

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

AYLIK SİYASİ DERGİ

EYLÜL / 2001

SAYI 4

FİYATI: 1.000.000 TL

YOLUMUZ DEVİRİMCİ DEĞERLERDE ISRAR EDENLERİN YOLUDUR...

ALTI AYDIR YOKTUK

Gözlerinizi kapatın ve düş kurmaya başlayın: Bir zindanın en dip köşesinde, karanlık bir hücrede eliniz, yanınızdaki dostunuzun/yoldaşınızın elini arıyor; bir-birine temas eden parmaklar, sımsıkı bir şekilde kenetleniyor. Soluk alıp vermelerin de damarlardaki kanın da dostluk kıvamında aktığı böyle bir anda, dil değil, dokunma duyusu konuşur.

Girdiğiniz bu düşsel ortamın dışına çıkmadan, aslında böyle bir gerçekliğe ne kadar uzak ve ne kadar yakın olduğunuzu düşünün. Hücredeki o ele kaç kez uzanmaya çalıştınız? Yaşamınızdaki bu türden ellerin ne kadar farkındasınız? Diğer insanlar gibi siz de kendinizi "iyilik" testinden geçirirken; hiç kendi kendinize torpil yaptınız mı? Yaşamınızdaki her adım, sizi şu veya bu biçimde sınava sokar. Bu sınavda notlar belki yüzünüze karşı okunmuyordur; ama, hayat her kişinin notunu mutlaka verir. Ve kişi, yaşamındaki her soluk alışta, sebep olduğu düzeyde bir kaliteyi içine çeker. Yaşamı içimize doldurma kanallarını açık tuttuğumuz ölçüde, içimiz daha çok yaşama dolu olacaktır. Düşler, bu bağlamda önemlidir ve düşler gerçekte, yaşamın kalitesini ele verebilecek denli, yaşama ilintisi doğrudan olan bir kesittir. İşte biz sizlerle aramızda düşlerden, kopmaz bir bağ oluşsun ve görüşmesek de bizi birbirimize bağlayan bir nehir akışkanlığı yaşansın istiyoruz.

Evet dostlar/yoldaşlar, altı aydır yoktuk ve bu sürede size, avuçlarınıza, avuçlarındaki insan sıcaklığına ihtiyaç duyduk. Bir yolunu bulup çıkarız diye düşündüğümüz; ama, yokluğu damıtmadaki ustalığımızın bile kâr etmediği bir dönemden geçtik. Sızlanmayı da paradan söz etmeyi de sevmediğimiz için; çıkamamanın nedenlerini ve dolayısıyla sıkıntılarımızı da paylaşamadık.

Bir çeşit paradokstu yaşadığımız; sevenlerimizi beklettik, onlara ulaşamadık; ama, onların bize ulaşması için de çağrıda bulunmadık. Galiba adettendir; bir yükü kimler omuzlamışsa, o yükün altında ezilmek de onlara düşer. Aslında biz öylesine gönüllüydük ki; omuzlarımızdaki çürüklerden de şikayetçi değiliz. Yeter ki, yol almayı sürdürebilelim. Ne var ki engeller, ayak bağları, terslikler ve saldırı silahları öylesine çok ve öylesine bütünlüklü ki, gönüllü olmak; verici ve sabırlı olmak yetmiyor.

Bu nedenle; mecbur kalmadıkça yapmayı düşünmediğimiz bir şeyi yapıyor ve dayanışma çağrısında bulunuyoruz. Sözümüz, avucumuzun sıcaklığı ile tanışmak isteyen herkesedir.

Kurumlarımızın sayısını ve niteliğini arttırmayı; periyodik ve daha nitelikli yayın çıkarmayı; etkinliklerimizin sesini daha güçlü duyurmayı amaçladığımız bir dönemde, sesimizin bütünüyle kısılmaması için bizi sahiplenen samimi adımlara ihtiyaç duyuyoruz. Zebanilerin bizi soluksuz bırakmayı hedefledikleri koşullarda; bir nefes, bir ses, bir mesaj, bir dostluk telefonu, bir mektup, kısacası bize doğru uzatılmış her dayanışma belirtisi güçlendirici bir etki yapacaktır.

"Para"dan söz etmişken, hatırlatma ihtiyacı duyuyoruz; Krupskaya, Lenin'in zor koşullarda ve sağlığının sık sık bozulduğu bir süreçte, önemli işlevlerle bulunduğu yurtdışında, yaşamından kesitler sunarken, "örgüt parasıyla geçindiğimiz için, harcadığımız her kuruşa dikkat etmek zorundaydık." der. Aslında bu, devrimciler için aynı zamanda bir yaşam normu olmalıdır. Devrimci hareketlerin her zaman maddi sıkıntı içinde olduğunun bilinmesi; kaynağı ne olursa olsun, yapılan harcamalarda savurgan olmayı önlemeli ve hareketin ihtiyaçlarını kendi ihtiyacı, hareketin sorununu kendi sorunu olarak algılayacak denli sahiplenme kültürünü içselleştirmiş, sorumlu ve duyarlı bir duruşu yaygınlaştırmalıdır.

Nasıl olsa bu işler yürüyor, ben katkı koymasam da olur diye düşünenler, devletin "yalnızlaştırma" çabasına göz yummuş olacaktır. İnanıyoruz ki, koşullarımızı yakından izleme fırsatı olsa; hiçbir okurumuz, dost ve yoldaşımız, bu duruma seyirci kalmazdı. Ne var ki önemli olan, gözden irak olursa da gönülden irak olunmadığını göstermek ve devrimcilerin ellerinin uzaktan uzağa ve hatta düşsel de olsa kenetlenebilir olduğunu kanıtlamaktır.

Zorlu yokuşlarda kanatılmış avuçlar, tokalaşmalarda uzanan elin samimiyetini test etmekte güçlük çekmez. Bu nedenle bugün bizlere doğru uzanan ellerin niteliğini tartarken, aynı zamanda yolumuzun samimi yolcularını tamıyacağız.

Sevgiyle kalın

Not: ÖDP'ye dair çıkardığımız "ÖDP; HALKIN VEYA MÜCADELENİN DEĞİL, KURUCULARININ İHTİYACIYDI" adlı kitapçığı okurlarımız dergi büromuzdan edinebilirler.

İÇİNDEKİLER

- Devrimci İradenin...**
1-2
- Fiili Direnişten Ölüm Orucuna...**
3-4
- Yaşamakta Olan Kriz...**
5-6-7
- Tarihten Güncelliğe...**
8-9
- Halkın Umuduna...**
10-11
- Basın Açıklamaları-Mektup**
12-13-14-15
- Ülke Gerçekliğini...**
16-17-18-19
- İnsanlığa**
20
- Devrimci Yol Sendromu...**
21
- Devrimcilik Bir Kimliktir...**
22-23-24
- Devrimcilikte Disiplin...**
25-26
- Devrimci Normlar...**
27
- Küreselleşme Dedikleri...**
28-29-30-31
- Bencillik Kovulacak...**
32

Emperyalizme ve oligarşiye karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Ali Yavuz

Adres: Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Sok
No 21/3 Beyoğlu - İstanbul

Tel: 0212 245 54 24 - 245 43 70

http: www.devrimcihareket.4t.com

e-mail: devrimcihareket@hotmail.com

Hesap No: Akbank Beyoğlu Şubesi
A00/0080965/01-7

DM Hesap No: Akbank Beyoğlu Şubesi
BU6/0080966/01-5

Avrupa İrtibat: 0049 173 598 95 17

Baskı Yeri: Berdan Matbaacılık

DEVRİMCİ İRADENİN ROLÜNÜ DOĞRU OYNADIĞI YERDE ÇÖZÜMSÜZLÜK OLMAZ

Bir olgu değerlendirilirken, özünü yansıtmayan bir nitelik gürültülü bir şekilde öne çıkarılır ve altı kalın ve hatta renkli bir hatla çizilirse, yanılma ve yanıltma olasılığı büyür. Bugüne dek ölüm orucu için o kadar çok şey söylenip yazıldı ki, bakıldığında asıl halkayı görme şansı zayıflatıldı; üzerinde durulması gereken asıl öğeler gölgede kaldı. Aynı şey, geçmişte yapılmış olan ve bugüne öğreticiliği ile yansması gereken bazı ölüm oruçları için de geçerlidir. '84 için de '96 için de söylenenlere dikkat edildiğinde, "muhataplarını dize getiren müthiş bir direniş" olduğuna dair vurguların öne çıkarıldığı ve eylemin masaya yatırılıp irdelenmesinin önünü kesen bir tutumun tercihi edildiği görülür.

Hafızalarda daha taze olması itibarıyla '96 ölüm orucu için sorabiliriz; böyle bir eylem şart mıydı? İRA'lılarda, RAF militanlarında veya Diyarbakır Zindanı'nda olduğu gibi, bedenini ölüme yatırmak kaçınılmaz bir zorunluluk halini mi almıştı? Ölüm orucunda sayıyı yüksek tutmanın doğru olmayabileceğine dair '96'da hiç mi veri alınmadı da 2000 Ekiminde yoğun bir katılım tercih edildi? Kitle psikolojisi; eylemin çok fazla uzaması ve görüşmenin tıkanması ihtimali açısından '96'daki belirtiler ışığında değerlendirildi mi? Hatırlanacağı gibi Eskişehir Cezaevi, boşaltılmadan önce, oradaki devrimci tutsaklar tarafından, devrimci iradenin etken olduğu bir konuma getirilmişti; aynı zamanda, başka "Eskişehir"lerin açılacağı veya o cezaevinin yeniden doldurulabileceği biliniyordu; bu bağlam içinde, "ölüm orucu şart mıydı?" sorusu hiç değerlendirildi mi? CMK'nın, kuruluşundan hemen sonra böyle bir karar vermiş olması, eylemde özneliliğin nesneliliğe ağır basma ihtimalini beraberinde getirmiş olabilir mi? Bu türden soruları çoğaltmak mümkün. Önemli olan, böyle bir irdemeyi hareketlerin kendi kendilerine de olsa yapması ve gerekli dersleri çıkarması idi. Bunu, hangi yapının ne denli yapmış (veya yapmamış) olduğunu, 2000 Ekiminde başlayan ve sonra çeşitli biçimlerde devam eden eylemde belirli oranlarda izlemek mümkün oldu.

Niteliği gereği bir saldırı eylemi olmayan ve bu nedenle sonucunda "diz çökertme"den söz edilemeyecek olan ölüm orucuna, bu türden işlevler yükley-

erek yola çıkanların önündeki en büyük sorumluluk/görev, kimin ne kadar edilgen, pasif, hain, vs. olduğunu tayin etmek değil; an'a uygun doğru devrimci duruşun yakalanmasında ve uygulama imkanının oluşturulmasında rol almaktır. Böyle bir dönemde yaraları sarma, hareketler arasında ve hareketlerle devrimci-demokrat kamuoyu arasında oluşan rezonans bozukluğunu giderme ihtiyacı, kimin daha kararlı bir duruş sergilediğini ölçme ihtiyacından çok daha büyük, daha acil ve daha önemlidir.

Devletin amacının, umutları kırmak ve gönüllere karamsarlığın/çaresizliğin

Zulüm devam ettikçe direniş bitmez. Önemli olan "ya ölüm orucu ya hiç" ikilemine düşmeden, kapsayıcı bir yaklaşımla süreci ele alabilmektir. Devrimciler için çözümsüzlük yoktur. Devrimciler, güzelliklerin servis tabağı içinde, zahmetsiz ve kendiliğinden gelmeyeceğini bilirler. Hiçbir maçı tek devrelik, hiçbir hamleyi selefti olduğu diğer hamlelerden kopuk değerlendirmeyenler için yaşanmakta olan hiçbir şey sürpriz değildir; hiçbir sorun çözülmez değildir.

zifiri rengini yerleştirmek olduğu bilinmektedir. Bir direnişçinin bileklerini keserek serum yerleştirme yoluna gidecek denli zorlama yöntemlere başvurusu, işinin devrimci irade karşısında hiç de kolay olmadığını gösteriyor. Ne var ki iradenin sınanması ve mücadeleden başarılı çıkmak, iradeleri bilek güreşinde olduğu gibi sürekli aynı noktada yoğunlaştırmayı gerektirmiyor. Ölüm orucunda veya bir başka eylemde devrimcilerin üstünlüğü, değerlerine ölümüne bağlılık olduğu kadar, süreci genel ve özel boyutları ile sürekli olarak canlı tutmak, insiyatifi elde bulundurmak ve yaratıcı bir üretkenlikle müdahaleci bir duruşun devamlılığını sağlamaktır. Bu müdahale, sürecin gidişatı üzerinde etkili olan ara kararlar (açıklayıcı mesajlar vermek, talepleri ileri veya geri çekmek, birlik çabasını

yoğunlaştırmak, vb.) almak biçiminde olabileceği gibi; gerekmesi halinde süreci, niteliği farklı olan bir başka sürece bırakmak biçiminde de olabilir. Örneğin **gelenen aşamada tutsakları sakat bırakmaktan veya öldürtmekten rahatsız görünmeyen ve hatta bunu, hem eylemi hem de cezaevlerindeki direnişçi kitleyi tasfiye yönünde geliştiren devletin iradesini/insiyatifini kırmak ve devrimci-demokrat gönüllere derin bir soluk aldırıp, umudu güçlendirici etki yapmak için mevcut gidişata müdahale edilebilir.** Bu konuda kesin bir biçim önermek değiliz. Ancak, "Bizi açlığa, inançsızlığa, amaçsızlığa mahkum etmek isteyen İMF'ye karşı... açlığımızla, ölümlerimizle meydan okuyoruz." (Yaşadığımız Vatan, s:100) biçimindeki yaklaşımın söz konusu yöntemin kapsayıcılığı için yeterli olmadığını belirtmeliyiz. Ölüm orucunun elbette ki İMF ile de kriz ile de açlık vb. ile de ilintisi var; ancak, adeta "her sorunu ölüm orucu ile çözeceğiz" dercesine sergilenen duruş, ölüm orucuna bu ilintiden öte anlamlar yüklemiş ve yöntemi zenginlik açısından sınırlamış oluyor.

Bugün halkın beklentilerinin, "siyasal vicdan"ın, devrimci yapıların, vb. nin gerektirdiği duruş; ölüm orucunda gösterilen iradeyi yaşamın diğer alanlarına taşımak ve "nasıl olsa bu direnişin bir sonu olacak" diye düşünüp, ellerini ovuşturan yirmibirinci yüzyıl zebanilerine anladıkları dilden yanıt vermektir.

Devrimciler, diğer toplum kesimlerinden farklı olarak; işkencehanede işkenceciyi, hapishanede zindancıyı yenebileceklerini bilirler. Ne var ki bu, sokağın devrimcilerden yana niteliğini unutmayı değil; daha çok hatırlamayı beraberinde getirmelidir.

Sürecin gidişatına iradi müdahale yapacak ve yeni kararlar alacak olan devrimcilerin, bu kararları zamanında alması ve birbirine karşı üstünlüğü değil, cellatlara karşı üstünlüğü gözetmesi, isabet oranını arttıracaktır. Devletin manevraları, tahliye olup direnişe son veren tutsakları ihanetle suçlayarak bozulmaz. Türkiye devrimcileri çok özel bir süreçten geçiyor. **İhanet ve kahramanlık kavramlarının öznelilik yoğunluklu tanımları arasında gerçeklerin bulanması, devleti değil, devrimcileri zor duruma sokar.** Dönanim eksikliği,

hazırlıksızlık, kadro sınırlılığı vb. nedenlerle süreci ilk günkü performansta sürdüremeyen hareketleri "günahkâr" ilan etmek veya bunların etken özne olmaktan çıkması hiçbir devrimci yapıya bir şey kazandırmaz.

Süreç, pek çok açıdan tartışmaya açık yanlar içeriyor. Ama, acil ve önemli olan, yenilgi mi zafer mi olduğu belirsiz olan duraklara doğru ısrarla yol alıp, hiçbir öneri ve tartışmaya açık olmamak değil; gerekirse gidişata, nitelik belirleyici müdahaleler yapıp, devletin kontrol edemeyeceği yöntem ve araçları öne çıkarmaktır.

Devrimcilerin her zamankinden çok daha fazla mütevaziliğe, açıklığa, karar alma cüretine ve birbirini -farklılıklarına rağmen- gözetmeye ihtiyacı var. Duruştaki en ufak bir değişikliği, öneri farklılığını "saldırgan" yanıtlarla karşılamak, ortaklaşmayı değil farklılığı öne çıkarmak; dostlarına olumsuz atıflarda bulunmak için adeta fırsat kollamak; çoktan terkedilmiş olması gereken ve mevcut direnişe sadece zarar verecek olan "eskimiş, kötü" bir tarzıdır.

Zulüm devam ettikçe direniş bitmez. Önemli olan "ya ölüm orucu ya hiç" ikilemine düşmeden, kapsayıcı bir yaklaşımla süreci ele alabilmektir. Devrimciler için çözümsüzlük yoktur. Devrimciler, güzelliklerin servis tabağı içinde, zahmetsiz ve kendiliğinden gelmeyeceğini bilirler. Hiçbir maçı tek devrelik, hiçbir hamleyi selefî olduğu diğer hamlelerden kopuk değerlendirmeyenler için yaşamakta olan hiçbir şey sürpriz değildir; hiçbir sorun çözümler değildir. F tipi saldırının gerektirdiği karşılıktaki uzun solukluluk ve çeşitlilik üzerinde dikkatle durulmalı; örneğin, dayatmalar karşısında aynı anda yüzlerce hücreden yükselecek olan ve bedel ödettirici nitelik de taşıyan yanıtlar, işkence örgütleyicilerini şimdikinden daha iyi bir duruma getirmeyecek; çözüm arar duruma düşen onlar olacaktır. Devrimciler için bu yöntemler yeni değildir. Tutsak kitlesinde, işkenceyi her gün karşılamak ve gerekli yanıtı vermek için yeterli birikim ve kararlılık vardır. Yeter ki siyasal irade (yönverici mekanizma) rolünü doğru oynasın. Yeter ki, devrimciliğin ustalık gerektirdiği, bir an olsun akıldan çıkarılmasın. Bu ustalık, aynı zamanda hangi enstrumanların ne zaman, nasıl ve hangi biçimde devreye girmesi gerektiğinin tayinini içerir. **Devrimci enstrumanları doğru zaman ve biçimde kullanabilen bir iradenin baş edemeyeceği hiçbir sorun yoktur.**

DEVRİMCİ YAŞAM BİÇİMİ ÜZERİNE

Güneş CAN

"Örgütün amacı insanları akılcı varlıklardan kuklalara ya da vahşi yaratıklara dönüştürmek değildir: Onun amacı, insanlara zihinlerini ve bedenlerini güven içerisinde geliştirmek, akıllarını kullanma olanağı vermektir."

(Spinoza)

Evet arkadaşlar, bizler bulunduğumuz hareket içerisinde bize sunulan olanakları doğru kullandığımız takdirde ufkumuzun ne kadar geniş ve tükenmeyen bir gelişmeyle donanacağını ve bizleri geleceğe yani düşünüyordukmuş özgür günlere doğru adım adım taşıyacağını göreceğiz. Aldığımız devrimci gıdayla doğayı ve toplumu anlama, çözme ve değiştirme etkinliğini nasıl yapacağımızı daha iyi, bilinçli ve akıllıca değerlendirebileceğimiz bir yaşam biçimine yöneldiğimizde, bize yaşamın gerçek anlamını gösteren öğretici ve anlamlı bir YOL'a girmiş olacağız.

Devrimcilik; zorlu sınavlardan geçerek yaratılan ve yaratılacak olan bir yaşam biçimiyle, kavganın içerisinde dövüşerek elde edilen ve sürekli kendini geliştirerek güzelliğe doğru binyıllardır taşınan değerlerle bugünün ve bugünden yarına insanlığın kurtuluşunun mücadelesini vermektir.

Devrimcilik; zorlu dönemlerde kendini teste sokan ve çirkinliğin duvarları arasında güzelliğin çiçek bahçesini yaratan bir yaşam biçimidir.

Devrimci yaşam biçimi, her bireyin kendini tamamen sistemden koparmasıyla ve bütün bağlarını ortadan kaldırarak kendini sistemin dışına çıkarmasıyla hayat bulur. Ama, sistemle bağlarını koparmak, sistemin dışına çıkmak; oraya tekrar dönüşü imkansız kılmıyor. Böyle bir tehlikeyle kapitalist sistem var oldukça, hayatın her alanında, kişinin kendi içinde ve yaşamında çeşitli biçimlerde karşı karşıya kalınabilir. Bu nedenle, yaşamın içinde olan ve sistemin hissettirmeden insanların önüne kurduğu tuzaklara, tehlikeye sürekli bir karşı koyuş halinin olması gerekmektedir. Aksi takdirde; sistem, bulunduğu her boşluktan sızmayı başarabilir. Bencil olmak tereddütlü ve bireyci olmak bu tür boşlukları büyütür. Böyle kişilerin en çok üstünde durması gereken de bu tip boşlukları gidermek için yoldaşlarına, hareketine, dostlarına karşı samimi, açık ve net olmaktır. Böyle bir duruş sergilediğinde kaybedilen hiçbir şey yoktur; aksine, kazanılacak çok şey vardır. Böylece yoldaşlık, devrimcilik daha da güzelleşip yeni bağlarla pekişir; anlamı ve önemi daha iyi kavranır ve devrimciliğin insanın içinde yaratmış olacağı karşılıksız, karşısız insani değerler giderek kalıcılaşır. Böyle bir gelişim sürecinde kaybedeceğimiz şeyler varsa, onlar da gerçekte sisteme ait olan pisliklerdir; bunun için de sevinmek gerekir.

Devrimciliğin özünü kavrayıp devrimci ilişkilerin gereklerine göre hareket etmek yerine alışkanlıklarını sürdürmekte ısrarlı davrananlar için devrimcilik sıkıcı görünebilir. Devrimcileşme sürecini yaşa-

mak yerine, devrimcilik oyunu oynamaya kalkışanlar, devrimci gibi göründükleri kısa süreler dışında eski alışkanlıklarına döner, onları sürdürür ve samimiyetsizlik eşliğinde aklınca devrimciliği sıkıcı olmaktan çıkarır. Dostlar alışverişte görsün diye yapılan ufak-tefek işler kendini haklı çıkarmaya yeter ve risksiz/sorunsuz bir devrimciliğin sürüp gitmesi istenir. Ancak bilinir ki gerçeklerin kendisi devrimcidir ve bugün olmazsa bile hayatın herhangi bir anında kişi kendini bununla yüzyüze bulur. Bu insanı geçmişte (devrimcilikle tanışmadan önceki zamanda) yaşamış olanlardan çok daha büyük sorunlarla karşı karşıya bırakır. Bu nedenle **yapılması gereken şey, devrimciliğin kendisinde ısrar etmek, harekete güvenmek ve bütün sorunları devrimciliğin içerisinde çözmeye çalışmaktır.**

İçine girilip yakından tanındığında görülecektir ki devrimcilerin çözemediği hiçbir sorun yoktur; bu örgütlü yaşam ve ortamlarda olanaklıdır. Çünkü örgütlülük içerisinde bulunan, sevgi ve paylaşım temelinde ortaklaşan bütün güzel insanlar becerilerini, düşüncelerini, yüreklerini, beden güçlerini karşılıksız-çıkarsız birleştirmişlerdir. Bu da bütün sorunların çözümünde en büyük kılavuz güçtür. Bundan sonrası ise kişinin kendi tercihine kalmıştır. Devrimciliğe sırt çevirenler, devrimcilikle oynayanlar; neleri, hangi güzellikleri kaçırdıklarını farkettilerinde geç kalmış olabilirler; çünkü **devrimcilerin hoşgörüsünü istismar edenler, bağışlanma ihtimalini de ortadan kaldırırlar.**

Devrimcilerin uzattığı eli tutmak, bu elin neden uzandığını anlamak; bencillik-bireycilik olmadan, bir çıkar beklemeden uzatılan bu elin değerini bilmek yaşamın her anında yararlı olacaktır. Bizler, hareketimiz tarafından bize sunulan hiçbir şeyi elimizin tersiyle itmeyip; aksine, kollarımızı açıp yüreğimizi sunarak bu YOL'u açık, samimi, net yanımızla ve leke düşürmeden yürüyeceğiz. Nefesimiz yetmediğinde yeni nefeslere köprü olmayı bileceğiz. "Nefes aldığımız sürece bu işi yapmaya devam edeceğiz." (Haydari Kampı)

Devrimciliğin temel özelliklerinden biri sevgidir; bu, kendine olandan çok yoldaşlarına ve halkına olan sevgiyle başlar. Başkasını sevmeyen, başkası için savaşamaz; ya da sadece kendini savaşıyor gibi gösterir. Bu da dikkat çekmek ve ilgi görmek içindir. Bunun temelinde kişinin kendi bencil istekleri yatar. Böyleleri elini taşın altına sokarken hep bir karşılık bekler; kavgayı bırakanların çoğu böyledir. Bunlar yüreklerinde sevgiyi sadece kendileri için taşırlar. Bu da gerçek sevgi değildir.

FİİLİ DİRENİŞTEN ÖLÜM ORUCUNA; DERSLER VE SONUÇLAR

Ölüm orucuna dair, bugüne dek çok şey yazılıp söylendi. Derinliğine veya yüzeysel yapılan değerlendirmeler, çeşitli kanıtlarla beslenmeye ve her yaklaşım, kendini ifade etmeye çalışırken, başvuru ölçekler çoğu kez subjektif kalmıştır. Bu konuda rastlanan çarpıcı tutum; "Ben neyi yapıyorsam, doğru olan tavır odur" anlamına gelebilecek şekilde tekelcilik yoğunluklu olanıdır. Bu konuda aslında verilebilecek pek çok örnek vardır. Kendisi fiili direnişi savunurken, farklı duruş sergileyenleri devrimci bile kabul etmeyenden; ölüm orucu, açlık grevi, vb. tercihinde bulunduğu, buna katılmayanları, her türlü olumsuz nitelemeye yakışık görenlere kadar bugüne dek bunun pek çok versiyonuna tanık olundu.

Devrimcilikte ölçeklerin keyfi olmadığı ve kimsenin tekelinde bulunmadığı bilindiği halde; gelinen aşamada adeta bir ölçek karmaşası veya ölçeksizlik hali yaşanmaktadır. Aşağıda yapacağımız değerlendirmenin, bu belirsizliği aşmada pozitif rol oynayacağını umut ediyoruz. Özellikle hapisanelerin 20 Ekim ve öncesine dair durumunun ve oluşmuş olan eğilim ortaklığının, kültür bütünlüğünün bilinmesi durumunda bazı şeylerin arka planını kavramak daha kolay olacaktır.

20 Ekim 2000'de üç devrimci yapı tarafından başlatılan ölüm orucunun neden yansıtıldığı gibi "mücadeleyi daha üst seviyeye sıçratan isabetli bir eylem" olmadığını anlamada; hapisanelere ait "içerden" alınmış kesitleri incelemenin önemli bir rolü olacaktır. Hatırlanacağı gibi hapisanelerde Ulucanlar katliamına dek yaşanan pek çok saldırıda devrimci tutsakların adeta refleks haline gelmiş olan ve kimi durumlarda karar almayı bile gerektirmeyecek denli gelenekselleşmiş tutumlarına tanık olunur; rehin alma, barikat kurma, vb. yöntemlerle devletin herhangi bir hapisaneyi yalnızlaştırarak saldırmasına fırsat verilmez; her seferinde saldırı, şu veya bu aşamada püskürtülürdü. Öyle saldırılar vardı ki, başladıktan 15 dakika sonra, diğer hapisanelerde oluşan refleksler sebebiyle durdurulmuş ve geri çekilmesi sağlanmıştır. Çok daha özel ve açlık grevinin etkisini sına sokması açısından farklı bir öğreticilik de taşıyan eylemlerden biri de Eskişehir Cezaevine konan "Ertürk kardeşler" in sevk amaçlı başlattıkları ve sonradan ölüm orucuna dönüşen açlık grevidir. Bu eylem, 60'lı günlere gelmiş, ölüm ihtimali güncelleşmiş olduğu halde devlet adına hiçbir adım atılmamış, aksine Ertürk

kardeşlerin Çankırı Valisi'ne bombalı saldırı düzenlemiş oldukları hatırlanmış ve sürecin, ölümleri ile noktalanmasına çalışılmıştır. İşte bu aşamada pek çok hapisanede eyleme geçen devrimci tutsaklar, kısa sürede sonuç almış ve Ertürk kardeşlerin ölüm orucu eyleminin talebi olan sevk sorununu fiili direnişle çözmüştür. Bu eylem sonrasında, hemen tüm tutsaklarda "bundan sonra açlık grevine başvurmanın anlamlı olmayacağı ve sorunların genellikle barikat, rehin, vb. biçiminde çözülmesi gerektiği" kanaati oluşmuş, bunlar sohbetlerde ayrıntılı biçimde paylaşılmıştır.

26 Eylül '99'da Ulucanlar'a yapılan saldırı sonrasında da tutsaklar harekete geçmiş ve çok sayıda rehine almış, idare binalarını basmış; kimi yerlerde dış kapıya kadar gelerek, "biz geliyoruz" mesajı verilmiştir. Bu direnişte devlet, uyarı ve tehditlerini ileri götürmüş, hatta Ümraniye'ye kısa süreli bir saldırı da başlatmıştır. Bu süreçte, adı konmamış da olsa, toplu operasyon ihtimaline çokça yaklaşıldığı kanaati pek çok yapıda oluşmuş ve sanıyoruz ki daha sonra adım adım geri çekilen dalgaya sebep teşkil etmiştir. "Sanıyoruz ki" diyoruz; çünkü, niyetlerle ilgili gözlemleri somutlamak zordur. Ancak, nedeni ne olursa olsun, Ulucanlar sonrasında, merkezi kararlarla ve adım adım bir geri çekilme yaşandığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Tek tek birimlerde rastlanan ve açıkça savunulan "alttan alma" tutumları, Burdur saldırısında kendini daha bütünlüklü ve merkezileşmiş olarak gösterdi. Sabah saatlerinde başlayan ve akşama kadar süren, televizyonlardan da adeta canlı olarak verilen saldırı karşısında tutsakların yıllardan sonra ilk kez, saldırıya uğrayan birimi yalnız bıraktığı görüldü. Bu konuda karar alınmış ve birimlerin eskisi gibi harekete geçmesi önlenmiştir. Aynı şey, kısa bir süre sonra Bergama Hapishanesi'ne yönelik saldırıda ortaya çıkmış ve Bergama da yalnız bırakılmıştır. Bu süreçte, ölüm orucu kararı ile sonuçlanan tartışmaların yapılmakta olduğu düşünülürse; ölüm orucu kararının **edilgenliğin, geri çekilmenin, yanlış bir meşruiyet arayışının** ürünü olduğu görülür.

2000 Ekim'inde, '96'dan farklı olarak aydınlarla başından beri ilişkiye geçildiği, onların olurlarını alan bir meşruiyet çizgisinde durulmaya özen gösterildiği görüldü. '96'da eylem sürecinde sokaklar tutuşturulurken, "aydınların kaygısı" dikkate alınmamış; **devrimci meşruiyet**

onlara da devlete de dayatılmıştır. 2000'de ise, açıkça telaffuz edilmese de, desteği alındığı zannedilen veya desteği abartılan kimi şahsiyetlerin kanaatleri, bir engel olarak görülmüş olacak ki, sokaklarda '96'yı anımsatan yöntemlere başvurulmamış; daha sonra ise yapılan bir eylem, meşruiyetteki tereddütlü seçim/duruş sebebiyle, tartışmalı bir duruma düşmüştür.

Ekim 2000 eylemindeki en büyük sakınca, hapisanelerde yıllardır varlığını sürdüren birliği/bütünlüğü bitirmeyi göze alacak denli ölüm orucunu zorunlu görmektir. Öyle ki, bu adımı atanlar, kendilerini değil diğer yapıları "birliği bozucu" olarak görmüş, en azından kendi kitlelerini böyle yönlendirmişlerdir. Eylemle beraber, tutsak kitlesinde, kamuoyunda ve hatta ailelerde bile bir soğuma bir kamplaşma gözlenmiştir.

"Ölüm orucu başlatılmasaydı ne olurdu?" sorusu için kesin şeyler söylemek zordur. Ne var ki cezaevlerinde var olan avantajları ve dışarıda büyütülen kamuoyunu devrimci yaratıcılıkla değerlendirip farklı türden çözümleri zorlamak pekala mümkündür.

ÖLÜM ORUCU BİR SALDIRI EYLEMİ DEĞİLDİR

Ölüm oruçlarında rastlanan "ölüm orucu saldırısını selamlıyoruz" biçimindeki açıklamalar, eylemin özünü yanlış kavramanın sonucudur. Çünkü ölüm orucu, bir saldırı eylemi değildir. Kişi, bedenini ölüme yatırarak bir baskı oluşturup sonuç alabilir; ama, saldırmış olmaz. Bilinen tüm açlık grevlerinin ve ölüm oruçlarının bitiş aşamaları hatırlansın; hemen hepsinde tutsakların, devlet temsilcisinin ve arabulucuların bulunduğu bir masa oluşmuş; bu masada aracılardan diplomatik diliyle devlet yetkilisi ikna edilmeye çalışılmış, hatta kimi durumlarda büyüklük yapmış bir eda ile masadan ayrılmıştır; '96 ölüm orucunun sonunda Şevket Kazan'ın, ikna oluşunu kandile bağlaması gibi. Bu bağlamda, "saldırı" gibi, "diz çökertme" tanımlaması da yanlıştır.

Bu tür süreçlerde eyleme odaklanan kimi yapılarda her şeyi ölüm orucu ile açıklama eğilimi dikkat çekmektedir. Eylemin ileri aşamasında bir araya gelen demokratik yapılar, oluşturdukları platforma "diyaloga davet" adını verdiler. Dikkat edilirse, "diyalog için baskı" değil, "diyaloga davet" deniyor.

Aslında, sınıf düşmanlarını dize getirmek, devrimciler için çok uzak olan ve bilinmeyen bir durum değildir. Ne var ki bu, doğru yerde ve doğru biçimde kullanılmalıdır. Örneğin Ulucanlar katliamı sonrasında hapishanelerde hesap sorma refleksiyle harekete geçen devrimci yapılar; bir ilki gerçekleştirmiş, kendi kurdukları barikatı, bir süre sonra "o artık bizi engelliyor" diyerek kaldırmış ve kendilerini tehdit eden idareye/devlete "asıl biz geliyoruz" diyerek karşı-saldırıyla yanıt vermiştir. Bunun sonucunda direniş, öyle bir üstünlükle sonuçlanmıştı ki, örneğin Çanakkale'de barikat sonrasında hapishaneyi devralmaya gelen "idare"ciler, ruhsal bunalım şikayeti ile hastaneye kaldırılmış; uzun süre hapishaneye gelen olmamıştır. Bunun üzerine "gelirlerse dizlerinin üstünde gelecekler; bu nedenle gelmiyorlar" saptaması devrimci tutsaklar tarafından yapılmış ve benzer ifadeler o süreçte devrimci yayınlara yansımıştır. Aradan uzun süre geçtikten sonra biz bu ifadeye, ölüm orucunun başlangıç bildirgesinde "yine dizlerinin üzerinde gelecekler" biçiminde rastladık. Yukarıda anlattığımız süreci bilmeyenler için bu ifade bir kararlılık vurgusu olarak anlaşılabilir. Ama bilenler, doğal olarak, dize getirilenin gereklerini hatırlatma ihtiyacı duyarlar. Çünkü, geçmişte kalan ve kendisine gönderme yapılan pratik; bir ölüm orucu değil, rehin almalı ve çatışmalı bir barikat eylemidir. Yani, yukarıda da belirttiğimiz gibi, düşmanı dize getirme konusu devrimcilere yabancı bir olgu değildir. Yeter ki devrimci dilin zenginliği doğru kavransın ve gerekleri yerine getirilsin.

GEÇMİŞİN ÖĞRETİCİLİĞİ 2000'E TAŞINAMADI

Bugün yaşanmakta olan ölüm orucunda, pek çok gelişme "sürpriz" veya "ilk"miş gibi görünüyor. Gerçekte ise, '96 ölüm orucu, hemen her şeyi baştan görmeyi mümkün kılacak bir öğreticilikte yaşandı. Buradaki deneyimi doğru okumayı başaranlar için 2000'in hiçbir şeyi sürpriz değildir. Ancak, '96'daki ölüm orucu pratiğinden gerekli dersler çıkarılıp 2000'e taşınmadığı için, ülkemiz 20 Ekim eylemiyle beraber bir çeşit tekrara daha tanık oldu. '96'dan neden gerekli dersler çıkarılmadı? Çünkü '96, sadece "mükemmel bir direniş, mükemmel bir sonuç, tartışmasız bir zafer" olarak algılandı. "Değerlendirme"den, sadece övgü anlaşıldı. Bu türden eylemlerde genellikle, tutsakların bedel ödemedi tereddütsüz olması ve her tutsağın aldığı görevi yerine getirmekteki

ölümüne ısrarı öne çıkarılmakta; neden-sonuç ilişkisi, eylemin alternatifsiz olup olmadığı gibi konular, ödenen bedellerin ağırlığının gölgesinde kalmakta ve devrimci yapılar -şu veya bu nedenle- bu türden tartışmalara/değerlendirmelere itibar etmemektedir. Her eylem, kendi tarihsel koşulları içerisinde değerlendirilmeli ise de, dersler çıkararak ve devrimciliğin içerdiği perspektif genişliği ve tarz zenginliği bir avantaj olarak kullanılarak yol alınmıyorsa; tekrarlar ve hatta geriye düşmeler, mevzi kayıpları sık sık yaşanır. Devrimci tarzın avantajlarını geliştirmek açısından, devrimci yapıların birbiri ile ilişkisi, eleştirileri, vb. hızlandırıcı rol oynayabilecekken; bu da grupsal kaygılar eşliğinde sertleşen dil ve darlaşan kavrayış sebebiyle ya olmamakta, ya da sınırlı düzeyde olmaktadır. Örneğin, Gülsüman Dönmez'in şehit düşmesi sonrasında gündeme gelen "içeridekileri anlıyoruz da dışarıdakilere ne oluyor?" anlamına gelebilecek bir tartışmada Vatan dergisinin, diğer konularda olduğu gibi karşı tarafı topa tutan, nefes aldırmayan ve "yaptığım her şey doğrudur" edasını taşıyan yaklaşımı, sözünü ettiğimiz gelişme-geliştirme etkinliğine nasıl kapalı olduğuna dair bir örnektir.

26 Eylül '99'da Ulucanlar'a yapılan saldırı sonrasında da tutsaklar harekete geçmiş ve çok sayıda rehine almış, idare binalarını basmış; kimi yerlerde dış kapıya kadar gelerek, "biz geliyoruz" mesajı verilmiştir. Bu direnişte devlet, uyarı ve tehditlerini ileri götürmüş, hatta Ümraniye'ye kısa süreli bir saldırı da başlatmıştır. Bu süreçte, adı konmamış da olsa, toplu operasyon ihtimaline çokça yaklaşıldığı kanaati pek çok yapıda oluşmuş ve sanıyoruz ki daha sonra adım adım geri çekilen dalgaya sebep teşkil etmiştir.

Bu arada belirtmekte yarar görüyoruz; sınıflar mücadelesi, içeride ve dışarıda bir bütünlük içinde yürür. İçeride olduğu gibi dışarıda da açlık grevi yapılabilir. Bu genel doğru, diğer eylem tarzları için de geçerlidir. Ne var ki ölüm orucuna, geleneklerin ve bilinenin ötesinde işlevler yükleyen; ona, alternatifinin olduğu durumlarda da sarılan ve "siz Gülsüman Dönmez'i anlayamazsınız." diyen Vatan'cılara, o tartışmanın

doğrudan tarafı olmasak da diyoruz ki; **biz Gülsüman Dönmez'i anlıyoruz; ama, Gülsüman Dönmez'in eylemine yön veren siyasal öznenin devrimci dilin zenginliği karşısındaki kısırlığını anlamıyoruz.** Her şeyin odağına ölüm orucunu koymayı, ama onu silahlı propaganda veren bir parti olarak farklı eylem biçimleriyle tamamlayarak sonuca taşıma iradesi gösterilmemesini anlamıyoruz. Bunca bedel ve şehit karşısında, bir çeşit edilgenlik sayılan "bedenini ölüme yatırmak"la yetinmeyi; "siyasal vicdan" adına da olsa, imkanlarını devrimciliğin o bitmek tükenmek bilmez zenginliğiyle birtakım hedeflere yöneltmemeyi anlamıyoruz. Öyle zannediyoruz ki bunda da, desteği alınması uğruna ölçülerine mahkum olunan ve aydınlığı tartışmalı olan "aydın"ların rolü olmuştur.

BİRLİK EDEBİYATINA DEĞİL, BİRLİĞİN KENDİSİNE İHTİYAÇ VARDIR

Birlik, solda kendini her zaman bir ihtiyaç olarak hissettirir. Eksikliği her zaman önemli ise de bazı durumlarda bu önem çok daha fazla büyür. Örneğin pek çok saldırı okuna aynı anda maruz kalan devrimci tutsaklar için birlik, başarının ve hatta soluk almanın koşulu olabilmektedir. Ancak paradoksal bir biçimde görüldü ki devrimci tutsaklar, F tipi gibi özel ve kapsamlı bir saldırının karşısında yöntem geliştirirken bile birliğin gereklerini gözetemeyen bir konumda olmadılar. Devrimci tutsakların; birbirlerinin gülüşlerine, göz göze gelişlerine, maltada yankılanan seslerine en ihtiyaç duydukları bir dönemde soluğun soluğa katılarak büyütülmemesinin soluksuzluk anlamına geleceği bir anda; devletin ölüm oruçlarına "sahte"lik yakıştırmaları yapmakta olduğu bir durumda; F tipi hücrelere kapatıldıkları için eyleme başlayan çeşitli yapılardan yüzlerce devrimcinin sürdürmekte olduğu ölüm orucuna, kendininki ile farklılık atfetmek; suçlayıcı yaklaşmak ve daha da önemlisi, üzerlerindeki 19 Aralık kanı kurumamış bu "siper yoldaşları"na hiç de hakketmedikleri yakıştırmalarda bulunmak; aslında bir şeylerin değişmediğini gösteriyordu. Nasıl ki '96'da eylem sonrasında, kaynağı eylem alanları ve gerçeklik olmayan ve masalarda spekülasyon olarak üretilen "değerlendirmeler" bugüne dek taşınmış ve daha da vahimi yeni kuşakların "bilgi kaynağı" haline getirilmişse; 2000'de de aynı şey yapıldı. '96'da yansıtılan tutum ve davranışlarından çoğu 2000'de de gündeme geldi. Tutsaklıkta deneyimler birikmiş, yeni imkanlar ve

direnış tarzları ile bir sıçrama yaşanmış ve bunun üstünlükleri ile devleti arayışa sokmuşken; sanki arayışa ihtiyacı olan devrimciler gibi konumunda "sıçrama yapmak" adı altında "açlık grevi konumuna çekilmek" övünülecek veya dostlarına "saldırı" sebebi yapılacak bir tutum değildir.

Düşünün bir kez, devrimciler yıllardır hapishanelerde barikatlarla, rehin eylemleriyle veya fiili müdahalenin çeşitli biçimleri ile dünyada eşine az rastlanır bir kazanımlar dizisi elde etmiş, kazanımlarını geri değil ileri taşıma kararlılığını sürdürüyor ve daha da önemlisi elindeki savunma aletlerini bileyerek hazırlanıyorken; onlara sırf, ölüm orucu tercihi yapmadıkları için "edilgenler", "bekle görcüler", vb. yakıştırmalar yapıldı. Sanki tutsaklık koşullarındaki mücadelenin 20 Ekim'inde ölüm orucuna başlamak "farz"dı; kaçılmazdı; o yapılmazsa pasif, edilgen vs. olunacaktı... Örneğin "Biz ölüm orucuna başvuruyoruz, diğer direniş tarzları gibi bu da bir tarzdır; tutsakların genelinin attığı adımlar birbirini tamamlayıcı rol oynayacaktır." anlamına gelebilecek bir yaklaşım sergilenseydi; bu, elbette ki hoş karşılanırdı. Nitekim, o süreçte ölüm orucuna başlamayan yapıların verdiği ilanlar anımsanacak olursa; onların, ölüm orucu ile ilişkilerini bu çerçevede tanımladığı görülecektir. **Demek ki, ölüm orucu noktasından diğer devrimci yapılara yönelik olarak 20 Ekim sürecinde ve sonrasında yapılan negatif tanımlamalar kavgayı değil, kendi duruşunu ölçü almanın bir sonucuydu; gerçekliğin değil özneliğin ölçü alınmasıydı.**

Sol'da öznellik, kendini merkeze koyma, bütünü değil dar grup çıkarlarını gözetme, öyle bir seviyeye ulaşmış durumda ki, birlikte hareketi sağlayan irili ufaklı hemen tüm basamaklar deforme olmuş durumda. Yani, bir ortaklık kararı söz konusu olsa dahi, bunun hemen hiçbir birimde uygulanma koşulu olmuyor. Örneğin son olarak, devrimci tutsakların taleplerini ortaklaştırdığına dair gazetelerde çıkan ilan sonrasında görüldü ki, atılan adım, "ilan"dan öte fiili bir işlev kazanamadı. Çünkü o ana dek ortak hareket ihtimalini aşındıran bir yığın açıklama yapılmış, yakınlaşmanın değil uzaklaşmanın ve farklılığın büyütüldüğü bir güzergah tercih edilmişti.

Elbette ki birlik ihtimali potansiyel anlamda da olsa varlığını korumaktadır. Ve bu olasılık, devrimciler var olduğu sürece devam edecektir. Önemli olan birliğe giden basamakları parçalayıcı etki yapan, çıkara dayalı hesapları bırakmak ve devrimciliğin en sıradan gereklerinden biri olan mütevazılığı öne çıkarabilmektir.

YAŞANMAKTA OLAN KRİZ, ÜLKE EKONOMİSİNİN YAPISAL SORUNLARININ DOĞAL BİR SONUCUDUR

19 Şubat MGK toplantısının ardından patlak veren kriz üzerine, öylesine aykırı şeyler yazılıp söylendi ki, kriz olgusunun bizatihi kendisinin tartışılmasını gerektiren bir bulanıklık hali gündeme geldi. **Gerçekte krizler, hiçbir temeli yokken, bir gece ansızın ortaya çıkmazlar.** Bu, kriz olgusuna ters bir durumdur. Tersine krizler, kriz yapıcı öğelerin birikmesi sonucu oluşur ve geriye, uygun bir ortamın veya patlatıcı bir faktörün devreye girmesi kalır. İşte meseleye ekonomi bilimi açısından bakmayanlar, "patlatıcı" öğeyi çokça öne çıkarır ve tartışmaları, temel nedenlerin dışına taşıyarak sürdürür. Aslında, 19 Şubat'taki gelişmeye "kriz" yerine, sermayenin spekülâtif saldırısı demek daha doğru olur.

Çarpık iktisadi şekillenme sebebiyle, Türkiye'de zaten sürekli olarak bir kriz hali vardır. Ayrıca bu genel krizin dışında bir de "özel kriz"ler olabilmekte; dalgalanmalar, sarsıcı boyutlara ulaşmaktadır. Kahvehane sohbetlerindeki düzeyi aşmayan bir yaklaşımla kamuoyuna yansıtılan gerekçeler, konuyu iyice anlaşılmasız kılmakta ve örneğin son krizde olduğu gibi "Cumhurbaşkanı mı haklı Başbakan mı?" biçiminde konuyu iyice sulandıran tartışmalar, gündemin odağına yerleştirilmektedir.

İMF tarafından dayatılan "dış açılma" ve "sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesi" programıyla spekülasyona iyice açık hale gelen ve kronik bir iç borçlanma-dış borçlanma, yüksek enflasyon sarmalına teslim olan Türkiye ekonomisinde 19 Şubat MGK toplantısı hiç yapılmıyaydı, Ecevit "erken göçüp" sermayeye sonsuz hizmetini yarıda kesmiş olsaydı, yine de söz konusu kriz ve benzerleri gündeme gelirdi. Spekülasyona kapısı ardına kadar açık olan ekonomide, spekülâtif kazanç zinciri sermayedardan basına, basından bakanlara kadar uzandığı için; bu çıkar ağından koro halinde tepki gelmekte; Ecevit'in mızımız çocuklar gibi ağlaşmasının ardında, bu kokuşmuş ilişkilerin ortaya çıkmasını önleme gayreti yatmaktadır.

Hatırlanacağı gibi Deniz Gökçe, Mahfi Eğilmez gibi iktisatçılar, krizin kaynağını Cumhurbaşkanı'nın konuşması olarak göstermişlerdi. Bunlardan Deniz Gökçe, Yapı Kredi Bankası'nın yönetim

kurulu üyesidir. Hazine eski müsteşarı olan Mahfi Eğilmez ise, Garanti Bankası'nın danışmanıdır. Süreç daha dikkatli incelendiğinde, bunlar gibi birkaç bankanın, krizin gerçek müsebbipleri arasında olduğu görülecektir. Devletin iç borçlanması sebebiyle kendi koşullarını dayatabilen bu tür bankalar, Hazine iç borçlanmaya gideceği zaman uygulanacak faizi kendi aralarında belirlemekte ve Hazineye dayatmaktadır. Aynı süreçte Merkez Bankası'nın piyasaya milyar dolarlar sürmesinin nedeni bankaların kendilerini güvenceye almak için dövize hücum etmesidir. Oluşan bu yapay kriz ortamından yararlanan bankalar, Hazineye yüksek faizlerle borç verme koşulunu sağlamış olmaktadır.

Cumhurbaşkanı'nın "Devlet Denetleme Kurulu"nu görevlendirmesi karşısında yaşanan panik, yolsuzluğun boyutuna dair de ipucu vermektedir. Yıllardır kamu bankalarını kredi adı altında peşkeş çekenler, enerji sektöründe çevirdikleri manevraların açığa çıkacağından kaygılananlar, elbirliği halinde tepki göstermiş ve "Cumhurbaşkanı'nın anlamsız tavrıyla neden olduğu kriz sonucu Merkez Bankası'ndan çekilen dövizle kaç deprem konutu yapıldı" diyerek, istismar için her şeyi araç edebileceklerini göstermişlerdir. Cumhurbaşkanı'na celallenen Hüsamettin Özkan'ın, tavrının ardında, kendisine bağlı Halk Bankası'nda dönen dolapların açığa çıkma ihtimalinin yattığı bilindiğinde, yüzlerini açığa vuran tablonun parçalarını birleştirmek daha kolay olmaktadır.

Kriz olgusunun doğru değerlendirilmesindeki isabet, tavrı alıştırma da isabet oranını güçlendirecektir. Bu amaçla hazırladığımız soru ve yanıtların yararlı olacağına ve kavrayışı güçlendirici etki yapacağına inanıyoruz.

Soru: Yaşanmakta olan krizin gerçek nedenleri nedir; bu krizde de yapaylıktan söz edebilir miyiz?

Yanıt: Yaşanmakta olan kriz, ülke ekonomisinin yapısal sorunlarının doğal bir sonucudur. Sömürge ilişkisinden kaynaklanan nedenlerle çarpık ekonominin yaşadığı sürekli kriz ve bu krizin zaman zaman derinleşmesi yapısal bir sorundur. Ancak, kapitalizmin temel açmazlarından olan sürekli krizin, günümüzde bu boyutta derinleşmesinin dönemsel nedenleri de vardır. Öncelikle, globalleşme sonucu zayıf

ülke ekonomilerinde dönemsel krizlerin çok daha derin biçimde yaşanması genel bir olgudur. Globalleşme, bir ülkede yaşanan krizin basit mali politikalarla aşılmasını olanaksız kılıyor. Uluslararası büyük sermayenin, her bunalımdan yüksek rant ile çıkma eğilimiyle, krizler çok daha derin bir biçimde ülke ekonomisini ve toplumu etkiliyor. Ancak, ülkemizde yaşanan krizin diğer yeni sömürge ülkelerde yaşanan krizlerden -nedenleri ve sonuçları itibarıyla- çok önemli farklılıkları vardır. Daha önceki bir değerlendirmemizde de Türkiye ekonomisinin diğer yeni sömürge ülkelerden farklılıklarını ortaya koymuş, bu farklılıkların burjuvaziye -ve büyük olasılıkla da devrim sonrasında devrimciler- geniş olanaklar sunan ayrıcalıklı özelliklerine ve tanıdığı olanaklara dikkat çekmiştik. Bu süreçte amaçlanan şey, Türkiye'nin taşıdığı bu ayrıcalıkları ortadan kaldırmak, diğer sömürge ülkelerle benzer noktaya getirmektir. Günümüzde yaşanan kriz; emperyalizmin, ülkedeki bütün maddi kaynaklara tümüyle el koyma amacıyla yapay olarak derinleştirdiği; borç-faiz kısıpacı ile ülkeyi tümüyle teslim almaya çalıştığı bir krizdir.

Yaşanan krizin tümüyle yapaylığından bahsetmek, oldukça ideal ve yanlış yorumlara yol açabilecek bir değerlendirme olur. Ancak, yaşanan krizin -ekonomiden siyasete bağlayıcı şahsiyetlerin beceriksizliği, basiretsizlikleri yanında- uluslararası büyük finans çevreleri tarafından derinleştirildiği söylenebilir. Bu noktadaki yanlış anlaşılmalara önlemek açısından Şubat krizi öncesi sürece dair bazı hatırlatmalar yapmayı gerekli görüyoruz:

Ecevit hükümeti tarafından uygulanan sıkı para politikaları sonucu, 2000 yılı boyunca tüm halkın yoksulluğa mahkum edilmesi pahasına devlet harcamaları -İMF onayı ile- kısılmış, devletin çok yüksek faizle iç borçlanma yerine çok daha uygun koşullarda dış borçlanma alternatiflerinin yaratılması ile faizler sistemli bir biçimde aşağı çekilmişti. Döviz-kur hedeflerinin önceden belirlenmesi, dövize talebi azaltmış, düşen faiz oranları -bankacılık kesimini zora sokarken- yatırım eğilimini arttırmıştır. Sağlanan moral ve güven ortamında bankalar, TL bazında orta vadeli kredi kullanır hale gelmişti. 2001 yılı için bütçede öngörülen ve gerçekleşme olasılığı yüksek olan 10 milyar dolarlık faiz dışı fazla, özellikle 2001 yılının ikinci yarısında ve 2002 yılında devletin faiz giderlerini önemli oranda düşüreceği izlenimini yaratmıştı. Sosyal devlet ilkesini tümüyle rafa kaldıran devletin bütçe açıklarında bir azalma eğilimi yakalanmıştı. Devletin talan edilmesine ve yolsuzluklara karşı göster-

melik de olsa sürdürülen operasyonlar, toplumda iyimserlik tohumları ekmışti.

Hızla yoksullaşan halkın sisteme karşı muhalefeti, sistemi tehdit edici boyutlarda olmadığı için, sistemin en önemli sorunu "aşırı değerlenen TL'nin ihracatı neredeyse olanaksız hale getirmesi" idi. Globalleşen ekonomilerin öncelikli hedefi ihracat olduğu için, 2001 ilkbaharında yapılması hedeflenen %25'lik bir devalüasyon ile bu tıkanma bir ölçüde aşılabirdi. Kasım krizinin yavaş yavaş atlatıldığı 2001 başlarında egemen sınıflar açısından durum pek de karamsar değildi. Hele hele şimdiki gibi bir durum kesinlikle düşünülüyordu.

Ekonominin çok zayıf dengeler üzerine kurulduğu ülkelerde, ekonominin ve siyasetin kurmaylarına güven büyük önem taşır. Tek başına bu güvenin sarsılması bile büyük bir krizi başlatabilir. Benzer şekilde mali piyasada günlük olağan hareketlilik dışındaki birkaç milyar dolarlık hareketlilik de bir krizin başlangıcına sebep olabilir.

Soru: Bu krizin bankalarla hangi oranda ilintisi vardır?

Yanıt: Bankacılık kesiminde önemli sorunların olduğu biliniyordu. Bazı bankaların bizzat sahipleri tarafından içlerinin boşaltıldığı; bir çok bankanın yetersiz özkaynaklara sahip olduğu; bazı bankaların kara para aklamının bir mekanizması haline geldiği, vb. sorunlar biliniyordu. Bunun yanında çok önemli bir nokta daha var; tüm sektörlerde olduğu gibi bankacılık sektörü de tümüyle yabancı sermayeye açık olduğu halde bu pazarın neredeyse tamamı yerli(!) bankalarca elde tutuluyordu. Yabancı bankaların bu pazara çok büyük yatırımlar yapmadan girmesi olanaksızdı. Şubat krizi sonrasında daha önce TL bazında kredi kullandıran, döviz bazında yükümlülükleri olan, elinde TL olarak devlet kağıdı bulunduran bankacılık sektörü 25-30 milyar dolarlık net bir zarara uğradı. Bu kayıplar mali yapısı güçlü pek çok bankayı bile zora soktu. Mali sisteme olan güven tümüyle kayboldu. Bankacılık sektörünün önemli bir bölümünü kontrol eden devlet, bu sektörden çekildi. Büyük yabancı bankalar için dikensiz gül bahçesi oluşturuldu. Önümüzdeki günlerde yüzlerce şubesi, binlerce çalışanı olan bankaların on-onbeş milyon dolarlık karşılıklarla bir bakkal dükkanı gibi yabancılara peşkeş çekildiğini göreceğiz. Yaratılan yapay krizin en önemli nedenlerinden biri budur. Bu arada, spekülasyona açık ekonomilerde vurgun fırsatını kaçırmayan The Chase Manhattan, ABN Amro, Citibank, Deutsche Bank ve HSBC gibi

yabancı bankalarla, bazı yerli bankaların kriz sürecinde yaptığı vurgunlar, asıl hedefin yanında tali durumda kalmaktadır.

Soru: Kemal Derviş'in yurtdışından getirilip bakan yapılmasının arka planında ne yatıyor?

Yanıt: Burjuva sistemlerin bir özelliğidir; kötülüklerle başetmek için bir mehdiye (kurtarıcıya) ihtiyaç duyulur. Daha doğrusu egemen kültürün oluşturduğu alışkanlıklar çerçevesinde halk, böyle bir beklentiye sokulur ve söz konusu beklenti bir biçimde karşılanır. Son krizde Kemal Derviş etrafında koparılan gürültünün, yapılan o seviyesiz yayının ardında böyle bir neden varsa; diğer bir neden de Derviş'le emperyalizme bağlılığı doğrudan kılan iplerin sayısını arttırmaktır.

Daha dün, Zekeriya Temizel'in kurtarıcı olarak sunulmuş olması, aynı medya tarafından onun için benzer manşetlerin atılmış olması, önemli değildir; burjuvazide en son aranması gereken nitelik tutarlılıktır. Şimdi, eski kurtarıcı, Bankacılık Düzenleme Ve Denetleme Kurulu Başkanı Zekeriya Temizel'in istifası etmiş olması haber niteliğini yitirmiş; Kemal Derviş'in Ekonomiden (gerçekte herşeyden) Sorumlu Devlet Bakanı olarak görev yapmasının ülkeye ne muhteşem(!) yararlar sağlayacağı konusu öne çıkarılır olmuştur.

Böyle durumlarda sığınılan en büyük güvence, halkta sorunların gerçek nedenini sorgulayabilme yetisinin aşındırılmış olmasıdır. Kendilerini güvenceye almak için hiçbir tahribattan kaçınmayan sermaye sahipleri, sadece maddi olarak değil, ruhsal olarak da bir çöküntüyü tarif eden sonuçlara sebep olmaktadır. Tarih sahnesine çıkıp, etkili olmaya başladığından beri burjuvazi, çıkar ilişkilerini her şeyin önüne koymuş; rekabete, hırsa ve bencillığe dayalı ilişkiler geliştirmiştir. Sonuçta her şeyi metalaştırıp pazara sunan bir işleyiş egemen kılınmıştır.

"İktidara geldiği her yerde burjuvazi, tüm feodal, babaerkil, kırsal ilişkileri darmadağın etmiştir. İnsanları doğal efendilerine düşünenleyicili bicili feodal kordonları acımasızca koparıp atmış ve insan ile insan arasında kupkuru çıkar dışında, duygusuz 'nakit ödeme' dışında, hiçbir bağ bırakmamıştır. Dindar esriklığın kutsal ürpertilerini de, şövalyeye yüksek heyecanları da, darkafalı burjuva duygusallığını da bencil hesapçılığın buz gibi suyunda boğmuştur. Kişisel saygınlığı değişim değerine indirgemiş, sayısız belgeli ve kazanılmış özgürlüklerin tümünün yerine tek bir özgürlüğü, vicdansız ticaret özgürlüğünü koymuştur. Kısacası burjuvazi, dinsel ve

19 Şubat MGK toplantısının ardından patlak veren kriz üzerine öylesine aykırı şeyler yazılıp söylendi ki, kriz olgusunun bizatihi kendisinin tartışılmasını gerektiren bir bulanıklık hali gündeme geldi. Gerçekte krizler, hiçbir temeli yokken, bir gece ansızın ortaya çıkmazlar. Bu, kriz olgusuna ters bir durumdur. Tersine krizler, kriz yapıcı öğelerin birikmesi sonucu oluşur ve geriye, uygun bir ortamın veya patlatıcı bir faktörün devreye girmesi kalır. İşte meseleye iktisat bilimi açısından bakmayanlar, "patlatıcı" öğeyi çokça öne çıkarır ve tartışmaları, temel nedenlerin dışına taşıyarak sürdürür. Aslında, 19 Şubat'taki gelişmeye "kriz" yerine, sermayenin spekülatif saldırısı demek daha doğru olur.

siyasal gözbağlarıyla üstü örtülü sömürünün yerine, apaçık, utanmaz, dolaysız, çıplak sömürüyü geçirmiştir." (Komünist Parti Manifestosu)

Kemal Derviş meselesine dönersek, bu şahsiyetin pek fazla abartılmaması gerektiğini söyleyebiliriz. Kurumların ve ilişkilerin değil, kişilerin ön plana çıkartılması, işlevi bitince de çöp kutusuna atılması egemen sınıfların sıkça başvurdukları bir yöntemdir. Kemal Derviş, bu olağanüstü dönemde tümüyle yıpranmış "siyasiler" in yanında insanlara şimdilik umut aşılayabilen, işlerin iyice kötüleştiği noktada da günah keçisi yapılabilecek, siyasal hiçbir kimliği ve niteliği olmayan bir kişidir. İMF, istediği zaman istediği kadar Kemal Derviş bulabilir. Bu arada yeteri kadar yıpranmadan Eylül-Ekim aylarını atlatabilirse yıl sonunda kurulması olası teknokratlar hükümetinde başbakan olarak görebiliriz. Ancak, bu olasılık da abartılmamalıdır. Çünkü İMF'nin Türkiye'ye dayattığı

ekonomik ve siyasal modeli uygulayabilecek tek güç olarak MHP görünüyor. Tek başına iktidarı hedefleyebilecek tarzda çok bilinçli bir politikayı adım adım sürdürüyor. 2001 sonunda baskın bir seçim sürpriz sayılmamalıdır. Zamanında ve normal seçim kuralları içinde yapılacak "normal" seçime sistemin tahammülü yok. Zaten ülkemizde uzun zamandır normal seçim yapılmadı.

Soru: Bankaların içini boşaltanlar bilindiği halde neden yakasına yapışılmıyor?

Yanıt: Bankaların içini boşaltanlarla siyasal sistemin temsilcilerini birbirinden ayırmamak gerekiyor. Bankaların içini boşaltanların gerçekten üzerine gidilse, kaç bürokrat ve siyasetçi bu işin dışında kalırdı acaba?

Soru: Uluslararası sermayenin ülkemize yönelik müdahalesi, bankalar dışında başka hangi alanları hangi biçimde kapsıyor?

Yanıt: Emperyalizm, bankacılık kesimi dışında tarım, sanayi, madencilik, enerji, ulaşım, haberleşme, ormancılık gibi tüm alanlarda tam bir egemenlik kurmayı ve bu alanlarda bugüne kadar yaratılmış tüm değerlere el koymayı hedefliyor. Önümüzdeki süreçte "bir kuruş"a satılan sanayi tesisleri ve işletmeler göreceğiz. Yaşanacak süreçte tüm maddi birikimlere el konulmak ve bu birikimler yok edilmek isteniyor. "Yastık altındaki altınlar çıkmaya başladı" diyor bir ekonomist; ancak, bu alandaki asıl hedef, halkın önemli bir kesiminin elinde bulunan toprak mülkiyetidir. Geniş halk yığınlarını, sürekli yüksek enflasyonun yok edici etkisinden bir ölçüde kurtaran, topraktaki özel mülkiyet ve bu alandaki mülkiyetin çok parçalanmış olmasıydı. Toprakta yaratılan spekülatif rantların bir bölümü halka geçiyordu. Günümüzde sürekli yoksullaştırılan insanların toprak üzerindeki mülkiyetine de el konulmak isteniyor.

Emperyalizmin tarıma yönelik müdahalesi için tütün konusundaki düzenlemeler çarpıcı bir örnektir. İMF'nin şart koştuğu yasalar arasında bulunan tütün yasası, tütünün hem ekim alanını hem de miktarını sınırlıyor. Buna göre, belirlenen alanların dışında tütün ekimi yapanlara, belirlenen yerler dışında üretim yapanlara 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ve ağır para cezaları öngörülüyor. Ayrıca, 2001'den sonra üreticilere desteğin yapılmayacak olması, taban fiyat uygulamasından vazgeçilmesi, vb. nedenlerle tütünde yerli ve yabancı tekelin hakimiyeti sağlanacak ve pek çok üretici işsiz kalacak gibi görünüyor.

Önümüzdeki yakın dönemde, emperyalizm için ülkemiz; ucuz işgücü nedeniyle yoğun emek sömürüsü yaşanacak bir ülke değil, öncelikle var olan bütün maddi değerleri talan edilecek bir ülkedir. Osmanlı'nın son dönemlerinde başlayıp tamamlanamayan süreç, günümüzde tamamlanmak isteniyor.

Soru: İMF politikalarının gerçek amacı kısaca nedir?

Yanıt: İMF politikalarının gerçek amacı; uluslararası sermayenin dünya çapındaki dolaşımının önündeki tikanlıkları gidermektir. Bir İMF çalışanı olan Davison Budhoo'nun kanaatlerini aktarmanın öğretici olacağına inanıyoruz. İMF içinde çalışmış ve uygulamalarına tahammül edemediği için, 1993 yılında istifa etmiş olan Grenadalı iktisatçı Davison Budhoo, İMF'yi şöyle anlatıyor:

"İMF'nin üçüncü dünyadaki yeni görevi, oradaki insanların ekonomik ve sosyal anlamda daha iyiye gitmeleri veya üçüncü dünyanın birinci dünyaya dönüştürülmesi değildir. İMF'nin görevi, yoksul ülkelerdeki ekonomik olayların, batının gelişmiş kapitalist ekonomilerinin yararına olacak biçimde yönetilmesi veya yönlendirilmesi idi. İMF ve Dünya Bankası yeni bir uluslararası mafyadır. Her tür rüşvet, yolsuzluk ve bunun gibi usullere başvururlar. Birkaç ülkede İMF, bazı temel istatistikî endekslere yanlış değerler verebilmek için, bazen de çok geniş ölçüde diyebileceğim istatistikî sahtekarlığa başvurmuştur. Bu sahtekarlığın amacı, o ülkede, çocukların ve ekonomik açıdan korunmasız diğer grupların ölümüne ve yıkımına yol açan ağır ekonomik önlemlerin gerekliliğini kanıtlamaktır." (abç)

Soru: Süreci bir de devrimcilere sunduğu olanaklar açısından değerlendirmek gerekirse neler söylenebilir?

Yanıt: Enis Öksüz'ün bile "İMF haddini bilmelidir, Türkiye İMF'ye mecbur değildir." demek zorunda kaldığı koşullarda; amacı politika yapmak olan herkes, alması gereken mesajı almıştır. **Sorun, bu karanlıktan çıkışı görmek ve gösterebilmektir.** Yaşanan ve yaşanacak olan olağanüstü koşullar, devrimcilere inanılmaz olanaklar sunabilir. Bir cümleyle vurgulamak gerekirse; **Türkiye tarihinin hiçbir döneminde demokratik devrim hedefinin bu kadar geniş kitlelerin can alıcı talebi haline geldiği görülmemiştir.** Son kırk yıldır, bu kadar çok sayıda insan "İMF'ye Hayır", "Emperyalizme Hayır" dememiştir.

TARİHTEN GÜNCELLEĞE; SÖMÜRGELEŞTİRMENİN BASAMAKLARI

Bugün artık adeta doğalmış gibi karşılanan ve kanıksanan emperyalizme bağımlılık ilişkisinin, doğru kavranmasını sağlayacak olan verilerden biri de geçmişten bugüne uzanan zincirin ilk halkalarının nasıl oluştuğudur.

Batı Avrupa'da feodalizmin yerini kapitalizme bırakmaya başlaması ve burjuva devrimlerinin yaşanması ile beraber iktisadi yaşama makinalaşma hakim olmuş ve yeni üretim ilişkileri, yeni ihtiyaçları gündeme getirmiştir. Atölyelerin yerini fabrikaların aldığı bu dönem, bir yandan hammadde ihtiyacını arttırırken, bir yandan da üretimin pazarlanması ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bu ihtiyaca bağlı olarak geliştirilen çözüm; çeşitli ülkelerde ucuz hammadde kaynakları oluşturma ve bu ülkeleri, üretilen malların satıldığı birer pazar haline getirip sömürgeleştirmektir. Avrupa ülkeleri bu süreçte öne çıkmış olan İngiltere ile rekabete karşı gümrük duvarlarını yüksek tutmuş, ABD gümrük vergilerini yeniden uygulamaya koymuş; Osmanlı'lar ise 1838 anlaşmasını imzalayarak ülkeyi açık bir pazar haline getirmiştir. Seri üretim avantajı, yabancı malların Osmanlı topraklarına dolmasını sağlarken, rekabete dayanamayan yerli üretimde bir zayıflama/gerileme gözlenmiştir. Örneğin 1847'den önceki yıllarda Bursa tezgahlarında 25 bin okka ipek işlenirken, bu miktar 4 bin okkaya düşmüştür. Aynı şekilde 1868 yılına gelindiğinde Üsküdar'daki kumaşçı tezgahlarının sayısı 2750'den 25'e; Kemhacı tezgahlarının sayısı 354'ten 4'e; Çatma yastıkçılarının sayısı ise 60'dan 8'e düşmüştür.

Bugün esnafa kepenk kapattırın ve sokağa döken, yüzbinlerce işçiyi işinden eden sermaye saldırısına bakıldığında, öz itibarıyla yukarıda anlattıklarımıza benzediği ve dünün sermayedarlarının, ardıllarına bıraktıkları mirasın daha çok sömürü, daha çok yokluk ve yoksulluk demek olduğu görülmektedir.

Bugün, uluslararası sermayenin tüm kurum ve imkanları ile harekete geçmesi ve ülkemiz gibi pek çok ülkeyi açık bir pazar haline getirmeyi amaçlaması kendini TÜSİAD'ın, TOBB'nin hazırladığı raporlarda, AB sermayesinin beklentilerinde, KOB ve son olarak "ulusal program" adı altında gündeme getirilen

saldırı özlü düzenlemelerde gösterdi. Gerçekte yapılan, sermayenin hareket kabiliyetini zayıflatan tüm üst yapısal kurumların ve ilişki ağlarının tasfiyesidir.

Tarihsel merdivenin ilk basamaklarına bakılacak olursa; bu üst yapısal düzenlemelerin ilk örnekleri; 1838 anlaşmasından bir yıl sonra **Tanzimat Fermanı**'nda ve 1856 yılında da **Islahat Fermanı**'nda gündeme getirilmiştir. Sermayenin küreselleşmesi yönünde atılan bu adımlardan Tanzimat Fermanı ile açık pazar düzeninin gerektirdiği idari, mali ve toplumsal düzenlemeler yapılmıştır. Islahat Fermanı ise üst yapısal biçimlenme için, Tanzimat Fermanı'nın eksiklerini tamamlayan bir çerçevede gündeme getirilmiştir.

EMPERYALİZME BAĞIMLILIK VE BORÇ İLİŞKİSİ

Osmanlı'dan kalma borçları üstlenerek doğan ülkemizde; bugün, her çocuk, binlerce dolar borçlu doğmaktadır; iç borçlar katrilyonlarla, dış borçlar yüz milyar dolarlarla ifade edilir hale geldi.

Ekonomik bağımlılık; siyasal, kültürel, askeri her türden bağımlılığı beraberinde getirirken, ülkemizin hemen tüm kaynakları emperyalist iştahın ilgisine sunulmuştur.

Bugün varolan borçlanma zincirinin halkaları, Osmanlı dönemine dek uzanmaktadır. Uzun süre, köylüden toplanan **aşar** vergisiyle, savaş ganimetleri ve tazminatlarla gelir sorununu çözen Osmanlı devleti; gerileme sürecinde, giderlerini karşılayamayan ve hatta kendisi savaş tazminatı ödeyen bir duruma geldi. Önceleri, Galata bankerlerinden alınan borçlarla ve sikkelerin maden ölçülerini düşürerek, çözülmeye çalışılan bütçe açıkları; giderek büyümüş ve kapanamaz hale gelmişti. Sonuçta, ilk dış borçlanma, 1854 yılında alınan 75 milyonluk istikrazla (borçla) gündeme geldi. Daha sonra giderek bir girdaba dönüşen borçlanma süreci, alınan borcun önemli bir kısmının borç anapara ve faiz ödemelerine gittiği bir durum yaratmıştır. Bu süreç, 1870'lerin ortalarına dek; borçları ve bütçe açıklarını büyütse de devam etti. Ve giderek borç bulmak güçleşmeye başladı. Nitekim 1873'teki genel bunalım sonrasında, gelişmiş kapitalist ülkeler, bağımlı ülkelere sermaye

ihracını durdurdu. Borç bulamayan Osmanlı devleti, 1876 yılında, borçları ödeyemeyeceğini açıkladı.

1850-60 yılları, yabancı sermayenin birtakım ayrıcalıklar elde etmeye başladığı yıllardı. Demiryolu yapımı ile girilen ilişkiler, giderek birtakım ayrıcalıkların kazanılmasını sağladı; yeraltı zenginliklerinin işletilmesi, banka kurulması gibi... Örneğin Osmanlı Bankası, 1856 yılında İngiliz-Fransız sermayesiyle kuruldu. Bu banka giderek, bir devlet bankası işlevi kazanmaya, kağıt para çıkarmaya ve borçlanma işlemleri ile ilgili aracılık etmeye başladı. Sonuçta; hazine görevini de görmeye başlayıp, Osmanlı İmparatorluğu'nun tüm maliyesini denetler hale geldi.

Yabancı sermaye ilişkileri boyutlandıkça, Osmanlı İmparatorluğu'nun durumu, bir yarı-sömürgeyi tarif eder hale geldi. Bu süreç aynı zamanda, kapitalist ülkelerde tekellerin mayalanmaya başladığı süreç ile zamandadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun yaşadığı mali çöküntü üzerine, alacaklı ülkeler ile bir araya gelindi ve görüşmeler sonrasında, 20 Aralık 1881'de Padişah 2. Abdülhamit tarafından **Muharrem Kararnamesi** olarak anılan fermanın yayınlanması ile, borçların ödenmesini sağlayacak olan **Düyun-u Umumiye** (Genel Borçlar) kuruldu. Düyun-u Umumiye, bu amaçla, devlet vergilerini ve gümrük vergilerini toplayacaktı. Bu idarenin yönetiminde İngiliz, Fransız, Alman, İtalyan, Avusturya-Macaristan delegeleri, devletin yerli alacaklılarının temsilcileri ve Osmanlı Bankası'nın temsilcileri vardı.

Düyun-u Umumiye'nin emrine verilen gelirler sürekli artarken, memur sayısı da 1908'de 10 bine kadar yükseldi. Bunlar, devlet görevlisi sayılıyordu.

Düyun-u Umumiye'nin kurulması sonrasında da Osmanlı İmparatorluğu, Avrupa'ya tahvil satarak borçlanmayı sürdürmüştür. Ancak, rakamlara bakıldığında; ödenen borç, alınan miktardan geçer duruma gelmiş; fazlasıyla dışarı akmıştır.

1900'lü yıllarda, tekeli aşamaya geçişle beraber, borç hacminin daha da arttığı gözlenmiş; sermaye ihracı, kapitalizmin ayırdedici niteliği haline gelmiştir.

"Geri kalmış ülkelerde, kâr her zaman yüksektir; çünkü buralarda sermaye pek az, toprak fiyatı nispeten düşük, ücretler az, hammadde ucuzdur. Sermaye ihracı olanağı, bir kısım geri kalmış ülkenin öteden beri dünya kapitalist çarkına kapılmış olmasından ileri gelmektedir."

(Lenin, EMPERYALİZM, s:75)

Borçlanmaların yanında; demiryolu, liman, madencilik, sanayi vb. alanlarda yapılan yatırımlar da bağımlılığı artırmıştır. İlk zamanlarda (1850-60) İngiliz sermayesinin ağırlığı gözlenirken, giderek Fransız ve daha sonra Alman sermayesinin de ciddi boyutlarda varlığı gözlenmiştir. Özellikle, savaş öncesinde Almanlarla girilen ilişkiler yoğunlaşmış ve savaşta Almanya'nın bulunduğu kampta yer alınmıştır.

Kurtuluş savaşı ile Osmanlı İmparatorluğu fiilen son bulmuş, ancak 1928 yılında Türkiye yaptığı bir anlaşma ile Osmanlı'nın Düyun-u Umumiye borçlarını üstlenmiştir.

2.Dünya Savaşı sırasında, Amerika'dan alınan yaklaşık 100 milyon dolar borçla beraber ve sonrasında Amerika ile ilişkiler hızla gelişir. 1947 yılında **Marshall Planı** çerçevesinde gelmeye başlayan yardımlar, her zaman koşullu olmuş ve nerede/nasıl kullanılacağına dair yapılan anlaşmalar, bağımlılığı pekiştirmiştir.

"Malî-sermaye, tekeller çağını yarattı. Tekeller ise her yere kendi ilkelerini götürüyor: kazançlı alışveriş işlemleri için, açık piyasada rekabetin yerini gitgide 'ilişkiler'in alması bundandır. En fazla rastlanan şekil, alınan borcun bir kısmının borç veren ülkelere yapılacak satınalmalara, özellikle savaş araçları ya da gemi alımlarına harcanması koşulunun ileri sürülmesidir." (age., s:78-79)

Bugün artık yaşamımızın her alanına giren, adeta evimizin içine dek müdahale eden; kendinde azarlama gücü ve yetkisi bulan IMF ve Dünya Bankası'ndan herkes haberdar durumdadır. Ülke ekonomisini tepeden tırnağa denetleyen bu kuruluşlar, emperyalizme bağımlılığın en somut göstergelerinden biridir. Girilen borç ilişkileri, Düyun-u Umumiye'den bugüne, sömürgeci bağımlılığı kurum-sallaştırmış ve son şeklini almıştır.

DEVRİMCİLER ÖLÜMSÜZDÜR

Bir gün
hiç beklemediğiniz bir an
sonsuzluğa yelken açtığım
haberi gelirse;
bu YOL'dan
kimlerin geçtiğini hatırlayın.

Şemsettin KAYMAK

4 Haziran 1956'da Erzincan Kemah/Gülbahçe köyünde doğdu. İlk, Orta ve Lise eğitiminden sonra Kağıthane Belediyesi'nde çalışmaya başladı. Atatürk Eğitim Fakültesi'ni bitirip öğretmenlik tayininin çıktığı gece 29 Nisan 1980 akşamı Devrimci Yol davasından tutuklanarak önce İstanbul daha sonra Çanakkale E Tipi Cezaevinde toplam 6.5 yıl tutsak kaldı. Bu süreçte cezaevlerinde yapılan baskılar, E tipine geçiş, tek tip elbise vb. uygulamalara karşı verdiği mücadeleler sebebiyle infazı yakılmış ve aldığı cezanın bütünü hapisanede geçirmiştir.

Cezaevinden çıktıktan sonra mahkeme kararıyla Kağıthane Belediyesi'nde işe başladı. Bu esnada Tüm Bel-Sen'nin kurulma ve örgütlenme aşamasında aktif olarak rol almış ve kamu çalışanlarının sendikalaşmasında büyük emeği olmuştur.

15 Ağustos 1994 tarihinde Tüm Bel-Sen'in başbakanlığa protesto amacıyla düzenlenen telgraf çekme eyleminden dönerken bindiği motosikletle geçirdiği ve kimler tarafından yapıldığı belli olmayan trafik kazası sonucunda aramızdan ayrılmıştır.

(Yukarıdaki metin, Şemsettin Kaymak'ı yakından tanıyan mücadele arkadaşları tarafından hazırlanmıştır.)

HESAP SORMA BİLİNCİ ÖNE ÇIKARILMALIDIR

Ali AKYILMAZ

Sınıflar mücadelesindeki yerimizi almış, sistemin dayattığı yaşamı reddedip yerine alternatif bir yaşam örmeye çalışıyorsak; değerlerimiz ve inançlarımız uğruna yaşamımıza yön veriyorsak; her an bedel ödemekle karşı karşıyayız demektir. Yeni açılan F tipi cezaevleri, baskının ve saldırının artması; söz konusu biz (devrimciler) olduk mu, ne kadar hassas olduklarımızı göstermektedir.

Ezen ve ezilen sınıf arasındaki çelişki antagonist çelişkidir. Yani bir tarafın bir tarafı yok etmesiyle çözümlenecek bir çelişkidir. Bu bağlamda bizi yok etmek için ellerinden gelen her şeyi, hiç tereddüde düşmeden yapmaktadırlar.

Dokunmaya, koklamaya bile çekindiğimiz karanfillerimiz bir bir toprağa düşerken, yüze yakın yoldaşımız sakat kalırken, bize bu süreçte pasifizm, durağanlık ve kendiliğindenlik yakışmaz. Bu dönemde yaşananlar kinimizin ve öfkemizin bilencesine, hesap soracağımız günlere sağlam girebilmek için sorumluluk almamıza ve eksiklerimizi tamamlamamıza sebep olmalıdır.

Marks ve Engels devrim aşamasında Fransızca konuşma adını verdikleri tek bir maddenin yazıldığını söylerler. Bu madde ise ayaklanmadır. Fransızların ihtilalci atılım ve geleneklerinden esinlenerek Fransızca konuşma adını koymuşlardır. Bugünkü yaşadığımız süreç de düşmanın anlayacağı dil Fransızca dil değil midir? Değerlerimize ve onurumuza el uzatma cüretini gösteriyorlar; bizim de Fransızca konuşmamız gerekmiyor mu? Mücadele tarihimizde sorunları aşmak, kitleleri bilindendirip yönlendirmek ve çözüm üretebilmek için amaca uygun doğru araçlar seçip uygulandığı ve çok iyi sonuçlar verdiği görülmüştür. Bu açıdan bugün halkımız üzerinde oluşturulan devletin yıkılmaz, güçlü ve kimseyle pazarlık yapmaz görüntüsünü bozmak; onun maskesini indirmek ve gözüktüğü gibi olmadığını anlatmak için silahlı propaganda tüm yakıcılığı ile kendini dayatmaktadır. Bilindiği gibi silahlı propaganda parti örgütlülüğünü gerektirir. Bu aşamada olmayan örgütlenmeler ise, temel siyasi görev ekseninde, hesap sorma bilincini öne çıkarmalıdır.

HALKIN UMUDUNA OLDUĞU KADAR, ÖFKESİNE DE TERCÜMAN OLABİLEN DEVRİMCİLER İÇİN MUTLULUK; SÜREKLİ OLARAK GÜR AKAN KESİNTİSİZ BİR ŞELALE GİBİDİR

"Askerler, hafızası silinen tutuklularla alay ediyor, yaptıkları eziyetlerle psikolojilerini bozuyorlar. 10-12 yaşındaki çocuğun zekasında olan tutuklulara bozkurt işaretleri yaptırıp, oyun oynattırıyor, şarkı söylettiriyorlar."

"Ankara İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Korkmaz Alemdar, RTÜK yasa tasarısının ticari yayın yapan radyo televizyonlar tarafından hazırlandığını, tekelleşmeyi teşvik ettiğini belirterek, ülkeyi yönettiği şüpheli, zor durumdaki hükümetin medyanın desteğini sağlamak için yasayı gündeme getirdiğini söyledi. Alemdar, 'yasa çıktıktan sonra Abdülhamit dönemini mumla aratacak bir sansür dönemine girilecek. Siyasette buna faşizm denir'. dedi "

Yukarıdaki ifadeler, günlük bir gazetede, ilk göze çarpan haberlerden sadece ikisi. Her dönem bu tür şeyler olmuş ve oluyor gibi görünse de gerçekte bu durum yeni sayılır ve işaret ettiği gelişmelerin daha da derinleşeceğinin ipuçları beliriyor. Bu tür haberler bir yandan insanın hesap sorma isteğini hızla tetiklerken; öfkeyi kabartıp, sabır denen niteliği bir erdem olmaktan çıkarırken; diğer yandan, zebaniler çetesi gibi hareket eden ve artık hiçbir kuralı, engeli tanımaz hale gelen egemenlerle baş etme koşulunun kalmadığına dair kanaatlerin oluşmasına sebep olmakta; başarıya inançsızlık, geleceğe umutla bakamamak, değersizlik ve kadercilik daha yaygın bir hal almaktadır.

Zebaniler çetesinin, elinden gelirse "hak" denilen kelimeyi sözlükten silecek denli zifiri bir yoklukla yaşamı halklar için bir zindana çevirmek isteyeceği; hiçbir şeye mecbur bırakılmadığı bir engebesizlik halinin düşünüyü gördüğü doğrudur. Ne var ki, sınıflar mücadelesinin doğası, böyle bir ihtimalin sürekliliğine uygun değildir. Tabii böyle bir gidişatı tersine çevirecek bir direncin oluşması, kendiliğinden bir olgu olarak görülmemelidir. Özellikle devrimciler, sermayenin azgınca

saldırılarını ve en özel değerlere dahi el uzatma cüretini doğru değerlendirmeli; karamsarlığa ve yüzyılların birikimiyle oluşmuş ölçekleri yok sayan bir hiçleşmeye izin vermemelidir.

"Arayış" adı altında yalan-yanlış yerlere sapan ve ufkuna anlamsız uğraşların gölgesini düşüren maksatlı özneler gibi; iyi niyetli olduğu halde, devrimciliğin içerdiği **potansiyel çözüm** kapasitesini yeterince kavrayamadığı için umutsuzluğa kapılanlar da olabilmektedir. Ancak, **bilinmelidir ki konjonktürel üstünlüklerini ebedi zanneden ve değerlerimize küstahça el uzatan yaratıkların devrimci öfkenin hesap soran soluğunu enselerinde hissetmeleri hiç de uzak değildir.** Yeter ki görev bütünlüğü içinde üzerimize düşeni eksiksiz yapalım ve yeter ki kavgada haklılığın üstünlük sebebi olduğuna inanalım.

Bu ülkede devrimciliğin en gürlü bahçesini yaratmak ve güzelliği sınırsız bir şekilde geliştirmek için, ne çok tohum düştü toprağa ve ne çok bedel ödendi, devrimci kültüre kendini değer diye yazdıran... Bu nedenle, iklimin yağmurlusunu, fırtınanın karlısını gerekçe etmeden "tırnak ile diş ile" iş görmenin, her koşulda yol alabilmenin imkanları zorlanmalı; bunun için deneyimleri an'a aktarma becerisi gösterilmeli; ama, bunu yaparken **sızlanmanın** hiçbir tonuna başvurulmamalıdır.

Bilimlerin yaşamdaki tek tek ve bütünlüklü rolünü ve bu bilimlerin yöntemini bilen (bilmek zorunda olan) yol gösterici devrimci öznelerin, keyfi ölçüleri bir **norm** olarak yansıtmaya hakkı yoktur. Her ne kadar sosyal bilimlerde matematik kesinlik aranmamalı ise de; bu durum, istismara ve doğruları keyfi tartılarda ölçmeye sebep olmamalıdır.

Cehaletin, toplumun fikrî kanallarına bilinçli ellerle akıtıldığı koşullarda bile, devrimcilerin bunu kısırlığa, acemiliğe, çözümsüzlüğe gerekçe etmeye hakkı yoktur. **Devrimci hafıza** ve

Sonuçta, bir kez daha vurgulama ihtiyacı duyuyoruz; çözüm, devrimci araç ve yöntemlerde ısrardan geçer. Halkımızı inim inim inletemen; her türlü çirkinliğin, yokluk ve acının doğrudan sorumlusu olan günümüz zebanilerini hakettikleri cehenneme göndermek ve dünyamızı insanlığın cenneti haline getirmek için devrimci yolgöstericilikten şaşılmalımıdır. Öfke, akli çelmemeli; ama akıllılık, devrimci araçların zorlandığı yerde burjuva araçların etki alanına girmek veya "açık çalışma alanlarına" abartılı anlamlar yüklemek anlamına gelmemelidir. Unutulmalıdır ki, devrimcilikte araç ve alan için temel-tali ilişkisini gözetmek başarının zorunlu bir koşuludur.

an'ın öğreticiliği öznel çıkarılara ve ucuz hesaplara kurban edildiği yerde, devrimci kaygılar yerini özel kaygılara bırakır. Bir eylemlilik sürecinde birbiri ile taban tabana zıt fikirleri, sürecin farklı anlarında savunmak; yanılgıdan, eksiklikten veya dil sürçmesinden hiçbir koşulda söz etmemek; devrimciliğin gerektirdiği olgunluğu, mütevazılığı ve daha da önemlisi, her basamağın bir öncekini yadsıyarak çıkılacağı biçimindeki diyalektik zorunluluğu yok saymak anlamına gelir.

Nasıl ki devrimci bir kimliğin oluşması için bir ön zemin olarak kişilikte incelik, hoşgörü, mütevazılık, samimiyet, vericilik, vb. nitelikler gerekli ise; aynı nitelikler, bir partinin

devrimci nitelik kazanmasının ve bunun gereklerini yaşamın her alanında yerine getirmesinin ön zeminidir. Parti, insanlarüstü bir olgu olarak görünmüyorsa; önderliğinin insanlardan oluştuğu ve onda bu tür nitelikler aramak gerektiği kabul edilmeli ve ona göre hareket edilmelidir. **Bilinir ki salt kurallarla ve biçime dair düzenlemelerle şekillenen özneler "kural insanı"; öze dair bilgi ile donanan ve devrimci yöntemi kavrayarak hareket eden özneler "yöntem insanı" olurlar. "Kural insanı", yaratıcılık gerektiren durumlarda bocalarken; "yöntem insanı" için yaratıcılık, duruşunun doğal bir gereğidir.**

Bugün, yüreğini kirli rüzgarların etkisinden korumuş ve vicdanına kara lekeler düşürmemiş her insanın beklentilerine cevap verecek, aklına ve gönlüne tercüman olacak bir devrimci yapının nasıl olması gerektiği tartışılacak olursa, elbette ki çok şey söylenir/yazılır. Ne var ki, genel tanımlamaların dışında, güne izdüşürülmüş sorunlarda ve başarıyı ıskalama nedenleri üzerinde durulduğunda ciddi farklılıklara rastgelinmekte ve yer yer, **kendi yolunu kendi araçları ile açmadığında, düzenin kurumlarını/araçlarını ölçü almaya kalkışan devrimci yapılara tanık olunmaktadır.**

Devrimciler, yaşamın şu veya bu alanında karşılaştıkları zorlukları, devrimci yöntemin üstünlükleri ile aşma becerisi göstermek durumundadır. Devrimci yaşamın ölçülerinde olduğu gibi, araçlarında da seçiciliğe ihtiyaç vardır. Biçimsel düzeyde dahi olsa, sisteme ait araç ve kurumlardan yararlanılacak olursa, azami dikkat sarfedilmeli; biçimin, özle olan kopmaz bağı unutulmamalıdır. Örneğin bizlerin "iyi bir sunucu", "iyi bir gazeteci" ölçüleri, kurumlaşma kıstası, burjuva olanlarından öz ve biçim olarak farklı olmak durumundadır. Ateş altında oluşturduğumuz ve mükemmeliyetçi yaklaşamayacağımız kurumlarımızla, sistemin adeta kazık çakılarak oluşturulmuş kurumlarını "kalıcılık", "düzenlilik", vb. açısından kıyaslamaya, onları örnek almaya kalkarsak; devrimci araçlara ve devrimciliğin üstünlüğüne haksızlık etmiş oluruz. Aslında devrimci yöntem, sahiplerini

yolda bırakmamak için çokça nedene sahiptir; yeter ki doğru uygulansın.

Bugün kimi dostlarımızın, zorlayan koşullar karşısında çözüm üretme konusunda yöneldikleri istikametlerde, burjuva etkinin izlerine rastlanmaktadır. Örneğin bir sunucuyu "*Gerektiği zamanda şak diye iki şiir dizesini seslendiremeyecek, herhangi bir anda uygun bir fıkra patlatmayacak, gerektiği bir anda hazır cevap güzel bir söz sarfedemeyecek bir sunucu, sunucu değildir.*" (Devrimci Demokrasi, 1-16 Haziran 2001) ölçüleri içinde tanımlamak ve devrimcilerin kurumlaşmasına "*Hiç tereddütsüz söylenebilir ki, iş becerisinde bütün toplumsal deneyimlerden yararlanabiliriz. Bunun için en iyi örnekler burjuva kurumlarıdır; onlar şu anda yetkinliklerinin zirvesindedirler; bu kurumların içerdiği ni ve insan ilişkilerini bir yana bırakarak örnek alabiliriz.*" (a.g.y., a.b.ç.) biçiminde yaklaşmak; burjuva etkiler taşıdığını ve çözümün yanlış yerde arandığını göstermektedir.

Aslında mevcut problem ve sıkıntılar tek başına bu saydığımız sorunların olumsuz etkisi ile açıklanamaz. Dikkat çekilecekse, bir sorunla karşı karşıya kalındığında, bunun çözümünün sistem içinde veya dışında ama genellikle yanlış yerlerde aranıyor olması biçimindeki alışkanlığa çekilmelidir. İktidarın en bağlayıcı organlarının, "sosyal patlama" riskinin önünü kesme hesapları yaptığı, muhalefetin miktar ve çeşitlilik olarak, rastlanmamış biçimde arttığı, düzenin içinden konuşanların bile düzene ateş püskürür görüldüğü bu koşullarda devrimciler; **halkın umudu olmak ve temenni edilen nicel gelişmeyi sağlamak için durum böylesine müsaitken; eğer edilgenliği aşmıyor ve etken bir özne olarak rol alamıyorsa; daha da önemlisi, halkın acılı kesimleri tarafından aranmıyor ve tercih edilmiyorsa; bunun nedeninin içsel olduğu artık kabul edilmeli ve cesaret denemeleri bunun açığa çıkartılmasını/giderilmesini gözetken biçim ve alanlarda yapılmalıdır. Aksi takdirde, öfkelenmeye ama öfkemizin gereklerini yerine getiremez konumda durmaya devam edeceğiz.**

Sonuçta, bir kez daha vurgulama ihtiyacı duyuyoruz; **çözüm, devrimci**

Nasıl ki devrimci bir kimliğin oluşması için bir ön zemin olarak kişilikte incelik, hoşgörü, mütevazilik, samimiyet, vericilik, vb. nitelikler gerekli ise; aynı nitelikler, bir partinin devrimci nitelik kazanmasının ve bunun gereklerini yaşamın her alanında yerine getirmesinin ön zeminidir. Parti, insanlarüstü bir olgu olarak görünmüyorsa; önderliğinin insanlardan oluştuğunu ve onda bu tür nitelikler aramak gerektiği kabul edilmeli ve ona göre hareket edilmelidir. Bilinir ki salt kurallarla ve biçime dair düzenlemelerle şekillenen özneler "kural insanı"; öze dair bilgi ile donanan ve devrimci yöntemi kavrayarak hareket eden özneler "yöntem insanı" olurlar. "Kural insanı", yaratıcılık gerektiren durumlarda bocalarken; "yöntem insanı" için yaratıcılık, duruşunun doğal bir gereğidir.

araç ve yöntemlerde ısrardan geçer. Halkımızı inim inim inleyen; her türlü çirkinliğin, yokluk ve acının doğrudan sorumlusu olan günümüz zebanilerini hakettikleri cehenneme göndermek ve dünyamızı insanlığın cenneti haline getirmek için devrimci yolgöstericilikten şaşılmamalıdır. Öfke, akli çelmemeli; ama akıllılık, devrimci araçların zorlandığı yerde burjuva araçların etki alanına girmek veya "açık çalışma alanlarına" abartılı anlamlar yüklemek anlamına gelmemelidir. Unutulmamalıdır ki, devrimcilikte araç ve alan için temel-tali ilişkisini gözetmek başarının zorunlu bir koşuludur. Ve bu, temel alınan araçlara öncelik tanımayı gerektirir; çünkü, **sonuç alıcı vuruşlar** bu araçlarla yapılacaktır.

BİR YILDIZ DAHA KAYDI

Mayıs'ta erik yüzü görsün diye doğa;
 çağla mevsimi ile tanışmadan
 büyümesin diye çocuklarımız;
 suyu,
 içine ayın gölgesini katarak
 içirdik sevdiklerimize.
 İsterdik ki insanlığın
 bal eyleyecek acısı da olmasın.
 Ne var ki
 haramilere çekilen kılıçlar
 yetmediği için;
 göğüslerinden hala
 yaşam yerine ölüm akıtılıyor doğanın...

İçerden ve dışardan ölüm haberleri gelmeye devam ediyor. Ölüm Orucu'nu dışarıda sürdüren tutsak ailelerinden **Gülsüman Dönmez**, eyleminin 147. gününde şehit düştü.

Evet, insanlığın bütün bir karanlıktan, zulüm ve yokluktan çıkışını müjdeleyecek olan finalin; o gerçek şafağın gelişini hızlandırmak bizim elimizde. Yeter ki kendi gücümüze güvenelim ve yeter ki yokluktan, yoksulluktan, Derviş'li-ABD'li-İMF'li düzenbazlıklardan arınmış bir geleceği kurma inancımız gölgelenmesin. Böyle bir **güven** ve böyle bir **inanç**; devrimci bedenlere sürülen kirli elleri kırma ve hapisanesiz-özgür bir yaşamı gerçek kılma şansı verecektir.

Özgürlüğe, onun için bedel ödeyenlerin bıraktığı doğru mesajlar üzerinden varılacaktır. **Gülsüman Dönmez** onurumuzdur; yaşatacağız...

10.4.2001

Devrimci Hareket Dergisi

DEVİRİMCİLER ÖLÜMSÜZDÜR

Onlar devrimciydi
 Acının koynunda demlenmişti öfkeleri.
 Halkın bağrından kopan esmer çığlıklar ısıttı
 buzdan gecelerini

Onlar, çifte su verilmiş bir tarih için
 gönüllü öznelerdi.
 Tüm mimiklerinde
 ölümsüzlük gülümsemesiyle gittiler.
 Tüm hakkedenler için
 bir hayat öpücüğüydü dudaklarından kalan.

İki devrimciyi daha ölümsüzlüğe uğurladık. Onlar, ne sabır taşıydı, ne de sabır küpü; "peygamber" sabrı da değildi söz konusu olan. Onlar devrimciydi; gerekiyorsa eğer, açlık da bir **yaşam biçimi** olarak seçilecek, gün veya saat hesabı yapılmayacaktı. Yani bu, bir öğünden diğerine saat tutulan bir "oruç" değildi. Bu nedenle, sınıf karşıtlarının havsalarının almayacağı bir anlam ve süreklilik taşıyarak bugüne geldi. Ölüm orucu direnişçilerinden TKP(ML) dava tutsağı Adil Kaplan ve DHKP-C dava tutsağı Bülent Çoban eylemin 170. gününde şehit düştü. Ve sırada yüzlerce tutsak var. Vakit de kalmadı. Her türlü yalanın, kaytarma ve sorumsuzluğun üzerindeki tüm örtüler kalkıyor. Ya **utanç karası** ya da **sahiplenme onurudur** her insanı bekleyen... Adil Kaplan ve Bülent Çoban onurumuzdur; yaşatacağız.

9.4.2001

DEVİRİMCİ HAREKET Dergisi

UZUN YÜRÜYÜŞ Dergisi

DEVRİMCİLER SAHİPSİZ DEĞİLDİR

Bölgemizde açlık grevleri ile dayanışma amaçlı çeşitli etkinliklerde bulunduk. 1 Mayıs yürüyüşünden sonra Kufstan'da belediyenin müzik alanında saat 13.00'te toplandık. Türkiyeliler ve Avusturyalı Dayanışmacılar Platformu (Gegen Stand) olarak akşam saat 22.00'ye kadar program devam etti. Katılım çok iyiydi. 400'ün üzerinde Türkiyeli ve 500'den fazla Avusturyalı programa katıldı. Heval Salik Keskin sazıyla hepimizi coşturdu. Ayrıca folklor ve Avusturyalı üç grup vardı. Grup, Taç dansları ile herkesi büyüledi. Etkinlik; yabancı düşmanlığı, 1 Mayıs ve açlık grevlerini içeren bir kapsam içinde bildiri, afiş, konuşmalar, halaylar vb. ile beslendi.

16.6.2001 Tarihinde ırkçılığa karşı dostluk ve dayanışma gecesi düzenledik. Geceye yaklaşık 400 kişi katıldı. Türkiyelilerden ve çeşitli kurumlardan önemli destekler aldık. Gecenin kapsamında tabii ki açlık grevleri de vardı. Wörgl demeginin etkinlikleri, heval Salik Keskin, Haydar Aksel, Dertli Divani, Ozan Emekçi ve Ali Asker geceye renk ve anlam katarak yerel sanatçılar, Avusturyalı bir grup bizi yalnız bırakmadı. Etkinlik çeşitli konuşmacıların katkılarıyla güçlendirilirken; Türkiyeli devrimci tutsaklara destek amacıyla bağış toplandı.

Faşizme Karşı Omuz Omuza

Tek Yol Devrim

Yaşasın Ölüm Orucu Direnişçileri

Kahrolsun Her Türü Ayrımcı Politikalar ve Irkçılık

10 senedir yaptığımız ve geleneksel hale gelen Şehir Panayırı'na (Kaiser Festek) katıldık. Burada da tüm gelirlerin devrimci tutsaklara destek amacıyla değerlendirilmesini gözettik. TÜYAB eli ile tüm açlık grevindeki tutsaklara veya ailelere verilmesi için adım attık. Umarız gerektiği gibi yerine ulaşmıştır. Gönderdiğimiz miktar 3620 Mark'tır.

Düzenleyenler:

Gegen Stand Duruş Belirleme diye 2 senedir bir platformumuz var. Avusturyalı aydın-öğretmen ve Yeşiller'in demokrat kesimi, biz Türkiyeliler, Avusturya Türkiyeliler Dostluk Derneği Kufstan, Yıldız Kültür Spor Derneği Wörgl

Etkinliği yukardaki gruplar olarak hep beraber düzenledik. Destek veren Türkiyeli esnafa ve halka teşekkür ederiz. Tabii ki Avusturyalı dostlarımıza da teşekkür ediyoruz, çok duyarlı davrandılar.

Geçmişte bu etkinliklerin hepsini biz Devrimci Yolcular yapıyorduk. Ama aynı Türkiye gibi buralarda da kılıf uydurup kaçan kaçana... Neymiş; dünya değişmiş. Yani önce karşı geldikleri kesimlerle bugün yan yana düşünce dünya değişmiş oluyor. Halbuki değişen, "dünya değişti" diyenlerin bizzatı kendisidir. Bugünkü konumlarını, rahat ve imkanlarını dün bedel ödeyen ve kimileri şehit düşen yoldaşlarımızın emeklerine borçlu olan bu asalakların hiçbir demogojisi onları halkın gönlünde meşru kılmayacaktır. Örneğin değerli yoldaşımız Mustafa Özenç vb. devrim şehitlerinin ailesi karşısında bunların düştüğü durum üzerine düşünülürse gerçek yüzleri daha iyi görülür.

Bugün bu savrulmuş ve parçalanmış kişiliklerin aksine güçlü, direngen ve mücadeleci bir kişiliğe ihtiyaç vardır. Nasıl yapılması gerektiğini merak edenler varsa Devrimci Yol'un mücadele birikimine baksınlar. Bugün direniş komiteleri geleneğini de hatırlayarak yüreği mücadeleden yana atan tüm samimi kişi ve yapıların bir araya gelmesine ihtiyaç vardır. Biz burada bunu iki senedir belirli oranlarda gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Burası küçük bir kasaba, üstelik yerli ve yabancı çok da yobazı var. Buna rağmen değerli dostlarımızın katkılarıyla çok güzel şeyler yaptık. Aynı şeyi Türkiyeli ve Kürdistanlı tüm devrimcilerde görmek bizleri sevindirecektir.

TEK YOL DEVRİM.

Kufstan-Avusturya DEVRİMCİ HAREKET

Merhaba

Belirttiğiniz noktalar süreci çok iyi anlatıyor. Evet, güç ve olanaklar doğru değerlendirildiğinde aşılamayacak zorluk yok. Bunun önündeki engeller malum, ki, onları da ifade etmişsiniz. Kafayı duvara çarptıkça öğreneceğiz. Daha doğrusu bunu umut ediyorum. Böyle diyorum çünkü sıkıştığımız anlarda hatırlamak zorunda kaldıklarımız ne hikmetse doğru davranış kalıplarına dönüşüyor ve önümüz biraz açıldığında unutup onları. Daha çok topluma ait olduğunu ifade ettiğimiz "belleksizlik"den biz de fazlasıyla muzdaribiz.

"Konumlanma hattı, daha kolay anlatılabilir bir yere ve bütünlüklü bir yelpaze halinde kurulduğunda, sonuç alma olasılığı hala yüksektir" tespiti çok doğru. Biz, buraya getirildikten bir süre sonra bahsettiğiniz çerçeveyi oluşturmak noktasında ortak bir girişim de yer aldık. Yeni bir talepsel formülasyon oluşturup bunun altına en geniş biçimde imza atarak sürecin içinde bulunduğu tikanıklığın aşılabileceğini belirttik çok sayıda aileyle birlikte. Üzerinde ortaklaşılacak talepsel formülasyon -ki bizim de imzamız vardı- sürecin başlatıcısı öznelere iletildi ve gelin ortaklaşalım dendi. Ancak bu, yakın olduğuna inanılan başarıya "ortak olmak isteme" olarak anlaşıldı, değerlendirildi ve lisan-ı münasiple geri çevrildi. Öncesi süreçte oluşmuş önyargıların henüz çok güçlü olması da etkiliydi tabii. Daha sonra, maden ortaklaşılamiyor o zaman biz bu talepsel formülasyonun çerçevesinde adım atalım, kendimiz anlatalım dendi. Bu noktada oluşturulan yeni talepsel formülasyonun kamuoyuna deklere edilmesi söz konusu oldu. O aşamada bunun doğru olmayacağını, ayrı biçimde çıkış yapmanın karşı gücün çeşitli ayak oyunlarına zemin oluşturabileceği endişesiyle uzak durduk ve bu yapılırsa biz yokuz dedik. Ki öyle de oldu. Yani biz çekildik o süreçten

Gelinen aşamada başta istenilen noktaya gelindi sayılır. Ancak şimdi o günkü avantajlı konum yok. Çok vakit kaybedildi. Ancak beraber hareket etmenin önemini anlaşılması önemli tabii ki Buna çokça ihtiyacımız olacak. Son günlerde bize bazı dayatmalarla karşı karşıyayız. Avukata ve ziyarete çıkarken ayakkabı araması yapılması ve bugün dillendirdikleri ancak yarın belli olacak sayımın ayakta verilmesini istemek gibi.....altan alta kimilerinde. Neyse ki, bize doğruyu gösterecek koca bir tarihe sahibiz.

(...)

Nasıl konumlanılması gerektiğine dair yazılanlar anlaşılır. Böylesi bir duruşa sahip olacağız. Bu türden bir duruşa sahiptik zaten.

Sevgi ve özlemle kucaklıyorum

11.6.2001. - Tuner TEKİN

(Edime F Tipi Cezaevi)

Sevgili Yoldaşlar

Dergimiz nihayet elime geçti. 18 Mayıs'ta... havalandırma biraz daha genişledi, gökyüzü daha bir mavi oldu, dergiyi değil adeta avuçlarınızı ellerime aldım... özlemişim ellerinizin sıcaklığını.

Şimdi hücredeyiz ama yüreği bizimle atan yürekler sayesinde, bu yüreklerin hiç susmayacağı inancıyla; biz de bu dört duvar arasından hayata akıyoruz. her şeyi bitirdiklerini sananlar; yine tarihsel yanlışlarını yaşıyorlar. Yanılıyorlar... çünkü;

Düşlerin sonsuza koştuğu yerde
Sabrın çiçeklerini açtığı yerde
Asla kapanmaz yaşanan defter
Çünkü tarihin en güzel yerinde
Son sözü hep direnenler söyler
(A.Yücel)

Devrimcilerin özelliklerinden biri de bu dünyanın işini "öte dünyaya" bırakmamalarıdır. Kendi safahatları için insanlara cehennemî layık görenlerin hiçbiri "günahlarını öte dünyada öderim" huzuru ile çekip gidemeyecek. Eğer şimdi gözlerimizde, çekilmiş kılıç gibi parlayan bir ışık varsa; bu ışık buna olan inancımızın yansımasıdır.

Hepinizi karanfil kalkışması bir gülüşle kucaklıyorum!

21 Mayıs 2001- **H.Hüseyin MERT**
(Edirne F Tipi Cezaevi)

İyi hatırlıyorum o anı,

Mevsimlerden kış idi,

Kocaman Demet Parkı ıssızdı,

Hava soğuktu ama,

Yüreğim ve avuçlarım sınımsıktı,

Çünkü; avuçlarımda avuçların,

yüreğimde gülüşün ve gamzen vardı.

Ve gene mevsimlerden kış, gene unutamayacağım bir an. Hava soğuk, yüreklerimiz sınımsık, düşman ise buz gibi.

Ne açlık ne susuzluk, ne de günlerdir uykusuzluk ve soğuk, karetmiyordu dirence durmuş yüreklerimize.

Kinimiz öfkemiz bin kat daha arttı; sıkılan her kurşunda, püskürtülen her köpüklü suda, atılan her bombada... ve yaralanan her arkadaşımıza sarıldığımızda.

Yüreklerimiz alev alevdi, çünkü yüreğimizin orta yerinde gencecik bir FİDAN tutuşmuştu...

Günler sonra haykırışlarla çıktık dışarı, enkaza dönmüş mahpushanenin içinden. Susmadı yüreğimiz, dinmedi öfkemiz, kesilmedi sloganlarımız; üzerimize dönük namlular karşısında

Sloganlarımızla

uğurladık vurulup

düşenlerimizi;

Zılgıtlarla toprağa

diktik Fidan'ımızı

Biliyoruz ki o

kavganın bereketli

topraklarından

bire bin veren

başaklar gibi

çoğalarak boy verecekmevsiminde,

kavgaya tutuşmuş yüreklerin sıcaklığında.

Giysilerimiz talan edilerek bindirildik ring araçlarına, hava soğuk ve eller arkadan kelepçeli, ayaklar çıplak, ama yürekler direnişi giyinmiş. O anda bir filmin kareleri canlanır gözlerimin önünde; Schindler'in Listesi... etrafımızda Nazi subayları vardı, üç gün üzerimize atılan gaz bombaları kadar çoktular.

Nihayet getirildik toplama kampına. Yürekler yangın yeri düşmana inat. Düşman zulüm fırtınası estiriyor tutsakla üzerinde, bedenler çırılçıplak, jop... ve postallar altında... bir kirli el haya buruyor onurumuzu, gururumuzu kırmak için... ama hiç biri karetmiyor direnişi giyinmiş yüreklerle.

Bir kez daha doğrulandı haklılığımız,.... kol gezerken. Bir kez daha doğrulandı..... ve diz çökerek isyan edilmeyeceği.

Bugün hep bir ağızdan, savuruyoruz türkülerimizi gökyüzüne, zulmün karanlığını yırtarak, yıldızlardan bizlere el sallayan; gülden gülümlü çocuklarımızın avuçlarına ve dostlarımızın yüreğine

Biliyoruz ki, onlarda türkülerimize eşlik ediyorlar bizleri anımsayarak.

İnsana en büyük ihaneti kendi hafızası yapar, unutmak gibi; unutmayacağız, unutturmayacağız,.....

Merhaba Arkadaşlar; göndermiş olduğunuz dergiyi aldım. Her sayfasında direngen, kavga dolu bir bahar soludum, her sayfasında avuçlarım ısındı, dostlarıma olan özlemlerimse daha da arttı.

Dergimizi okurken baştan sona, hep sizlere yazma ihtiyacı hissettim

Evet arkadaşlar yaşadıklarımıza dair, daha çok şeyin aslında yazılması gerek; ama ben kısa bir değinmede bulunarak, yaşadığımız vahşetin, Nazi vahşetinden farksız olmadığını, ve yaşananların bir film karelerine sığmayacak kadar büyük olduğuna değinmekle yetindim. Bir dahaki mektuplarda buluşmak umuduyla, sizleri en sıcak duygularıyla selamlıyorum ve hepimizi kucaklıyorum

27.5.2001 - **Mürsel AYDIN**
(Edirne F Tipi Cezaevi)

YAŞAMDA SAMİMİYET

Remzi BULUT

Samimiyet, kişinin kendi iç barışıyla ilintilidir. Kendiyle barışık olmamak, yaşamda samimiyetsizliği; samimiyetsizlik de kendine güveni sarsar. Bu durumda olan insanlar kendi güvensizliğini halkın genel psikolojisiyle örtmeye çalışırlar. Ve çokça başvurdukları/dillendirdikleri "bu halka güvenilmez, bu halkla yola çıkılmaz" söylemine sarılırlar. Bunlar, bir biçimiyle yaşamda yenilmiş ve kendini toparlayamamış sözde devrimcilerdir ve amaçları kendi duruş noktalarını meşrulaştırmak; kendi güvensizliklerini daha doğrusu üstlerindeki ölü toprağını, küçük de olsa üreten, düşünen, didinen, örgütlü yaşamaya çalışan insanların üstüne atmak, kendileriyle birlikte onları da gömmektir. Gelincik inadıyla yaşama filiz vermeye çalışan devrimciler karşısında utanç ve samimiyetsizliklerinin olanca ağırlığıyla ayakta durmaya çalışan bu tür insanların karşısına daha bir devrimci duruş, devrimci ahlak ve devrimci yaşamla duracağız ve bunlara yaşamda gri tonların olmadığını göstereceğiz.

Gelinen noktada devrimcilere yönelik eleştirilerde öylesine pervasızlaşıldı ki devrimci şiddete, devrimci provokasyon safhasıyla yaklaşıldı ve bir biçimiyle karşı güçler gibi düşünmeye başlandı. Sanki devrimci şiddet olmasaydı faşizm tutsaklara saldırmayacaktı ve sanki bir yıl önceden maketler üstünde operasyon planı yapanlar onlar değildi. Devletin "elindeki tek silahı camı olan" devrimcilere karşı saldırısı sonrasında; kendi iç dünyasını sorgulamayan ve kendiyle hesaplaşamayacak kadar cesaretsiz olan kimi kesimler devrimcilere çeşitli biçimlerde saldırmayı tercih etti. Bunlar kendi utançlarıyla yüzyüze gelmemek için doğruları saptırma yoluna gittiler. Kafasını kuma sokan devekuşu veya zırhını sırtında taşıyan salyangozlar misali içe kapanınca; faşizmin saldırısı karşısında tutsakların göstermiş olduğu direnişin yüzde biri bile sokaklarda gösterilmedi. Kendi suskunlukları ve teslimiyeti kalıcılaştıran duruşları ile barışık yaşayan bu şahıslara samimiyet konusunda seslenmek istiyorum.

Samimi değilsin; çünkü, "düşen bir kere daha kalkmayı öğrenerek başlar güne" şiarını hatırlamıyorsun.

Samimi değilsin; çünkü, yıllar sonra çıkıp özgür birey olacağım deyip salyangoz misali kabuğuna giriyorsun; dar kafana, devrimci kimliğin insanı özgürleştirdiğini koyamıyorsun.

Samimi değilsin; kendine bile itirafta bulunamıyorsun; çünkü, o kadar korkaksın ki sözünü yüreğine bile geçirecek gücün yok.

Samimi değilsin; tabutluklara konan ve onurumuz saydığımız devrimci tutsaklara işkence yapılır ve tecavüz edilirken; gerçekte halkın gücü karşısında titreyebilecek olan bir gardiyan veya 18 ay sonra sivile dönecek olan bir asker bu kadar pervasızca davranabiliyor; sen, aynaya bakıp temizlenirken bu utanç benim değil diyebiliyorsun. Sen, çapın kadar bir alanda esaret yaşarken onlar sekiz metrekairelik bir alanda tüm gökyüzünü kucaklıyor.

Samimi değilsin; bunu bile unuttun: "Zorlu sınavlar ustalaştırır yolun yolcularını". Bir tek arkadaş sohbetlerinde nostalji yapmayı unutmadın; ama, unutma ki yaşanan her yeni ölümle balçığın içine daha çok saplanacaksın.

İKİ YAPRAK DAHA DÜŞTÜ İNSANLIK DALINDAN

Bugün de
geceyi son nefesiyle yaran
esmer yürekli iki atlı geçti diyarımızdan.

Onları,
masmavi bir göğün altında
bir göle rengini verir gibi uğurlarken;
gözleri,
çocukların düşlerinden alınmış bir yaşam tarifi yapıyordu.

Bugün de TKP(ML) dava tutsağı Nergis Gülmez ve DHKP-C dava tutsağı Fatma Ersoy'u ölümsüzlüğe uğurladık. Peş peşe gelen ölüm haberleri karşısında, ölüm sessizliği devam ediyor. Özellikle, ellerinden bir şey geldiği halde, çeşitli gerekçelere sığınarak sessizliği seçenler bilmelidir ki bu sınav, "halen ne denli insan olunduğunun" sınavıdır. Bu süreçte her tepki, her ses, her adım, her eylem önemlidir. Tek başına yetersiz görünebilir; ama, unutulmamalıdır ki devrimci adımların/vuruşların toplanabilirlik özelliği vardır. Ne denli elimizi çabuk tutar ve tepkimizi yoğunlaştırırsak o denli insanlaşıyoruz demektir.

Ölümlerin sorunlusu olan güçler, tarihin en haksız duruşuna sahip oldukları için, sanıldığı kadar güçlü değiller. Ve gerçekte güçlerini sessizlikten almaktadırlar. Bu nedenle sesimizi ne denli yükseltirsek yüzlerini o denli açığa çıkartırız.

Ölüm Orucu şehitleri ölümsüzdür. Nergis Gülmez ve Fatma Ersoy'u mücadelemizde yaşatacağız.

11.4.2001

DEVİRİMCİ HAREKET Dergisi
UZUN YÜRÜYÜŞ Dergisi

ÜLKE GERÇEKLİĞİNİ DOĞRU TAHLİL EDEBİLMEK, BİR DEVRİMCİ HAREKETİN BAŞARI KOŞULUDUR

Ne var ki, yaşanan tüm bu gelişmelere rağmen, toplumun demokratikleştirilmesi açısından bugüne değin hiçbir ciddi adım atılmamıştır. Bu nedenledir ki bugün hâlâ toplumun demokratikleştirilmesinin en ideal biçimi, demokratik devrimdir. Kimi gelişmelerin, demokratik devrimin kapsamını daha da daraltması mümkündür. Önemli olan devrimcilerin meselelere mutlaklaştırıcı bir yaklaşımla değil, somutu gözleyerek

Dünya ölçeğinde emperyalist güçlerin karşı-devrim stratejileri geliştirmekte ustalaştıkları bir gerçektir. Devrimcilerin ise, strateji geliştirme konusunda en büyük eksikliği; üzerinde faaliyet yürüttükleri toprakların içerdiği güç ve olanakları değerlendirmedeki yetersizliktir. Farklı ülke devrimcilerine özgü strateji bileşenlerini aktararak bunlardan bir strateji oluşturmak yerine, ülke gerçekliğinin doğru tahlil edilebilmesine dayalı bir stratejiyi geliştirebilme yeteneği ile hareket etmek, bir devrimci hareketin başarı şansını artırır.

Bir devrimci için teori, pratiğe kılavuzluk edebildiği oranda anlamlıdır. Bu nedenle, bir ülkede devrimci mücadeleye öncülük edecek bir devrimci hareket, genel doğruların ve soyut formülasyonların ötesinde, ülkenin tarihi ve iktisadi gelişimine, sosyal ve siyasal şekillenmesine dair köklü analizler yapmalı ve kavganın ihtiyaçlarını yerinde karşılayabilen bir işlerliği ve yetenek gelişimini amaçlamalıdır. Bugün solun belki de en çok zorlandığı meselelerden biri, genel politikaları özele indirgeyebilme

konusudur. Kitabî bilginin kitapta kaldığı, pratiğin doğurganlığına dayanan bilginin kitaba akmadığı tek yanlı bir gelişim sürecinde devrimci güçler, kavganın ihtiyaçları karşısında üretken ve dinamik bir duruş sergilemekte zorlanırlar. Çoğu kez karşılaştığımız **üzücü acemilikler**, böyle bir yetersizliğe işaret etmektedir. Günöbirlik politikalarla yetinen veya her şeyi araçlarla açıklayan bir tarzı benimseyen devrimci yapılanmalar, hayatın zorlamaları karşısında; demiri, daha nitelikli bir kavrayışa ve ustalıklı bir pratiğe doğru bükmenin gerekliliği ile karşı karşıya kalacaktır.

Devrimciler arasında genellikle yeterli bir okuma performansı gösterilemediği için, Marksist klasiklerden hareketle genel bir perspektif oluşturup, somuta bu perspektif ışığında yaklaşmak; genellikle uygulanması olanaksız, mükemmeliyetçi bir tarzımsı gibi kabul edilir. Böyle olunca da, pratik-politik faaliyetin zorunlu hale getirdiği ihtiyaçların öncelendiği bir tarz, nelerin ve nasıl öğrenileceğini tayin eder. Diğer bir ifadeyle, zorunluluklar; hem düşünsel hem de pratik üretkenliği belirleyen bir faktör olarak devrimcilerin duruşunu tayin etmeye başlar. Bunun yanında, akademik çevrelerde gerçekleştirilen kimi araştırmalar da, devrimcilerle mesafeli olunması sebebiyle, bu sorunun aşılmasında yardımcı bir faktör olarak işlev görememektedir.

Bugüne dek ne yapılmış ve hangi tarz uygulanmışsa, onun bir geleneğe dönüşmüş olması ve uygulayıcıların ortak bir kimlik oluşturması varolan kabuğu kırmayı güçleştiriyor. Öyle ki, yapıyı bir arada tutan tutkalın sulanmasına ve dağılmaya sebep olabilir düşüncesiyle bir tartışma kültürünün gelişmesine, sorgulayıcı yaklaşımlara olanak tanınmamakta; sınırlanmışlığa dayalı bir iç barış tercih edilebilmektedir. Şematizmin,

ithal yöntemlerin ve kısır döngünün aşılması; ancak, olması gerekeni pratik eşliğinde sergileyen örnek bir devrimci hareketin yol göstericiliği ile mümkündür.

Çevrelendiği koşullar sebebiyle, erdem olarak kabul edilen bir fiilin, bir başka kesitte tembelliğe/zaafa karşılık düşmesi olasılık dahilindedir. Örneğin "*Benden geçti mi demek istiyorsun/ Aç iki kolunu iki yanına/ Korkuluk ol*" (Rıfat Ilgaz) diyebilmek, gerektiğinde insanları kanaatkarlığa çağırarak doğru ve gereklidir. Ancak, bu türden yöntemleri genelleştirip, örneğin bir devrimci hareketin üretkenlikte, perspektif genişliğinde ve yolgöstericilikte azla yetinmesini istemek; çok daha başka bir şeydir ve doğru değildir. İşte bu nedenle, **felsefi olanla edebi olanın, ideolojik olanla politik olanın dahi birbiri ile çakışmayan kendine ait**

Objektif koşullar, devrimcilik için her zamankinden daha uygundur. Önemli olan; bu avantajı, devrimci kimliğin gerekleri ile birleştirebilme ustalığını gösterip; sorunlara doğru yerde ve doğru biçimde çözüm getirebilme kapasitesiyle hareket edebilmek; koşulları böyle bir duruşla karşılayabilmektir. Öznelliğin ağır bastığı duruşlar, yerini devrimci seçiciliğin, açıklığın ve karar alma cüretinin ağır bastığı bir duruşa bırakmalıdır. Devrimciler arasındaki ortaklık; ortak açıklamalar yapmakla yetinmek değil, harekete geçme refleksini ortaklaştırmak biçiminde olmalıdır.

sınırlar içerdiğini görebilmek ve her olguyu kendi özgünlüğü bağlamında değerlendirebilmek, bir öncüyü öncü yapan nitelikler arasında olmazsa olmaz önemdedir.

Politik arenada pek çok ögenin, birbirine yakın frekanslarda varlık gösteriyor olması, öncünün kavrayışındaki derinliğe ve sahip olduğu seçiciliğe özel bir önem

Demokratik mücadele ile sosyalizm mücadelesi arasındaki köprü doğru kurulabilirse; girilen geniş çaplı ittifaklar, nihai hedefe giden yolda geciktirici değil, güçlendirici işlev görürler. Bu konuda çeşitli örnekler vermek mümkündür.

kazandırmaktadır. Uluslararası karşı devrim, deney biriktiren ve deney aktaran özelliği ile duruşunu güvenceye alma yöntemlerini sürekli olarak zenginleştirirken; bunun karşısında, devrimci mücadeleye öncülük eden hareket(ler)in başarısı, yaratıcılık yeteneği ile orantılı olacaktır. Burada "yerellik", kaçınılmaz biçimde açığa çıkar. Marksizmin evrensel nitelikteki yolgöstericiliği sebebiyle, devrimci hareketler, sınırlarüstü özellikler de taşır. Ancak bu, yerel nitelikleri dikkate almaya ve ülke bazında mevcut olan güç ve olanaklara -karşı olanakları da dikkate alarak- uygun bir program dahilinde işlev kazandırmaya engel değildir. Bir devrimci hareketin başarısı, sadece dolaysız ilişkileri ile değil, başka güçleri harekete geçirebilmekteki yeteneği ile de ölçülür.

Bir devrimci hareketin, sömürünün ve sınıfların ortadan kaldırılmasını -yani sosyalizmi- amaçlaması, doğrudan bu tür taleplerle işe başlamasını gerektirmez. Stratejik hedef ile kısa vadeli hedefler, birbiri üzerinde etkide bulunan ama birbirinin yerine geçirilmemesi gereken nitelikler taşır. Demokratik devrimin yaşanmadığı/tamamlanmadığı hiçbir ülkede devrim, sosyal-

ist niteliklerle işe başlamaz; antiemperyalist, antifaşist, antifeodal vb. niteliklerle harekete geçildiği görülür. Latin Amerika'daki mücadelede çoğu kez, diktatörlük karşıtlığı ön plana çıkmıştır. Bunlar, demokratik nitelikte mücadelelerdir. Ancak, böyle bir tanımlama, demokratik devrim boyunca sosyalist içerikte görevlerin üstlenilmediği, demokratik devrim ile sosyalist devrimin birbirinden bıçakla kesilir gibi ayrıldığı anlamına gelmez. Tersine, demokratik devrim sürecinde, sosyalist devrime ait pek çok görev yerine getirilir. Sınıflar mücadelesinin bizatihi içerisinde yer alarak mümkün olan ve yerine getirdiği yönlendiricilik işlevi oranında anlam kazanan öncülük, kavgada önceliklerin tayini (program) konusunda da işlev yüklenir.

Öncü, mevcut rejimle çelişme halinde bulunan ve bayraklarında çeşitli -demokratik- talepler taşıyan sınıf ve tabakaları devrim hedefine yönlendirmekle yükümlüdür. Güncel hedeflerle stratejik hedeflerin doğru ilişkilendirilebilmesi, mevcut güç-

Demokratik devrim, özünde bir burjuva devrimidir; feodalizmden kapitalizme geçiş sürecinde ideolojik temelleri oluşan, kapalı topluma özgü feodal değerlerin ve yapıların tasfiyesini, bunların yerine kapitalist gelişimi hızlandıracak ve önünü açacak bir üst yapının oluşmasını hedefleyen bir burjuva devrimidir.

lerin gereken zaman ve biçimde gerekli yere odaklanabilmesini sağlar. Mücadelenin ilk etabındaki demokratik nitelik, kavranamadığı takdirde, sürecin geliştirilerek başarıya taşınması olanaksızdır. Mevcut rejim tarafından baskı altında tutulan çeşitli kesimlerin; iş, ekmek, özgürlük, toprak, KKTH, vb. talepleri sosyalizme giden yolda bir ayak bağı değil, bir taşıyıcı basamaktır.

KÜBA devrimi, sınıflar mücade-

Marksizmin evrensel nitelikteki yolgöstericiliği sebebiyle, devrimci hareketler, sınırlarüstü özellikler de taşır. Ancak bu, yerel nitelikleri dikkate almaya ve ülke bazında mevcut olan güç ve olanaklara -karşı olanakları da dikkate alarak- uygun bir program dahilinde işlev kazandırmaya engel değildir. Bir devrimci hareketin başarısı, sadece dolaysız ilişkileri ile değil, başka güçleri harekete geçirebilmekteki yeteneği ile de ölçülür.

lesinin bu ikili niteliği dikkate alınarak geliştirilmiş örnek bir devrimdir. Varolan rejimi, temelleri ile beraber bir bütün halinde değiştirmeyi amaçlayan bir devrim; zorunlu olan ön aşamaların üzerinden atlamadan, nihai hedefe yönelmelidir.

Fidel Castro, Küba Santiago Olağanüstü Mahkemesi'nde 16 Aralık 1953'te yaptığı savunmasında halka açıkladığı Moncada programını neden sınırlı tuttuğunu, neden sosyalist bir program olmadığını; 1971'de Şili'yi ziyaret ettiğinde Concepcion Üniversitesi öğrencileriyle yaptığı bir söyleşide, şöyle açıklıyordu:

"Bu benim istediğim program mıydı?' Gösterişli bir şekilde yanıtıyor: 'Hayır!' Ve bunun nedenlerini şöyle açıklıyor: 'O dönemde daha yüksek, daha ileri bir program önermek tamamen gerçekdışı bir şey olurdu: Kimse anlamazdı (...) Biz, 15.000 öğrenciden yalnızca 30'unun antiemperyalist oldukları bir ülkede anlaşılabilirliğini düşündüğümüz maksimal programı yapmıştık.' Konuşmasının bir başka bölümünde şu saptamayı yapıyor: 'Batista'ya karşı mücadele programımız sosyalist bir program değildi ve gerçekten de öyle olamazdı. Çünkü mücadelemizin doğrudan amaçları henüz sosyalist hedefler değildi ve zaten de olamazdı. Bu hedefler, o aşamada, Küba toplumunun siyasi bilinç düzeyini

aşardı; halkımızın o aşamadaki olanaklarının düzeyini aşardı. Moncada dönemindeki programımız, sosyalist bir program değildi. Ama o sırada halkımızın hedefleyebileceği en iyi toplumsal ve devrimci programdı. (...) Küba devrimini eleştiren bazı kişiler, bu devrimin hileli olduğunu söylüyorlardı. Biz ise gerçek bir devrimcinin hep maksimum toplumsal değişmeye ulaşmaya çabaladığını açıklıyorduk. Ama maksimum toplumsal değişmeye ulaşmaya çabalamak, bu maksimumun her an önerilebileceği anlamına gelmez: Verili bir anda, bilincin ve güç dengelerinin içinde buldukları gelişim düzeyine göre önünüze belirli bir hedef koyabilirsiniz; bir kez bu hedefe ulaştıktan sonra, daha ileri bir başka hedefe yönelebilirsiniz." (Latin Amerika Solu Kendini Sorguluyor-Marta Harnecker, s:55-56)

Latin Amerika'da olduğu gibi geçmişte askeri diktatörlüklerin yoğunlukla bulunduğu ülkelerde bugün, sömürge tipi demokrasiler tercih edilmektedir. Emperyalizmin tavsiyeleri ışığında oluşan, askere de yer veren ve seçilmiş organların hiçbir zaman iktidar olmadığı, vesayet altında bir devlet biçimi söz konusu olmaktadır. Bu gerçekte, güçlü bir halk hareketine olanak tanımamak üzere düşünülmüş bir düzenlemedir. Böyle sistemlerde demokrasi, toplumun büyük çoğunluğunun talebi durumundadır. Ancak, burjuva ölçekler dahilinde demokratik taleplerde bulunmak ile halkın kendi kendini yönetmesine dayalı gerçek bir demokrasi istemek aynı şeyler değildir. Örneğin askeri diktatörlüklerde, diktatörlüğe yönelik mücadele çok geniş toplumsal kesimleri kapsarken, mücadele programlarının; süreci, daha farklı talepler için ileriye taşınması aşamasında kitlelerin bir ayrışma yaşadığı görülür. Gerçekte demokrasinin bir devrim sorunu olduğunu bilenler, demokratik mücadeleye antiemperyalist ve antioligarşik bir içerik kazandırarak süreci daha ileriye taşınmanın mücadelesini verirler.

Demokratik mücadele ile sosyalizm mücadelesi arasındaki köprü doğru kurulabilirse; girilen geniş çaplı ittifaklar, nihai hedefe giden yolda geciktirici değil, güçlendirici işlev görürler. Bu konuda çeşitli örnekler vermek mümkündür. Örneğin "Şili'de, Pinochet'den kurtulmak çok geniş toplumsal kesimlerin çıkarınaydı. Ekim 1998 referandumunda Pinochet'ye ve onun rejiminin sürmesine EVET diyen diktatörlük tercihine karşı, HAYIR'ı desteklediler. Aynı toplumsal kesimler, başkanlık seçiminde, Pinochet'ciliğin çıkarlarını temsil eden Büchi'ye karşı Aylwin'in adaylığını desteklediler. Ama aralarında bazılarının mücadeledeki son hedefi burjuva demokratik sisteme dönüştü; diğerleri ise bu mücadeleyi, toplantı, örgütlenme,

Bir devrimci için teori, pratiğe kılavuzluk edebildiği oranda anlamlıdır. Bu nedenle, bir ülkede devrimci mücadeleye öncülük edecek bir devrimci hareket, genel doğruların ve soyut formülasyonların ötesinde, ülkenin tarihi ve iktisadi gelişimine, sosyal ve siyasal şekillenmesine dair köklü analizler yapmalı ve kavganın ihtiyaçlarını yerinde karşılayabilen bir işlerliği ve yetenek gelişimini amaçlamalıdır. Bugün solun belki de en çok zorlandığı meselelerden biri, genel politikaları özele indirgeyebilme konusudur.

ifade, vb. özgürlüklerle işçi ve halk hareketine yeniden güçlenebileceği, gerçek ve bütünlüklü bir demokrasi mücadelesini sürdürebileceği koşulları sağlayacak demokratik bir sistemin yeniden kurulmasının yolu olarak görüyordu." (age. s:57-58)

Salvador'da da benzer gelişmeler söz konusu olmuştur. 1989'daki seçimlerde hıristiyan demokratlarla ittifak yapan FMLN ve Demokratik Birleşme,

ARENA'yı ve onun karşı-ayaklanma tasarısını tecrit ve teşhir etmeyi amaçlamıştır. İttifak zeminini geniş tutmak üzere çeşitli toplumsal gruplarla köprüler kuran devrimci hareketler; bunu yaparken, asli yönelimlerinden taviz vermemeli ve daha uzun erimli olan gerçek demokrasi mücadelesi için gerekli duruşu korumalıdır.

DEVİRİMİN "DEMOKRATİK"

OLMASININ ANLAMI VE GÜNÜMÜZ GERÇEKLİĞİ

Demokratik devrim, özünde bir burjuva devrimidir; feodalizmden kapitalizme geçiş sürecinde ideolojik temelleri oluşan, kapalı topluma özgü feodal değerlerin ve yapıların tasfiyesini, bunların yerine kapitalist gelişimi hızlandıracak ve önünü açacak bir üst yapının oluşmasını hedefleyen bir burjuva devrimidir.

Emperyalizmin 2. Bunalım dönemine özgü Demokratik Halk Devrimleri'nde -Çin Devrimi'nde olduğu gibi- feodalizme karşı mücadelede, burjuvazinin kendi taleplerinin, geniş köylü kitlelerinin toprak talebiyle bütünleşerek bir köylü devrimi niteliği kazanmış olması, devrimin burjuva niteliğini değiştirmiyor. Sonuçta köylülük de bir burjuva katmanıdır.

Ancak, 3. Bunalım dönemine özgü gelişmeler sonucu, kırsal alanda feodal yapının hemen hemen bütünüyle tasfiyesi, kapitalist üretimin yaygınlaşması ve ulaştığı boyut, feodal değerlerin, kurum ve yapıların üst yapıda da büyük oranda tasfiye edilmiş olması gündemdeki demokratik devrimin kapsamını büyük oranda daraltıyor. Buna karşılık bu gelişmenin toplumda burjuva anlamda bile bir demokratikleşmeye eşlik etmemesi, devrim hedefinin hâlâ "demokratik" olmasını dayatıyor.

Daha 1970'li yılların başında THKP-C, demokratik devrim kapsamının büyük oranda daraldığını, bu nedenle gündemdeki demokratik devrimin, sosyalist devrimin bazı

görevlerini üstlenmesi gerektiği tespiti yapıyordu. Aradan geçen 30 yıl içinde kapitalist gelişimin çok büyük aşamalar kaydettiği, oligarşi içindeki tekelci burjuvazinin müttefiklerinin tasfiye edilerek dışlandığı, oligarşinin tekelci burjuvazinin bir kesimine kadar daraldığı, feodalizmin üst yapı kurumlarından da tasfiyesinin tamamlanmak üzere olduğu bir noktadayız. Kapitalist gelişimin önündeki engeller kaldırılmış, sistemin emperyalist-kapitalist sistem ile bütünleşmesi tamamlanmıştır.

Ne var ki, yaşanan tüm bu gelişmelere rağmen, toplumun

Bugüne dek ne yapılmış ve hangi tarz uygulanmışsa, onun bir geleneğe dönüşmüş olması ve uygulayıcıların ortak bir kimlik oluşturması varolan kabuğu kırmayı güçleştiriyor. Öyle ki, yapıyı bir arada tutan tutkalin sulanmasına ve dağılmaya sebep olabilir düşünceyle bir tartışma kültürünün gelişmesine, sorgulayıcı yaklaşımlara olanak tanınmama; sınırlanmışlığa dayalı bir iç barış tercih edilebilmektedir. Şematizmin, ithal yöntemlerin ve kısır döngünün aşılması; ancak, olması gerekeni pratik eşliğinde sergileyen örnek bir devrimci hareketin yol göstericiliği ile mümkündür.

demokratikleştirilmesi açısından bugüne değin hiçbir ciddi adım atılmamıştır. Bu nedenledir ki bugün hâlâ toplumun demokratikleştirilmesinin en ideal biçimi, demokratik devrimdir. Kimi gelişmelerin, demokratik devrimin kapsamını daha da daraltması mümkündür. Önemli olan devrimcilerin meselelere mutlaklaştırıcı bir yaklaşımla değil, somutu gözleyerek çözüm üretmesidir. Kesintisiz devrim sürecinde bir evre olan demokratik devrimin kapsamı ve uzunluğu, o süreçte henüz

aşılmamış olan sorunların boyutu dikkate alınarak, devrimciler tarafından tayin edilecektir. Örneğin, Kürt sorunu, inanç özgürlüğü, vb. konularda bugün atılabilecek kimi adımların; AB ile uyum çerçevesinde çıkarılabilecek yasaların bu kapsamı ne denli etkileyeceğini söylemek için henüz erken ise de adımların biçimsel çerçeveyi aşmayacağını ve bir devrim sorunu olarak varlık göstermeye devam edeceğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Ne kendine ne de halka güveni olmayan ve tutarlılık diye bir sorunu kalmayan "eskimiş solcu"ların, demokrasiyi sistemin kendisinden beklemesi; TÜSİAD gibi kurumlara olumluluk atfetmesi, belki aynı konumda olan kimi kişi ve çevrelerin ilgisini çekebilir; ama, devrimcilik, ilginin bugün çok daha başka yere yönelmiş olmasını gerektiriyor. Bilindiği gibi TÜSİAD'ın "Demokrasi Programı", yayınlanır yayınlanmaz, liberal solun geniş bir yelpazeye yayılmış temsilcileri tarafından sahiplenildi ve çeşitli biçimlerde destek verildi. Hatta, daha önceki örneklerde de olduğu gibi bu tür gelişmelere itibar etmeyenler dogmatik, sığ, vb. kabul edildi. Gerçekte ise her şey, yaşamın tanıklığı ile ortadadır. Demokrasi, insan hakları, düşünce özgürlüğü diyenlerin egemenler olması durumunda bunun ne anlama geldiği/geleceği, tarihteki pek çok örneği ile bellidir. Ülkemizde ise, bir taraftan düşünde özgürlüğünden söz edildiğini, diğer taraftan bunun; Basın Kanunu, RTÜK, Terörle Mücadele Kanunu, Türk Ceza Yasası, OHAL Yasası, vb. ile önünün kesildiğini, bu ülkede gözlerini gerçeklere kapamayan veya gerçekler karşısında miyop olmayan herkes görmektedir.

Evet gerçekler, tüm bulandırma çabalarına rağmen hiç bu denli açık bir hal almamıştı:

* Halka; kanı, gözyaşını, zulmü ve yokluğu reva görenler, kendi saltanatlarının devamı için önlemin hiçbir çeşidinden kaçınmamaktadır.

* Bırakalım devrimciliği, "sol"

Dünya ölçeğinde emperyalist güçlerin karşı-devrim stratejileri geliştirmekte ustalaştıkları bir gerçektir. Devrimcilerin ise, strateji geliştirme konusunda en büyük eksiği; üzerinde faaliyet yürüttükleri toprakların içerdiği güç ve olanakları değerlendirmedeki yetersizliktir. Farklı ülke devrimcilerine özgü strateji bileşenlerini aktararak bunlardan bir strateji oluşturmak yerine, ülke gerçekliğinin doğru tahlil edilebilmesine dayalı bir stratejiyi geliştirebilme yeteneği, bir devrimci hareketin başarısı için zorunludur.

olarak anılması bile doğru olmayan kimi şahıs ve çevreler; utangaç veya açık biçimde sisteme güzelleme yapar ve devrimcilerle mesafeyi açarken; öznel nedenlerle hâlâ "sol", "devrimci", vb. olarak anılmayı sağlayacak manevralara başvurmakta ve son tahlilde mücadeleye ve halka zarar vermektedir.

* Objektif koşullar, devrimcilik için her zamankinden daha uygundur. Önemli olan; bu avantajı, devrimci kimliğin gerekleri ile birleştirebilme ustalığını gösterip; sorunlara doğru yerde ve doğru biçimde çözüm getirebilme kapasitesiyle hareket edebilmek; koşulları böyle bir duruşla karşılayabilmektir. Öznelliğin ağır bastığı duruşlar, yerini devrimci seçiciliğin, açıklığın ve karar alma cüretinin ağır bastığı bir duruşa bırakmalıdır. Devrimciler arasındaki ortaklık; ortak açıklamalar yapmakla yetinmek değil, harekete geçme refleksini ortaklaştırmak biçiminde olmalıdır.

Bu gerçekleri dikkate alarak yoluna devam eden devrimci özne için; yol, her zamankinden daha açıktır. Yeter ki, doğruları uygulamakta kararlı, sonuç alma konusunda sabırlı olunabilsin.

İNSANLIĞA

Bir anne
bebeğini besleyecek olursa eğer;
tüm ihtimaller süte dönüşür.
Doğa,
iki küçük dudak ile
bir meme arasında
en verici yanıyla rolünü alır.
Peki ya biz insanlar?
Bize rol düştüğünde
bahane üretmekte
neden bu denli yetenekliyiz?
Yüzlerce insan
eşi-benzeri görülmemiş bir zulme
eşi-benzeri görülmemiş bir dirençle
yanıt veriyor.
Ve bizim ruhumuzu
ve çeşitli uzuvlarımızı
kımlatmamız isteniyor.
Böyle bir durumda
varsayalım ki;
siyasal irade yanlış karar almış,
öngörüsüz davranmış;
bu neyi değiştirir?
Siz,
SEMRA ASKERİ'yi gülerken
gördünüz mü?
O gülüşe
hangi ihtimaller gölge düşürebilir ki?
Onun bir daha
Arapça şarkılar söyleyemeyecek
olmasını
nasıl açıklayacağız?

Ya FATMA ERSOY?
Yüreklerle Kürtçe titreşimler düşüren
o genç kızın anılarına
hangi yüzle bakacağız?
Bir de
AYŞE BAŞTİMUR diye bir kadın
vardı.
Pek çok insan onu
"ağlamaz" yanıyla tanır.
Gerçekte o,
gerektiğinde ağlamanın ve gülmenin
ustasıydı.
Çünkü o da
yaşamda esmerliğin tüm elektriğini
bağrında taşıyan öznelerdendi.
İşte,
doğanın insanlığa armağan ettiği

bu güzelliklere kastedilirken;
biz,
vaktimizi ne ile doldurduk da
onlardan sahiplenmeyi
esirgeyebildik?
Onlar,
yemek yemenin nasıl bir şey
olduğunu
adeta unutmuşken;
biz evimizde yumurta çırtık
kek pişirmek için.
O el, yumurta yerine
donmuş beyinleri ve ruhları çırpıyordu
çok mu yorulurdu?
Kahvaltıda zeytinimizin
kekiksiz olmasından bile
yakındığımız oldu.
Bir de onlar için
yakınamaz mıydık?...

Bugün ölüm orucunun 182.
günü ve 14 şehit verilmiş durum-
da. Belki taş biriktirmek için
artık vaktimiz yok; ama, elim-
izdeki-avucumuzdaki taşları fır-
latmanın hala yararı var.
Sözümüz, sınıflar mücadelesinin
ezilenler tarafında yer aldığını
söyleyen/kabul eden herkesedir.
Sınıflar mücadelesinin zahmet-
siz, risksiz, kayıpsız yürüdüğü;
keyfi ve tek yanlı kurgularla
sonuç alabildiği; dalgasız ve düz
yolda ilerlediği dikensiz hiçbir
alan yoktur. **Bu mücadelede
tarafsızlık; egemen olana taraf
olmaktır.** Bu nedenle, devrimci-
lerin ölümünden çıkarı olanların
duruşuna "sessizlik"le de olsa
güç katmak istemeyenler; ellerini
çabuk tutmalıdır. Mücadelede
araç çoktur. Herkesin yapabile-
ceği bir şey, mutlaka vardır.
Önemli olan istemektir...

19.4.2001

DEVİRİMCİ HAREKET Dergisi
UZUN YÜRÜYÜŞ Dergisi

MURAT ÇELİK'E

Mezarının üstünde
Yıldızlı yumruklar havada
Bir dakika kalbimizde
bilincimizde,
mücadelemizde
Her zaman yüreğimizde,
kavgamızda
Sonsuzluğa yolcu ederken seni
18 Ağustos akşamında
utandı topraklar,
tiksendi kendinden
Lanetledi kendini toprak
Umutsuzca açtı ellerini
Sımsıkı sardı bedenini
Son yolculuğuna
uğurladık seni
Ve mezarın üstünde
Yıldızlaştı yumruklar
Haykırdı
diller
And içti
yürekler
Tetiğe durdu
bilekler
Ve söz verdi
yürekler
Donuklaştı gözlerde
yaşlar
Titredi
dudaklar
Süzülüverdi toprağa
bir damla yaş
Hincin, kinin gözyaşıydı
Mezarın üstünde
Yıldızlı yumruklar havada
Bir dakika kalbimizde
bilincimizde,
mücadelemizde
Sonsuzluğa değin
yüreğimizde
Altın başlı çivilerle
kazıdık ismini

ASLAN

DEVRİMCİ YOL SENDROMU, ÖNCÜLLERİNDE OLDUĞU GİBİ "VATAN"CILARDA DA DEVAM EDİYOR

" Son dönemlerde, HALK İÇİN KURTULUŞ dergisinde yeniden nüksettiğine tanık olduğumuz; her şeyi Devrimci Yol'a göre açıklama ve daha kötüsü 'Devrimci Yol eşittir ÖDP' denklemini kurma ısrarı, umuyoruz ki bu yazımızın okunması sonrasında değişime uğrayacaktır. Çünkü, tasfiyeci bir gelişmenin ardından ortaya çıkan yapıların 'köklerine' bakarak, onları eski veya yeni devrimci yapılarla özdeş tutmamak gerektiğini öyle sanıyoruz ki, 'KURTULUŞ' yazarları da biliyor." (Devrimci Hareket, s:6)

Yukarıdaki uyarı amaçlı ifadeyi ilk olarak 1997'de (6.sayı) kullanmış, daha sonra 1998'de (8.sayı) "HALK İÇİN KURTULUŞ DERGİSİ'NE DOSTÇA UYARIMIZDIR" başlığı altında yaptığımız çağrıda da yer vermiştik. Bugün bir kez daha yer veriyorsak; birincisi, "Vatan"cıların dostluğu ekme ve büyütme konusundaki özensizliğinin devam ediyor olmasındandır. İkincisi, bizlerin "huyluyu huyundan vazgeçirtme" işinin kolay olmadığının ve büyük bir sabır gerektirdiğinin bilincinde olmamızdır.

"Vatan"cılar, geçmişte olduğu gibi bugün de, bırakalım Devrimci Yolculuğu, devrimcilikle de hiçbir bağı kalmamış kimi şahısların duruşu ile Devrimci Yol arasında doğrudan bağ kurma alışkanlığını sürdürüyor. Bunun en sık rastlanan örneği; ÖDP'den söz ederken ÖDP-DY demeyi tercih etmektir. ÖDP içindeki "DY kökenli" şahısların, DY ile bir bağının kalmadığını; ama, Devrimci Yol'un varlığını sürdürdüğünü ve yaşamın çeşitli kesitlerinde dostluk çerçevesinde bir araya geldiğini bilen Vatan'cıların, bu özensizliğini anlamakta güçlük çekiyoruz.

Melih Pekdemir'in, ölüm orucu vesilesiyle yazdığı yazıda kaliteyi ve seviyeyi aşağı çeken duruşu karşısında tavrımızı merak edenler varsa; gerek onun için gerekse ÖDP için yaptığımız açıklamayı ("ÖDP; HALKIN VEYA MÜCADELENİN DEĞİL, KURUCULARININ İHTİYACIYDI" adlı kitapçığa bakınız) incelemelidir. Böyle bir inceleme, DY hakkında yazı yazma niyeti olanları sapla samanı karıştırmaktan

kurtarır. Tabii bu karıştırma işi, bilgisizlikten yapılıyorsa...

Bizim, Melih Pekdemir'in ölüm orucu vesilesiyle bir devrimci yapıya küfretmesine gösterdiğimiz refleks/tepki devrimci kimliğimiz gereğidir. Bunun ne M. Pekdemir'e ne de söz konusu devrimci yapıya bağlı "özel" nedeni yoktur. Ne var ki, Vatan dergisinin, M Pekdemir'e yanıt verirken, bunu DY'ye bir saldırı fırsatı olarak değerlendirmesi ve soyut/spekülatif yargıları peş peşe sıralayarak Pekdemir'in olumsuz silüetinin üzerinden saldırı oklarını Devrimci Yol'a fırlatması; M. Pekdemir'e yanıt vermek gibi haklı bir noktadan çıkmış da olsa sonuçta düzeyi aşağı çeken bir duruşu yansıtmıştır. Devrimcilik adına hareket ederken, duruşu bu denli ucuzlatmak, üzücüdür ve yakışık düşmemektedir. Anlaşılan o ki, DY sendromu, öncüllerinde olduğu gibi "Yaşadığımız Vatan"da da devam ediyor.

Gerçekte Devrimci Yol'la hiçbir ilişkisi olmayan, böyle bir zeminle maddi ve ruhsal bağı çoktan kesmiş olan Pekdemir, yaşadığı yabancılaştırma nedeniyle devrimcilere saldırmaktadır. M. Pekdemir gibi ucuz bir gerekçeyi, kendilerini dost olarak gören bir harekete saldırı sebebi yapanlar, dostluğun gerekleri konusunda bir kez daha başarısız bir sınav vermiş oldular.

Doğru sorular insanı doğru yanıtlara götürür. Vatan yazarları, Melih Pekdemir gibi ucuz bir malzemeyi kullanıp Devrimci Yol'a neden saldırmıştır? Yani "bu neyin ihtiyacıdır?" diye sormak gerekiyor. Melih Pekdemir'in Devrimci Yol'la bir alakasının kalmadığını bilen Vatan'cılar, gerçekte çok zor koşullarda oluşmuş olan dostlukları kötü/ucuz bir eleştiri ile sulandırma çabasından kendilerinin de kârlı çıkmayacaklarını bilmek durumundadırlar.

Bir taraftan, 19 Aralık sonrasında, DHKP-C dava tutsaklarının saldırı sırasında Devrimci Yol dava tutsakları ile beraber tam bir siper yoldaşlığı içinde direndiklerine dair açıklamalarına yer verilecek; diğer taraftan da, sanki böyle bir olgu yokmuş gibi Devrimci

Yolculuğu Melih Pekdemir'le özdeşleştirme yoluna gidilecek; inanıyoruz ki bu özensizliklerin, sahibine de bir yararı olmamaktadır.

Gerçekte hiç de kolay oluşmayan; ama, oluşum koşulları itibarıyla da çok önemli olan kimi dostluklar vardır ki bunları ucuz hesaplara kurban etmek, 2001 yılı devrimciliğinin gerektirdiği duruşa yakışık düşmemektedir. Bir şeylerin anlaşılmasını kolaylaştıracağına inandığıSmız için, geçmişten örnekli bir hatırlatma yapmak istiyoruz. Hatırlanacağı gibi bir 30 Mart anmasında Buca Hapishanesi'nde saldırı olmuş ve yanılmıyorsa 9 DHKP-C'li dövülerek kaçırılmıştı. Bunun üzerine harekete geçen ve merkezi olarak barikat kurma kararı alan DHKP-C dava tutsakları, Çanakkale Cezaevi'nde böyle bir eyleme; duyar duymaz tereddütsüz olarak Devrimci Yol dava tutsaklarının katıldığını yazmış ve bu tutum, dostluğu ören zincirin halkaları olarak çeşitli dönemlerde tekrar etmiştir. Aslında bir tek bu olay bile doğru değerlendirilebilirse; bu mesafe açıcı tutumların, ne denli zarar verdiği kolaylıkla görülür. 20 küsur yıl öncesine gidip subjektif öğelerle kırılmaya uğramış bilgileri bugüne taşımak yerine; bugünkü verilerden hareket edip, yakalanmış olan dostluk halkalarını çoğaltmayı seçmek; inanıyoruz ki Vatan'cıları da küçültmezdi. Veya diğer bir ifadeyle; Vatan'cılar, eğer büyüyecekse; bu, yukarıda belirttiğimiz türden küçük hesaplarla olmayacaktır.

Varsaydığı olumluluklarını, dostlarını olumsuzlama üzerine inşa etmeyi alışkanlık haline getirenler, kendi tarihlerinde, 20 gün öncesine de 20 yıl öncesine de ait, savunulamayacak pek çok fiil bulunduğu halde bunların bizler tarafından kullanılması gibi bir "marifet"e neden ihtiyaç duyulmadığı konusu üzerinde düşünürlerse, inanıyoruz ki ayakları yere erdiren doğru devrimci tavır için önemli ipuçlarına ulaşacaklardır. Biz, dostlukta ve ucuz malzemelere itibar etmeme tavrında ısrarcı olmaya devam edeceğiz.

bu eksiklik gerçekte yaşamı devrimcileştirme eksikliğidir.

Biz ki, "devrimciliği bırakan onbinlerce insan yeterince devrimcileşmemiştir" diyen ve bu bilinçle alternatif bir yaşamı örgütleyen bir hareketin özneleryiz. Bu nedenle; bizlere tembellik, bizlere kaytarmak, bizlere bencillik; kısacası bizlere, **devrimci yaşam ilkelerini çiğnemek hiç mi hiç yakışmaz.**

Bizdeki **hoşgörü**, yanı sıra bağrımızda barınma veya büyüme fırsatı vermek için değil; yoldaşlaşmaya aday özneler, devrimcilik dışında kalmaları halinde neleri kaybetmiş olacaklarını ve devrimci bir yaşamın içerdiği güzellikleri bir kez daha hatırlatmak ve bir kez daha fırsat vermek içindir. Ancak, bilinmelidir ki bu, zaafa göz yummak veya devrimcilik dışı öğelerin içimizde kök salmasına fırsat vermek anlamına gelmeyecek; aksine, kişinin duruşu böyle bir renk almaya yöneldiğinde, hoşgörünün tam tersi bir tutumla karşılık verilecektir. **Bu süreci doğru kavrayanlar bilirler; güzellikte ısrar edenler, güzelliğin değerini bilir ve onu gözleri gibi korurlar; güzelliği çirkinliğe karşı korumak gerektiğinde, sertlik ve şiddet de güzeldir.**

Önümüzdeki olasılıkların ne olduğunu bir kez daha hatırlatmakta yarar vardır:

"Kaynağını, yaratıcı bir üretkenlikten alan ve taşıyıcılarına yaşamın her an'ında önünü daha berrak görme şansı veren, hareketimizin ideolojik-politik hattı bizler için bir şanstır. Yeter ki onu doğru değerlendirebilelim. Bu, şafağın, en güzel renkleri ile, yattığımız odanın camına düşmesine benzer. Ondaki sonrası bize kalmıştır; ya her sabah ciğerlerimize ve gözbebeklerimize şarabî bir ufkun güzelliğini doldurup yola öylece koyulacak, ya da yanbaşımızdaki avantajdan habersiz, akşamdan kalma bir loşlukla kendimizi sokağa bırakacağız." (Devrimci Hareket, 1999)

YENİLENMEK, ALIŞKANLIKLARLA SAVAŞMAKTAN GEÇER

Hareketin, çok sayıda insanın enerjisini, aklını, üretkenliğini ve en önemlisi, bir arada hareket kabiliyetini

barındırıyor olması, ona müthiş bir güç/avantaj verir. Ancak bu **avantaj öğeleri**, sanıldığı denli kolay bir araya gelen/getirilen olgular değildir. Bu nedenle de uyum, nasıl bir güç ve toplam oluşturuyorsa; **uyumsuzluk** da zayıflık oluşturur.

Boş zamanlar, genellikle günlük yaşamdaki ciddi işler veya zorunluluklar tamamlandıktan sonra arta kalan süredir; bir haftalık ölçek için bu, yorgun geçen beş günlük bir sürenin sonundaki iki günlük tatildir. Bu sürenin, daha bol uyuyarak, boş oturarak, gezerek veya eğlence sınıfına giren işler yapılarak doldurulması bir çeşit toplumsal alışkanlık halini almıştır. İşte devrimcilik; "boş" kabul edip, keyfi olarak doldurduğumuz zamanların değil, kendimizi en verimli hissettiğimiz zamanların, yani "dolu" zamanların işi olmalıdır.

Bir hareketin çatısı altında toplanmış olan bireyler topluluğunu bir arada tutan tutkal, her bireyin çabasıyla ve **sahiplenme refleksiyle** daha da sağlamlaştırılabilir. Tersine ise, sorumluluk ve sahiplenmeme tavrı, tutkalın sulanmasına; dış etkilere karşı zayıf bir yapının oluşmasına sebep olur. Bilinir ki, yıkıcı darbeler, bir yapının en zayıf/yumuşak yerine yönelir. Bu nedenle, zayıf bırakacağımız bir nokta, bütünü riske sokacak bir "açık kapı"ya dönüşebilir.

Devrimcileşme sürecinde kişinin ayağına dolanan en güçlü bağ, alışkanlıklardır. Geçmiş aşma, kendini geliştirme sürecinde kişi, alışkanlıkları ile adeta bir savaşa girer. Bu savaşı kazanmak, devrimci kimlik için olmazsa olmaz koşuldur.

Dikkat edilirse, halka karşı teşkilatlanmış sistemlerde, kabulü zor kimi uygulamalar sonrasında, tepkinin zamana yayılarak yumuşatılması, en çok başvurulan yöntemlerden biridir.

Bu yapılırken, insanın **alışabilme** niteliğinden sonuç beklenir. Tepkisini, utancını veya acısını sonuç alıcı adımlar için bir tetiklenme sebebi yapmayan, yaşamı iradi müdahalelerle değiştirebileceğine inanmayan insanlar için olağanüstü bir gelişme sonrasında her saat bir soğuma ve giderek alışma sebebidir. "Önceleri utanır belki/ sonra vız gelir/ umurunda olmaz dünya" (A. Damar) diye yazıyor şair. Rekabetin, çelişmenin, başkasına kaybettirerek kazanmanın bir yaşam ölçüsü olarak kabul edildiği; sevgisizliğin ve yalnızlığın yaygın olduğu; bencilliğin hüküm sürdüğü kapitalizm koşullarında "alışmak", en büyük ve en tehlikeli zehirdir.

İnsanın özünü değiştirme isteği, insanın özünden ne anlaşılması gerektiğine dair çabaya hız ve önem katar. Bu özün "her tekil bireyin bir parçası olmuş bir soyutlama" olmadığını bilmek, var olan toplumsal ilişkilere rağmen insandaki bireycilik ve bencillik eğilimiyle başedebilmenin neden zor olduğunu kavramayı kolaylaştırır. Gerçekte "kendini gerçekliğinde toplumsal ilişkilerin toplam sonucu" olan insan özünün değiştirilmesi, sosyalizmin işi ise de, bugünün koşullarında, dayatılan normları reddederek devrimci bir duruşu/kimliği gerçek kılmak mümkündür. Bu çaba, var olan toplumsal ilişkiler toplamına karşı bir direnme niteliği taşıyacağı için zordur. Bu öyle bir zorluktur ki devrimcileri, barışık olmadıkları araçlara geçici de olsa baş vurmaya zorunda bırakır. Yasakları sevmeyen ve kendilerine dayatılan engelleri, özgürlüklerine müdahale olarak kabul eden devrimciler; yasağa kendileri başvururken, gelecekte **yasaksız bir insan ilişkisi** amaçlıyor olmanın yapıcılığına dayanır.

DEVRİMCİLİK; BOŞ ZAMANIMIZI AYIRMAMIZ GEREKEN BİR HOBİ DEĞİL, DOLU ZAMANIMIZI AYIR- MAMIZ GEREKEN BİR KİMLİKTİR

Sol içerisinde, aynı kitapları okuduğu ve kendini Marksist-Leninist olarak tanımladığı halde, birbirinden hiç de küçümsenmeyecek mesafelerde

Dikkat edilirse, halka karşı teşkilatlanmış sistemlerde, kabulü zor kimi uygulamalar sonrasında, tepkinin zamana yayılarak yumuşatılması, en çok başvurulan yöntemlerden biridir. Bu yapılırken, insanın alışabilme niteliğinden sonuç beklenir. Tepkisini, utancını veya acısını sonuç alıcı adımlar için bir tetiklenme sebebi yapamayan, yaşamı iradi müdahalelerle değiştirebileceğine inanmayan insanlar için olağanüstü bir gelişme sonrasında her saat bir soğuma ve giderek alışma sebebidir. "Önceleri utanır belki/ sonra vız gelir/ umurunda olmaz dünya" (A. Damar) diye yazıyor şair. Rekabetin, çelişmenin, başkasına kaybettirerek kazanmanın bir yaşam ölçüsü olarak kabul edildiği; sevgisizliğin ve yalnızlığın yaygın olduğu; bencilliğin hüküm sürdüğü kapitalizm koşullarında "alışmak", en büyük ve en tehlikeli zehirdir.

duran çevrelerin olduğu bilinmektedir. Aynı kaynaklara başvurup, farklı sonuçlar çıkarmak ve farklı gereklilikler ile kuşanmak, gıdanın alınması ve sindirilmesi sorunu ile ilintilidir. Buna, yöntem sorunu da diyebiliriz. Kimileri mevcut teorik ve pratik birikimi sıkıp, onun özüne sahip olurken; kimilerinin de bu sıkma işleminden ellerinde sadece kabuk kalmakta veya bu çaba, şekilsiz bir duruşla sonuçlanabilmektedir.

Marksist-Leninist öğretinin gerekleri yaşamın her anına izdüşürülebildiğinde, sistemle sürekli olarak bir çelişme haline girilmiş olur. Devrimciliği bir yaşam biçimi olarak kavramak, yaşamın bütününde bir yeniden üretim halinde olmayı ve sürekli bir mücadeleyi gerektirir.

Sadece "boş zamanlarda" yapılan devrimcilik, "dolu zamanlarda" yapılmakta olan işlerin gölgesini üzerinde taşır. Boş zamanlar, genellikle günlük yaşamdaki ciddi işler veya zorunluluklar tamamlandıktan sonra arta kalan süredir; bir haftalık ölçek için bu, yorgun geçen beş günlük bir sürenin sonundaki iki günlük tatildir. Bu sürenin, daha bol uyuyarak, boş oturarak, gezerek veya eğlence sınıfına giren işler yapılarak doldurulması bir çeşit toplumsal alışkanlık haline almıştır. İşte devrimcilik; "boş" kabul edip, keyfi olarak doldurduğumuz zamanların değil, kendimizi en verimli hissettiğimiz zamanların, yani "dolu" zamanların işi olmalıdır. Elde olmayan nedenlerle zamanın farklı türde doldurulmak zorunda kaldığı durumlarda ise, koşullar zorlanmalı ve gönülde yatan yaşam tercihinin gereklerini ihmal etmemek için, her fırsat değerlendirilmelidir.

Yoldaşlarımızın çoğunun şu veya bu işte çalışıyor olması, zamanının önemli bir kısmını sistemle ilişki halinde tüketmesi demektir. Bu nedenle, iş sonrasında zamanlarda, gece ve hafta sonu ayrımı yapmaksızın tüm fırsatlar, düzenin dışına çıkartıcı basamaklarda tüketilmelidir. Bu basamaklarda yol alındıkça, bugün gaspedilmiş durumda olan en önemli saatlerimizi (gündüz, mesai saati, iş vakti) geri almak mümkün hale gelecek ve devrimcilik, bütünüyle "dolu zaman işi" haline gelecektir.

Her birimiz bugün hala dolu zaman olarak bilinen en verimli zamanlarımızda ne yaptığımızı, bunu ne denli istediğimizi, bunun bize ne kazandırdığını devrimci bir bakışın seçiciliği ile incelemeli ve yaşamına müdahale etmelidir. Zorunlulukmuş gibi görünen pek çok şeyin zorunlu olmadığı ve bütün bir yaşamın çok daha anlamlı tercihlerle düzenlenebileceği görüldüğünde, belki de en çok, yitirilmiş zamana hayıflanılacaktır. Ne var ki hiçbir şey için fırsat kaçırılmış değildir. Hakketmediğimiz kısırlıkların, renksizliğin, kaba ve hantal duruşların yaşamımızı işgal etmeyi sürdürmesine bir saat bile izin vermeden, gerekli kılıç darbeleriyle işe başlayabiliriz.

Henüz devrimcilik tercihi yapmamış olanlar, bu iş için elini çabuk

tutmalı; yapanlar ise, yetenek ve imkanlarını gemlemeye devam etmekte olan düzenin, görünür ve görünmez tüm bağlarını bir an önce söküp atmanın gayretini göstermelidir. İşportaya düşmüş mallar gibi hemen her değer ucuzlatıldığı ve hatta değersizliğin yaygın kılındığı bir atmosferden, devrimci zemine geçildiğinde; ucuzluğun, kolaycılığın, tembellik ve tahammülsüzlüğün hızla aşılması ve insanlık duruşunu aşağı çeken kapitalizmin aksine, niyetin hep yukarda olduğu bir duruş ve ısrarın öne çıkarılması gerekir.

Yaptığımız hiçbir tanımlama, abartılı değildir. İnsanlık, görünür güzelliklerden ötesini de hak etmek ve ona ulaşmak için gerekli potansiyeli taşımaktadır; yeter ki, ayakbağları sökülsün ve yeter ki, engelleri aşabilme inancı içselleşsin. Bugün bizler, "yaşamın her anında güzeli yakalamak mümkündür" derken veya "en karanlık an, şafak sökmeden önceki andır" sözüne vurgu yaparken, kanaatkarlığı öne çıkarmış olmuyoruz. Aksine, devrimcilikte içkin olan seçiciliğe ve yapabilme kabiliyetine işaret etmiş oluyoruz.

İnsanların bilincine yerleşen ve alışkanlıklarına sinen düzenden yana öğeler; düzeni koruyan silahlı kişi ve kurumlar gibi koruyucu etkide bulunur/rol oynar. Bir örgütsel yapı içindeki yoldaşları dahi rekabete sokan, birinin diğerini tamamladığı değil, aşındırdığı ve yer yer çelmediği bir ilişki biçiminin oluşmasına yol açan; yine aynı düzenin bildik özellikleridir. Bir devrimci, bir işi kendisi de yapsa, bir başka yoldaşı da yapsa, bu çabanın aynı potaya akacağını bilir ve yoldaşındaki olumluluğa kendisi de olumlu adımlar ekleyerek, ortaya daha büyük ve daha renkli bir güzelliğin çıkması için çabalarsa; o artık, sadece biçimde değil, özde de devrimcidir.

DEVRİMCİLİK BİR KİMLİKTİR; BU KİMLİĞİ YAŞAMIN HER ALANINDA GEREKLERİNİ YERİNE GETİREBİLENLER HAKKEDER

Her birimiz bugün hala dolu zaman olarak bilinen en verimli zamanlarımızda ne yaptığımızı, bunu ne denli istediğimizi, bunun bize ne kazandırdığını devrimci bir bakışın seçiciliği ile incelemeli ve yaşamına müdahale etmelidir. Zorunlulukmuş gibi görünen pek çok şeyin zorunlu olmadığı ve bütün bir yaşamın çok daha anlamlı tercihlerle düzenlenebileceği görül-düğünde, belki de en çok, yitirilmiş zamana hayıflanılacaktır. Ne var ki hiçbir şey için fırsat kaçırılmış değildir. Hakketmediğimiz kısırlıkların, renksizliğin, kaba ve hantal duruşların yaşamımızı işgal etmeyi sürdürmesine bir saat daha bile izin vermeden, gerekli kılıç darbesiyle işe başlayabiliriz.

Alman İdeolojisi'nde Marks, "Bireylerin yaşamlarını ortaya koyuş biçimi, onların ne olduklarını çok kesin olarak yansıtır. Şu halde onların ne oldukları, üretimleriyle, ne ürettikleriyle olduğu kadar, nasıl ürettikleriyle de örtüşür." der.

Sömürücü sınıf egemenliğine dayalı sistemlerde insan, insanlaşmanın erdemine varmadan böyle bir tatla tanışma imkanı bulmadan "göçüp gitme kaderi" ile karşı karşıya bırakılır. Yaşam yolu, bu kaderi güçlendiren mıknaatlarla ve tuzaklarla doludur. İşte bu mıknaatların çekim gücünü kırmak ve bu tuzaklara düşmeden yürümek kolay değildir. Yani bunlar, "ben artık yanlış/hata yapmayacağım" demekle aşılabilen sorunlar değildir.

İnsanların bilincine yerleşen ve alışkanlıklarına sinen düzenden yana öğeler; düzeni koruyan silahlı kişi ve kurumlar gibi koruyucu etkide bulunur/rol oynar. Bir örgütsel yapı içindeki yoldaşları dahi rekabete sokan, birinin diğerini tamamladığı değil, aşındırdığı ve yer yer çelmediği bir ilişki biçiminin oluşmasına yol açan; yine aynı düzenin bildik özellikleridir. Bir devrimci, bir işi kendisi de yapsa, bir başka yoldaşı da yapsa, bu çabamın aynı potaya akacağını bilir ve yoldaşındaki olumluluğa kendisi de olumlu adımlar ekleyerek, ortaya daha büyük ve daha renkli bir güzelliğin çıkması için çabalarsa; o artık, sadece biçimde değil, özde de devrimcidir. Tersine, aldığı kimi görevleri yerine getirdiği halde; yoldaşlarındaki gelişmeyi hazmedemiyor, onları bir rakip gibi görüyorsa; hele ki, uyması gerektiğini bildiği kuralları (gizliliğe uymak, boşa vakit geçirmemek, vb.) çıkarımın gerektirdiği durumlarda ihlal ediyorsa; o, biçimde devrimci görünse de özde hala devrimcileşememiştir. Bu sorunların aşılması, bütün bir yaşamın, alternatif tuğlalarla örülmesini gerektirir.

"Kişi nasıl yaşarsa öyle düşünür" veya "Maddi yaşam koşulları insanın bilincini belirler". Yani, ya sistemin yaydığı mikrobun daha çok solunduğu ortamlarda bulunulacak ve bu zehirlenmenin etkilerine maruz kalmamak; ya da ciğerlerine sadece oksijen doldurmanın çabasına girilecek; buna uygun yerlerde ve ilişkilerde soluk alınacak ve bunun yaşamı güzelleştiren sonuçları, bir meyve gibi toplanacaktır. Bu iki olasılığın yaşam içinde ayrıştırılması ve ciğerlerin temizlenmesinde ısrar; kağıtta görüldüğü denli sade ve kolay değildir. Eğer günümüzün sınırlı bir zamanını ve çoğu kez sırf bize görev verildiği için; devrimci uğraşlarla dolduruyor, sonrasında ise, alışkanlıklarımızın bizi sürüklediği yerlerde vakit geçiriyorsak; biz devrimcileşememiş demektir. Bize görev verildiğinde,

bunu büyük bir cesaret örneği gösterip yerine getiriyor olsak dahi, bu tek başına bir ölçüt değildir. Çünkü, biliyoruz ki, bu tür görev anları günlük yaşamın küçük bir yerini kaplar. Önemli olan günlük yaşamı bütünüyle devrimcileştirebilmektir. Gerçekte zor olan (ve temel öneme sahip olan) budur.

Devrimcilik, boş zaman işi olarak görülüyor veya "eylem adamlığı"na indirgeniyorsa, kavrayışta bir problem var demektir. Örgüt demek; çok sayıda insanın enerjisini, üretkenliğini ve iş yapabilme kapasitesini ortaklaştırmak; özel çıkar ile ortak çıkarı örtüştürerek, gönüllere ve beyinlere birlikte hareketin önceliğini yerleştirmektir. Aslında, kuşaktan kuşağa aktarılan devrimci deneyimler, böyle bir kimliğin neyi gerektirdiğine; doğruyu yanlıştan ayırma ölçütüne dair zengin ve renkli bir birikim oluşturmuştur. Bu konuda eksik olan şey; ne yapmak gerektiğini bilmiyor olmaktan çok, doğru bildiğini uygulamamaktır. İşte

"Kaynağını, yaratıcı bir üretkenlikten alan ve taşıyıcılarına yaşamın her an'ında önünü daha berrak görme şansı veren, hareketimizin ideolojik-politik hattı bizler için bir şanstır. Yeter ki onu doğru değerlendirebilelim. Bu, şafağın, en güzel renkleri ile, yattığımız odanın camına düşmesine benzer. Ondan sonrası bize kalmıştır; ya her sabah ciğerlerimize ve gözbebeklerimize şarabî bir uskun güzelliğini doldurup yola öylece koyulacak, ya da yanibaşımızdaki avantajdan habersiz, akşamdan kalma bir loşlukla kendimizi sokağa bırakacağız."

DEVRİMCİLİKTE DİSİPLİN, DEVRİMCİLİĞİN EKSİKSİZ UYGULANMASI DEMEKTİR.

"Disiplin; öncelikle eğitimin bir aracı değil, bir sonucudur ve ancak bundan sonradır ki, bir araç halini alır"

(Anton Makarenko)

Kapitalizmin, insanların bilinçaltına beton sağlamlığında döşediği alışkanlıklar, kolayca sökülüp atılmıyor. Hatta, söküldü/aşıldı kanaatine varıldıktan sonra, yeniden ortaya çıkabildiği görülüyor. Bunun en güzel ve kalıcı çözümü, örgütsel yaşamdır. Ve zaten bu nedenle düzen, insanı yalnızlaştırıcı pek çok silahla kuşanmıştır. Kendi geleceğini, örgütlü araçlarla güvenceye almış olan egemenler; karşı-güçlerin örgütlülüğünden rahatsız olur ve bunu dağıtmak için her yolun mubah olduğu bir düzenek oluşturur.

Devrimciler, sistemin etkisine maruz kalmış insanların arasından kazandıkları yeni yol arkadaşları ile çoğalırken, disiplinin kendileri için bir silah, bir güvence olduğunu bir an olsun unutmamalıdır. Yakaladığı en ufak bir açığı, devrimcilerin aşıl topuğu olarak değerlendirebilme yeteneğine erişmiş olan bir düzen karşısında devrimciler; disiplini, sahip oldukları üstünlükleri/avantajları gerçekleştirmeye imkan veren bir araç olarak görmeli ve severek/isteyerek uygulamalıdır. Disiplin talebi karşısında "Hani biz özürlük istiyorduk; bizi robotlaştırmaya mı çalışıyorsunuz?" biçimindeki tepkiler, eğer maksatlı değilse; örgütlü yaşamın gereklilik nedenlerinin hiç mi hiç

Kişi, kendi bedensel sağlığından olduğu kadar, ruh sağlığından da sorumlu olmak ve değerlerini koruyarak gereklerini yerine getirme yükümlülüğünü her an tüm canlılığıyla hissetmelidir. Merkezi denetim, ne denli oturmuş olursa olsun, kişi eğer "kaçak güreşme" eğilimi taşıyorsa, oluşturulan örgüde mutlaka zayıf halkalar/açıklar oluşur. Ve böylece, tek kişinin sorumsuzluğundan kaynaklanıyor da olsa, bütüne zarar verebilen sonuçlar ortaya çıkar. Elbette ki örgütün güvencesi, bu denli kolay zaafa uğramamalı ve "kişiyi aşan" önlemler de alınmalıdır.

anlaşılmadığının ifadesidir. Kaldı ki bu tür tepkiler, çoğu kez, sapılmak istenen yan yollar için ortaya atılmış kurgusal gerekçeler olarak gündeme gelir.

Yaşamın bütünüyle devrimcileştirilemediği durumlarda; düzenin zehri, akışkan özelliği ile, sızacak pek çok açık bulur kendine. Ve giderek, devrimciliği sadece verilmiş kimi görevlerin yerine getirilmesi zannedenlerin yaşamındaki boşluklara dolmaya başlar. Bunların aynı zamanda "örgütlü insan" olması, bütün bir örgütün risk altına sokulması demektir. Zaten devrimcilerin aşmakta en çok zorlandıkları mesele, çeşitli ortamlardan ve kültür yapılarından kazanılmış pek çok insanı, kurallarda açık vermeyecek bir yapıya kavuşturabilmektir. Bunun da yolu, yaşamın her anını devrimci disiplin dahilinde örgütleyebilmektir. Eğer disiplin bir "cendere" olarak algılanmıyorsa; bunun, bir sıkıntı sebebi olmayacağı bilinir. Hatta, devrimciliğin gereklerine yeterince vakıf bir insan için, disipline uymak değil, uymamak bir "cendere" sebebi oluşturur.

Değerleri sulanan, değersizliğe ve umutsuzluğa doğru sürüklenen toplumun orta yerinde; ufkumuzun elverdiği güzellikteki düşleri, gerçek kılmakta samimiysek; disiplini, üzerinde titrememiz ve "gözümüz gibi" korumamız gereken bir olgu olarak sahiplenmeli ve yaşamımıza içermeliyiz.

Her devrimci özne (kişi), kendi bedensel sağlığından olduğu kadar, ruh sağlığından da sorumlu olma ve değerlerini koruyarak gereklerini yerine getirme yükümlülüğünü her an tüm canlılığıyla hissetmelidir. Merkezi denetim, ne denli oturmuş olursa olsun, kişi eğer "kaçak güreşme" eğilimi taşıyorsa, oluşturulan örgüde mutlaka zayıf halkalar/açıklar oluşur. Ve böylece, tek kişinin sorumsuzluğundan kaynaklanıyor da olsa, bütüne zarar verebilen sonuçlar ortaya çıkar. Elbette ki örgütün güvencesi, bu denli kolay zaafa uğramamalı ve "kişiyi aşan" önlemler de alınmalıdır. Nitekim, örgütün beyninden sınırlarına, kaslarından uzuvlarına kadar uzanan bütünlüğünde, irili ufaklı pek çok koruyucu sigorta vardır. Ancak bu, hiçbir kişiye, kendi sorumluluklarını

yerine getirmede keyfiyete yönelebilmeye hakkı vermemelidir.

Karşınızda sürekli olarak "bunların en zayıf noktası neresi?" diye düşünerek plan yapan ve üzerinize bu tür noktalardan yönelen bir düşmanın olduğu düşünülürse; bu açığı veren kişi olmanın, insanın sırtına nasıl bir vebal yükleyeceği daha iyi anlaşılır. Zaten devrimciliğin en iyi kavranması/içselleştirilmesi gereken yanı,

Yakaladığı en ufak bir açığı, devrimcilerin aşıl topuğu olarak değerlendirebilme yeteneğine erişmiş olan bir düzen karşısında devrimciler; disiplini, sahip oldukları üstünlükleri/avantajları gerçekleştirmeye imkan veren bir araç olarak görmeli ve severek/isteyerek uygulamalıdır. Disiplin talebi karşısında "Hani biz özürlük istiyorduk; bizi robotlaştırmaya mı çalışıyorsunuz?" biçimindeki tepkiler, eğer maksatlı değilse; örgütlü yaşamın gereklilik nedenlerinin hiç mi hiç anlaşılmadığının ifadesidir. Kaldı ki bu tür tepkiler, çoğu kez, sapılmak istenen yan yollar için ortaya atılmış kurgusal gerekçeler olarak gündeme gelir.

bir devrimcinin tek başına bir örgütmüş gibi, düşmanı uğraştırabileceği; ama aynı zamanda yine bir kişinin örgüte çok büyük zararlar verebileceğidir. Bu işte belki de en zararlı olan tutum, keyfiyettir. Bir şeyi az yapmak gibi çok yapmak da zarar verebilir. Nitekim, örgüt olmanın gereğidir bu; her şey, belirli bir düşünsel sistematik ve program dahilinde organize edilir ve bunun gerekleri bu düzenleme çerçevesinde yerine getirilir. Az ışık aydınlatmaz, çok ışık ise kör eder. Demek ki, elimizdeki ışık dahi olsa, onu doğru yerlere ve doğru oranlarda tutacağız. Bu da gösteriyor ki, söz konusu ışığı üretme ve yayma işini üstlenenler -örgütlü olmanın kaçınılmaz gereği olarak- keyfi davranma lüksüne sahip

olmayacaktır.

Disiplin, kişilerin/birimlerin insiyatifini gemleyen bir olgu değildir. Aksine, devrimci yaşamın her anı, şu veya bu biçimde bir insiyatifi, bir irade somutlanmasını gerekli kılar. Ne var ki, sınıflar mücadelesinin keskin seyri, örgütlü yaşamın her sorununu zorlu kılmaktadır. Bu nedenle, tercihlerin "kolaya kaçmadan" yapılması; bileşke halinde toplanmış çeşitli birikim ve yeteneğin varlığını gerektirir. Kördüğüm haline gelmiş bir ipin, o bölümünü kesip atmak gibi; karışık bir yumağı, bir tek teline zarar vermeden çözmek de gereklilikler arasında yer alır. Böylesi sorunlarda ölçünün, mümkün olduğunca "kişisel tercihler" tarafından belirlenmemesi, sonucun daha sağlıklı ve hareketin duruşuna daha uyumlu olmasını sağlayacaktır.

Devrimci bir yaşamın geliştirici toprağında her kişinin, verilmekte olan gıdayı alması ve **en güzeli mümkün kılmanın** uygulayıcı öznesi haline gelmesi, olasılık dahilindedir; zaten, amaçlanan da budur. Daha önceki çeşitli biçimlerde dizilmiş olan **kişilik taşları**, devrimci zeminde -yeniden dizilmek üzere- yerinden oynar. Ancak, ne bu "oynama" işi, ne de "dizilme" işi -sanıldığı denli- kolay değildir. Kişilik toprağının adeta yedi kat dibine kök salmış olan öyle nitelikler/alışkanlıklar vardır ki, onu oradan sökmek, devrimci emekle de olanaklı olmaz.

Bilindiği gibi "*Dilediğini yapmak, yaptırmak da çocukların -hatta geri zekalı çocukların bile- baş derdi*"dir.(Themos Kornaros, Fırtına Çocukları, s:127) Etrafımıza dönüp baktığımızda, hemen her çocukta bu eğilimi görürüz. Ve hatta, çocuğun kişilik özelliklerine yönelik değerlendirme ve müdahaleler genellikle bu eğilim etrafında döner. Gerçekte ise, kişilik taşları dizilirken, belirleyici olan etmenler, bir eğilimin karşılanması veya gemlenmesi ikilemini çokça aşan bir kapsama sahiptir. Toplumun çeşitli kesimlerinden gelen ve farklı kültürel ortamların etkisinde büyümüş olan (yani bu yanıyla hiç de homojen olmayan) pek çok kişiyi, aynı çatı altında toplayan örgütsel mekanizmada, yukarıda söz ettiğimiz "kişilik" olgusunun üzerinde -doğaldır ki- durulacaktır. Önemli olan, meseleyi her önüne gelenin bir başkası için "kişilik testi" yaptığı bir kaosa sürüklemekten; mücadele ve eğitimi bir arada yürüterek ve "kaybetmeyi" değil, "kazanmayı" amaçlayarak hareket etmektir. Örgütsel yapının kendisi, kapsamındaki kişileri bu şekilde gözetirken; kişiler de hareketi

gözetmeli ve kendilerini doğrudan ilgilendiren düzenlemelerde köstekleyici değil, destekleyici olmalıdır.

Bilinir ki, bir kişi "*günlük olaylara göğüs germek için gerekli davranışlardan yoksun*" (a.g.e, s:128) ise, kavga içinde de göğüs gerilmesi gereken yerde kendisinden beklenen davranışı göstermez. Bunlar,

Disiplin, kişilerin/birimlerin insiyatifini gemleyen bir olgu değildir. Aksine, devrimci yaşamın her anı, şu veya bu biçimde bir insiyatifi, bir irade somutlanmasını gerekli kılar. Ne var ki, sınıflar mücadelesinin keskin seyri, örgütlü yaşamın her sorununu zorlu kılmaktadır. Bu nedenle, tercihlerin "kolaya kaçmadan" yapılması; bileşke halinde toplanmış çeşitli birikim ve yeteneğin varlığını gerektirir. Kördüğüm haline gelmiş bir ipin, o bölümünü kesip atmak gibi; karışık bir yumağı, bir tek teline zarar vermeden çözmek de gereklilikler arasında yer alır.

birbirinden hiç de kopuk olmayan alanlardır. Hele ki savaşın, yaşamın her alanında sürdüğünü kabul ediyor ve devrimciliği, yaşamın **bizatihi kendisi** olarak örgütleyorsak; bu yaklaşım, bize yabancı gelmemelidir.

Devrimcilerin hemen hepsi, **Gonçarov'un Oblomov'undan** şu veya bu biçimde haberdardır. Başladığı her işi yarım bırakan ve bunu mutlaka önemli bahanelerle gerekçeleyen Oblomov, yaşama ve topluma dair pek çok şey bilir; ama tembelliği yüzünden hiçbir adım atmaz. **Devrimciliğin, bırakalım tembelliği, fizyolojik yapının elverdiği sınırları zorlayan bir kapasite ile çalışmayı gerektirdiği ve hiçbir zorluğa pabuç bırakmayacak bir kararlılığa ihtiyaç duyulduğu günümüz koşullarında; görev, "imkansız"ı istemektir.** Üstelik bu, "söz" değil, gerçeklik boyutunda algılanmalıdır. Kavganın alışılmadık dönemeçlerinin, sürpriz yapan karakteri ile başka türlü başatmak olanaklı değildir.

"*Halkımız, ulusumuz onu bağışlayabilir, ama ben asla! Him, neyim ben, diyorum, neyim ben? İğreticilik, kolayına kaçma! Halkımız onun benim yanıbaşımında savaşmasına izin vermiş, dövüşmesine omuz omuza bir savaşçı olarak. Bense,*

yaman külhanbeyi, Halk'ın ve Zaman'ın üstünde bir yargıç, budala bir savaşçı, bu haktan onu yoksun bırakacağım, tek başına bırakacağım onu! Nefret edeceğim ondan! Neden? Çünkü tüm insanların doğuştan kusursuz olması, dünyaya sevgi ve iyilik yüklü, bilgi yüklü gelmesi gerektiği kanısındayım da ondan! Yoksa ben, yaman eğitmen, kusursuz devrimci, görmek, incelemek, izlemek, inanmak, yön yöntem değiştirmek, karar vermek haklarından yoksun kılarım onu!" (a.g.e, s:140-141)

Geçmişte kendisine işkence yapmış olan bir polisi bu kez, bir kurtuluş savaşçısı olarak, üstelik bir başka işkencehanede, karşısında bulan "Stavro Amca", düştüğü çelişkili durumu, yukarıdaki sözcüklerle ifade ediyor. Aslında mesele, bir roman kurgusu içinde geçiyor; ama, taşıdığı müthiş öğreticilik, satır satır incelenmeyi gerektiriyor. Öncelikle bilinmelidir ki bir devrimci örgütün çatısı altında düşmana karşı beraber mücadele edenlerin; o çatı altındaki "yoldaşlar" içinden kimilerini, kendi kişisel terazisinde yargılama ve "tanımama" lüksü yoktur. "Örgüt kabul ediyor olabilir; ama ben etmiyorum" biçimindeki yaklaşımlar, örgüt bilincinin oluşumunda bir arızaya işaret eder. Bu tür arızaların, mücadele içinde sebep olacağı zararlar ise, sanıldığından çok daha büyük ve vahimdir. Aynı şekilde, kişilerin değişebilirliğine, şahsi kanaatler nedeniyle kapanmak ve bu konuda, örgütte karşı bir direnç noktası oluşturmak bazen "devrimci ortamın değişime en uygun atmosferi sunduğu" gerçeğini de yadsıyacak boyutlara ulaşır. Yukarıdaki örnek, bu açıdan da öğreticidir. Bu konuda yaşanacak tereddütler bile bir zaman kaybına ve giderek başka kayıplara sebep olur. Hele ki örgütsel yapı ile araya mesafe konmuşsa, büyümeye çok müsait bir **olumsuzluk tohumu** ekilmiş demektir. Çünkü mücadele zemini, sürekli bir hareket halini tanımlar. **Bu öyle bir harekettir ki, mücadele ırmağı, hiç beklemesizin akar ve bekleme haline geçmiş olanı hızla geride bırakır.** Ve üzerinden atlayıp geçilmeye müsait olan engebe, dağ gibi büyüdüğünde, iş istenmiş olur.

"*Saniyeler uçuşuyordu. Gidiyorduk. Zaman beklemeyi insanı, akıp gider. Ona yetişebilmek bir saniye sorunu. Yoksa atlayacağın dere genişleyecek, daha da bulanık olacak, coşup köpürecek, daha da beter olacak. O zaman da bu büyük atlanmanın gerektirdiği inancı bulabilmek için sonsuz süreler, çabalar gerekecek...."* (a.g.e, s:141)

DEVRİMCİ NORMLAR, KEYFİ ÖLÇÜLERE GÖRE EĞİLİP BÜKÜLEBİLEN DEĞİL; DOĞRU KAVRANMASI VE UYGULAMADA ISRARCI OLUNMASI GEREKEN DEĞERLERDİR

Bol bol okuduk
Alabildiğine dövüştük
Derin derin düşündük
Çekik gözlü dersler çıkardık
Vietnam olduk
Küba olduk
Adı sanı duyulmamış bir diyardan
mütevaziliği devraldık
Çıkınımızda çok şey birikti
Ama çokbilen olmadık
Yorulduk, uykusuz kaldık
Sıcak koyunlu yataklar düşledik
Ama bir kez olsun
değerlerimizi eğip bükmeye
gözü bizde olanları kandırmaya
kalkışmadık
Saflarımız seyrelti
Saflarımız sıklaştı
Düştük, kalktı
Ama, aynadaki silüetinden
utananları
ve
kendi kendiyile göz geze
gelmekten kaçınanları
"biz"den bilme kolaylığına
düşmedik.

İnsanların hemen her türlü etkinliğini ve yaşamı daha kapsamlı bir duruşla karşılama potansiyelini budayan ve onları azla yetinmeye yönlendiren sistem; onları ikna ettiği ölçüde, ellerindeki mutluluk ihtimalini ve güzelliği işaret eden pusulayı almış olmaktadır.

Sistemin güzellik diye vaadettiklerini, insan olmanın avantajları için yeterli görmek; cennet tarifini bir ufuk fukarasına yaptırarak ve ona rıza göstermektedir. Sistemin sahte ışıklarının cazibesine kapılarak yön almak, gerçekte ışığın da rengin de cazibenin de diyarlarından uzaklaşmaktır. İnsanı, kendisine yabancılaştıran ve yaratıcı üretkenliğin sonsuz ufkuna değil, tektipleşmenin karartıcı kısırlığına doğru yönlendiren sistem; insanlığı, mümkün olan pek çok güzellikle tanışmadan göçüp gitmeye mahkum etmekte, en azından bu yolda önemli mesafeler katetmektedir. Bunda, devrimciliğin, özünü yansıtmaya elverişli olmayan örneklerinin olumsuz rolü oluyor ise de; asıl etken, kadercilik kabuğunu

kıramamak ve örgütlü gücün başarısına inanmamaktır.

Devrimciliğin, kavranın kimi kesitlerinde salt acı, bedel ve kayıp olarak yansımaları; içerdiği ve vaadettiği zenginliğin kavranmasında yanıltıcı etkiye sebep olabilmektedir. Bu, elbette ki bir bilinç sorunudur. Diğer güzellikler gibi bu da bedava sunulmamakta, ciddi bir emek sonucu oluşmaktadır. Örneğin, "işkencehanede bile sevinç duymak, mutlanmak mümkündür" diyorsak; bu, ifade edildiği denli basit/kolay bir olgu değildir. Böylesine özel bir mutluluğu hak etmek; yani, mutluluğu işkencehanede bile yakalayabilecek kadar şanslı olmak, durduk yerde kazanılan bir nitelik değildir.

Dışarıda yaşamın hemen her anını anlamlı ve dolu dolu yaşamının gereklerini yerine getiren, seçerek yaşayan, tercihlerinde tesadüfün değil bilincin rolüne yer veren devrimci bir özne, cellat karşısında attığı her hamleden sonra, gizlediği/koruduğu kişi ve değerlere daha çok yaklaşır. İşkence seansları arasındaki dinlenmelerde gireceği içsel monologlarla kendini daha güçlü, duygularındaki yoğunluğu daha somut hisseder; kesik kesik daldığı uykuda yoldaşlarıyla düşsel bağlar kurmakta güçlük çekmez. Bu, sürekli artan bir moralle yüklenmek ve oradan daha güçlü çıkmak demektir. Diğer bir ifadeyle söylemek gerekirse; **hücredeyken rüyasında yoldaşlarını görebilmek, bir avantajdır, bir şanstır; ancak, bu şansa, yoldaşlarına onları hücredeyken rüyasında görebilecek kadar yakın olanlar sahiptir.** Doğaldır ki böyle bir yakınlığın da koşulu, değerlerini/devrimci yaşam normlarını içselleştirmektir.

Devrimciliği hafife alanlar, sistemin saldırıları karşısında silahsız/savunmasız konuma düşeceği gibi, devrimciliğin avantaj ve üstünlüklerinden de mahrum olacaktır. Vaadettiği güzellikler veya ilk göze çarpan çekici görüntüler sebebiyle devrimciliğe eğilim duymak mümkündür. Ne var ki aradaki ilişkiyi tanımlayan bağ bu denli gevşek olduğu sürece, kopmaya müsait olacaktır. Sistemin aldatıcı

cazibeleri çoktur ve çeşitlidir. Devrimci ilişkiler içine bireysel hesap ve eğilimlerin sonucu giren ve devrimciliğe yakışık düşmeyen fiilleri sebebiyle kenara düşen kişilerin gerçekte neler kaybettiğini, devrimci solğun ciğerleri oksijenle nasıl doldurduğunu bilenler veya bire bir yaşayanlar daha iyi anlayacaktır.

Devrimci değerler ne denli kavranır ve hayata geçirilebilirse, onlarla kurulan bağlar o denli güçlenir ve rüyalarımızı süsleme sıklığı o denli artar. Bu, aynı zamanda devrimci yaşam merdiveninde, geriye dönüş ihtimalini giderek zayıflatan bir seviyeye işaretler. Devrimci normlarda ısrar, gel-gitler karşısında tutarlılık; devrimcilerin, buldukları ortamlarda saygı görmesine, ilgiye ve saflarına yeni insanlar kazanmasına sebep olur.

Normlarını, duruma göre eğip bükenler, keyfi davranış sergileyenler, devrimciliğin kolayca hakkedebileceği ilgiyi zayıflatır; güvenilirliğinin üzerine gölge düşürür. Bugün karşı-devrimciler, elindeki tüm imkanları kullanarak, istediği kadar karşı-propaganda yapsınlar; devrimciliğin, halkın gönlünde çiçeklenmesini önleyemezler. Çünkü gerçekte **devrimcilik tohumu için, halkın bağrından daha uygun bir toprak yoktur.** Bugün yaşamakta/rastlanmakta olan bocalamalar, zayıflıklar geçicidir. Devrimciliğin yaygınlık ve çeşitlilik arzeden uygulamasında, kimi yapıların sahip olduğu konjonktürel güçlülük, normların da onlarla anılmasına sebep olmakta, devrimciliğe dair yanlış kanaatlerin oluşması önlenememektedir. Ne var ki konjonktür ürünü olduğunu kabul ettiğimiz bu durumun, geçici olduğu unutulmamalı ve sonuç vermesi pek de uzak olmayan **doğru devrimci tarzın** tuğlalarını örmede tereddüde düşülmemelidir.

Yukarıdaki "doğru devrimci tarz" ifadesi, içeriği belirsiz olan, genel bir ifade olarak algılanabilir. Gerçekte ise bunun böyle olmadığını, bugüne kadarki teorik ve pratik duruşumuzu paylaşan ve tanık olan herkes bilmektedir. Özellikle yoldaşlarımıza çok iş düşüyor. Ürününün sonradan toplayacağımız bu ekinde hepimiz rolümüzü tereddütsüz oynamalıyız.

KÜRESELLEŞME DEDİKLERİ; GERÇEK Mİ, SENARYO MU?

Erdal CANER

Küreselleşmeci teori temel olarak, dünya ekonomisinin ve buna bağlı olarak dünya toplumunun köklü bir değişiklik içine girdiği fikrine dayanır. Bu düşünceye göre, serbestçe hareket eden sermaye dünya üzerinde bütün coğrafyalarda hızla tüm ekonomik, politik, kültürel yapıları etkileyecek, insanlığa bir bütün olarak sınırsız yeni imkanlar sunacaktı. Kapitalist güçlerce yaratılan zenginlik tüm dünyada hızla ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlayacak, geri kalmış ülkeler, coğrafyalar, yaratılacak zenginlikten paylarını alacaklardı.

Bu teori yukarıda ifade ettiğimiz gibi, dünya ekonomisinde köklü değişiklikler olduğunu ileri sürer. Öylesine değişikliklerdir ki bunlar, artık toplumsal ilişkilerin temel dinamiklerini açıklamaya çalışan tüm düşünceler yaklaşımlarını değiştirmelidirler. Çünkü toplumsal yapıyı/ilişkileri açıklayan düşüncelerin temel aldıkları noktalar değişmiştir. Sınıflararası ve de ülkelerarası çelişkilerden bahsetmek anlamsızdır artık, serbestçe hareket eden sermaye karşısında onunla doğrudan karşı karşıya olan tüketiciler vardır. Dünya toplumu, çıkarları serbest piyasa tarafından karşılanılan bireyler topluluğu haline gelmiştir. İletişim olanaklarının olağanüstü derecede artmasıyla insanlar sonsuz tercih kullanma şansına sahip olmuşlardır. Bu durum, küreselleşmenin, bireysel özgürlüklerin geliştirilmesinde yaratacağı olanakların temeli olarak gösterilmektedir, vs. vs....

Özetle, küreselleşmeci propaganda, küreselleşme adı altında ifade edilen gelişmelerin insanlığın ilerlemesinde niteliksel bir sıçrama olduğunu öne sürer. Bu teoriye göre kapitalizm yeni bir evreye girmiştir. Bu yeni evre, devlet ve sınıf egemenliği konularındaki yaklaşımları da değiştirmelidir. Uluslararası sermayenin gelişmesi ve elde ettiği konum devletin konumunu giderek zayıflatır. Bunun karşısında iktidar, uluslarüstü birtakım kurumlarda örgütlenmiş uluslararası sermayenin eline geçmektedir. Ulusal bağımlılıklarından kurtulmuş uluslararası sermaye bütün dünyada demokratik karar alma mekanizmalarına dayalı süreçler yaratmakta ve bu süreç insanlığın bütününün

çıkarları doğrultusunda işlemektedir.

"Kapitalizmin alternatifi yok" sloganıyla özetlenebilecek bu propagandanın yarattığı rüzgar, 1990'lı yıllarda yaşanan gelişmelerin oluşturduğu havayla birleşti. Sosyalist blokun çöküşünün yarattığı sonuçları da cephaneliğine katan küreselleşme teorisi, kapitalizmin insanlığın tek ilacı olduğu yollu propagandasını en yüksek perdeden dillendirmeye başladı. Önümüzdeki dönem artık, "refaha doğru küresel geçiş" dönemiydi. Pek çok eski solcu da bu teorinin saflarına kazanıldı. Kapitalist sisteme biat eden bu yığımlar korusu, küreselleşmeci teoriye karşı çıkarları; gelişmeleri anlayamayanlar, akıntıya karşı kürek çekenler olarak ifade etmeye başladılar.

Türkiye'den bu koroya katılanlardan biri olan eski TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu, Radikal Gazetesi'nde kendisiyle yapılan röportajda: "... kapitalist dünya değişti. Ama bu değişmeyi hâlâ göremeyip, dünyayı emperyalizm ve antiemperyalizm ikilemi içinde değerlendirmeye kalkanlar var ki, gerçekte dünyada onların söylediği gibi bir antiemperyalist mücadele olmadığı için de geriye kalan şey gerçekten bir "milliyetçilik", "ulusçuluk" oluyor." diyordu.

Gazetenin, Marksizmin, emperyalist-kapitalist sisteme ilişkin analizine tümüyle karşıt nitelikte düşünceler ileri süren bu kişinin, röportaj içerisinde kendi dönemliğini örtmek için sarfettiği "Karl Marx haklı çıktı" sözlerini büyük puntolarla röportajın başlığı olarak kullanması, küreselleşmeci teorisinin ideolojik amaçlarını ortaya koyması açısından dikkat çekicidir. Bu düşünce, dünyadaki gerçeklikleri, içinde bulunulan sürecin temel dinamiklerini anlamaya çalışan bir yan içermemektedir. Varolanı kavramayı, yani onu üreten temeli anlamaya çalışmayı değil; asıl olarak varolan gerçekliklerin dayandığı temel nitelikleri gizleme amacını güden ideolojik bir senaryodan ibarettir. Emperyalist-kapitalist sistemin sömürüye dayalı iktidarını gizlemeye, onu meşru kılmaya, muhalif tepkileri bastırmaya yönelik bir karakter taşımaktadır. Yukarıda yer verdiğimiz röportajın öne çıkarılma biçiminden de anlaşılacağı gibi, kendisine yönelik muhalefetin

bastırılması faaliyetinde yöneldiği hedeflerin başında Marksist düşünce gelmektedir. **Marksizmin, kapitalizmin temel niteliklerini açıklayan ve onun yıkılma sürecinde emekçi yığınlara önderlik eden özelliği en büyük tehlikedir. Marksist düşüncenin iktidar hedefinden koparılması, içinin boşaltılması çabası bu anlamda önem kazanmaktadır.** Bu noktada eski Marksistlerden devşirdiği kadrolar önemli bir işleve sahiptirler.

Şimdi, küreselleşme teorisinin köklü değişiklik, yenilik diye ifade ettiği gelişmelerin ne kadar yenilik olarak değerlendirilebileceğini görelim.

Komünist Manifesto'da Marx ve Engels bundan 153 yıl önce şunları yazmışlardı:

"Üretim araçlarında, dolayısıyla üretim ilişkilerinde ve dolayısıyla tüm toplumsal ilişkilerde sürekli devrim yapmaksızın burjuvazi var olamaz..."

Sürekli genişleyen sürüm ihtiyacını karşılamak için burjuvazi, yer yuvarlağının bütününe el atmakta. Her yerde yerleşmesi, her yerde yapılaşması, her yerde bağlantılar kurması gerekiyor.

Burjuvazi, dünya pazarını sömürmek yoluyla tüm ülkelerin üretim ve tüketimini kozmopolitleştirdi... Eski yerel ve ulusal kapalılık ve kendine yeterlik yerine de, ulusların her yönde hareketliliği ve her yönde birbirine bağımlılığı geçmekte.

... Burjuvazi tüm ulusları, eğer yerle bir olmak istemiyorlarsa burjuva üretim tarzına uymaya zorluyor; uygarlık diye kendi uygarlığını ithal etmeye, yani burjuva olmaya zorluyor onları. Tek kelimeyle, kendi istediği gibi bir dünya yaratıyor kendine." (Komünist Manifesto, s. 50-51).

Köklü değişiklik diye ifade edilenlerin yukarıda ortaya konulan çerçeveden, temel dinamikleri itibarıyla farklı olmadığı açıktır. Mevcut gelişmeler, kapitalist sistemin kendini yeniden-üretimi sürecinde ortaya çıkan karakteristik görüntüler olarak anlaşılmalıdır. Yenilik diye ifade edilenlerden hiçbiri bu çerçevenin dışında değerlendirilebilecek nitelikte değildir.

Evet, kapitalist sistem istediği gibi bir dünya yaratıyor kendine. Kendi ihtiyaçlarını belirleyen hedeflere ulaşmak için tüm toplumsal yapıyı durmaksızın

değiştirme çabası içersinde. Daha fazla kâra ulaşmak için her şeyi araç haline getiren bir anlayışın dünya çapındaki hareketinin görünümünü sistemin işleyişine dair köklü yenilik olarak göstermeye çalışmak, hele de bunu insanlığın genel çıkarlarına hizmet etme amacıyla bağlantılandırmak, yukarıda bahsettiğimiz özel amacı gerçekleştirmeeye yöneliktir: Emperyalist-kapitalist sistemin insanlık için alternatifsiz bir sistem olduğu yanlışsamasını üretmek ve bu fikre geniş yığınları kazanmak.

Kapitalizme dair yanıltıcı düşünceler ileri sürme ve bunu yaygınlaştırma çabası kapitalizmin varlığı kadar eskidir. Marx'ın vülger iktisatçılara ilişkin söyledikleri, yaşanan gerçekleri burjuvazinin aynasında kırıp yansıtanların temel niteliklerini sergilemede çok açıklayıcıdır: "... burjuvazinin günlük kullanımı için en münasebetsiz olayların en akla uygun açıklamalarını arayan, bunun dışında da tuzukuru burjuvazinin onlar için dünyaların en iyisi olan kendi dünyaları ile ilgili bayağı düşüncelerini bilgiçe sistemleştirmeye ve bunları ebedi gerçeklermiş gibi ilan etmeye kalkışan..." (Kapital, Cilt: 1, s. 96)

Değişim mi? Evet, ama kapitalist sistemin temel işleyiş kurallarının sürekliliği içinde gerçekleşen türden bir değişimdir söz konusu olan. Bu sistemde, en yüksek kâra ulaşma hedefi ve rekabetin temel iticisi olduğu/yön verdiği değişim, toplumsal yaşamın tüm alanlarında görülebilir.

"Yeryüzünün her yönden araştırılmasıyla yeni yararlanılabilir nesnelere ve eskilerin yararlı yeni özelliklerinin -hammadde olarak yeni kullanım alanları, vb.- keşfedilmesi; dolayısıyla doğa bilimlerinin en yüksek noktasına kadar gelişmesi; bunun gibi, doğrudan doğruya toplumdaki kaynaklanan yeni ihtiyaçların keşfedilmesi, yaratılması ve doyurulması; toplumsal insanın tüm niteliklerinin işlenip terbiye edilmesi, nitelikleri ve ilişkileri bakımından zengin, dolayısıyla ihtiyaçları da mümkün olan en ileri derecede gelişmiş bir varlık olarak, toplumsal insanın üretilmesi... bütün bunlar da sermayeye dayalı üretimin bir koşuludur." (Marx, Grundrisse, s: 446-47)

Sermaye; yeni toplumsal ihtiyaçlar, yeni üretim dalları, yeni sermayeler yaratarak toplumsal yapıyı yeniden üretmek zorundadır. Kapitalist sistemin, varlık koşullarının yeniden-üretiminde sürekli bir dinamizm sergilemesi gerekmektedir. "Kapitalist üretim duramaz. Artarak ve genişleyerek sürmelidir ya da

ölmelidir." (Engels, İngiltere'de Emekçi Sınıfın Durumu, 1892 tarihli Önsöz'den)

Engels'in bu belirlemesi bir yandan kapitalist sistemin sürekli kendini geliştirme çabasının nedenini ortaya koyarken, diğer yandan onun krizlerinin temel niteliklerini de ortaya koymaktadır. Sistem üretim alanında yapısal sorunlarla karşılaşmakta bundan dolayı üretimi genişleterek sürdürme olanaklarını yitirmektedir. Artarak ve genişleyerek sürdüremediği üretim onun krizine, Engels'in deyişiyle ölümüne yol açacaktır.

Kapitalist sistem 20. yüzyılda içine girdiği ve onun çürüyüşünü ifade eden dönemde pek çok kriz yaşadı. Bu dönemde ileri sürülen ekonomik düşünceler, onun krizini aşma yönlü çabalarının ürünüydü. Uluslararası ekonomik krizler -ki yaşadığımız yüzyılda kapitalist sistemin üretimi toplumsallaştırma derecesi bütün krizleri uluslararası niteliğe büründürür- sistemi yeni politikalar, yönelimler içerisine soktu. Örneğin 1929-30 yıllarındaki dünya krizinin ardından emperyalist-kapitalist sistem "bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" veciz sözünde ifadesini bulan serbest piyasacı düşüncelerini bir kenara bırakıp, kısıtlayıcı, müdahaleci devlet politikalarına kurtarıcı olarak sarılmakta hiçbir sakınca görmemiştir. Kapitalist sistem temel olarak, üretim araçlarına sahip olan sınıf için azami kâr amacını gerçekleştirme hedefine yönelik olarak işler. Sermaye en yüksek kâra ulaşabileceği alana yönelir ve tüm yeryüzünü bu faaliyetinin alanı ve aracı haline getirir.

Küreselleşme adı altında ifade edilen gelişmeler de bu zeminde varlık bulmuştur/bulmaktadır. Sömürgecilik politikası nasıl kapitalizmin dönemsel ihtiyaçlarının bir ürünü idiye, küreselleşme adı verilen gelişmeler de uluslararası sermayenin (emperyalist-kapitalist sistemin) sınırlarının dayattığı ihtiyaçların bir ürünüdür.

Peki, nedir küreselleşme adı altında ifade edilen gelişmelerin temel dinamikleri?

1970'li yıllar ikinci paylaşım savaşı sonrası yaşanan ekonomik gelişmenin sonuna geldiği dönemdi. Emperyalist kapitalist merkezlerde sermayenin kendi iç sınırlarının yarattığı engeller büyük bir bunalımın doğmasına yol açtı.

Uluslararası planda yaşanan kriz, kapitalist üretimin kaçamayacağı bir sonuca, uluslararası üretimdeki aşırı kapasite ve aşırı üretimden kaynaklanan kârlılık krizine dayanıyordu.

Kapitalist üretim tarzı temel olarak; "büyük-küçük her türlü sermayenin,

emek-gücünün "serbestçe" satın alınması ve tüketilmesi aracılığı ile kendisini genişletmesi ilkesine" (Marx) dayanır. Kendini genişletme yani birikim sürecinde sermaye üç aşamadan geçer. İlk aşama, para sermayenin üretim için gerekli emek gücü, makine, malzeme vb'ni satın alma için kullanılmasını gerektirir. Bu aşamadan sonra meta üretiminin ve ardından da metaların yeniden para sermayeye dönüşümünün sağlanması gerekir. Tabii, üretimin devamı, para sermayenin son noktada başlangıç noktasından daha büyük bir miktar haline gelmesi koşulunda mümkündür. Birikim süreci bu anlamda bir biçimden diğer biçime geçişi içerir. "Meta paraya çevrilmedikçe, üretim süreci yeniden başlayamaz. Sürecin kesintisizliği, değer bir biçimden öbürüne, ya da sürecin bir evresinden öbürüne engellenmeden akışı, daha önceki tüm üretim biçimlerinden çok farklı bir düzeyde, sermayeye dayalı üretimin temel koşuludur." (Marx, Grundrisse, s. 596)

Sermaye, yeniden-üretimde başlayabilmek için tüm bu evrelerden geçmelidir. Ürün biçiminde kaldığı müddetçe sermaye olarak faaliyet gösteremez. Sermayenin bu noktada karşılaştığı sorun şuna dayanır: Sermaye, üretimi giderek arttırmak zorundadır. Piyasaya sunulan ürünün değeri onu üreten emek-gücünün (satın alma gücünün) değerinden çok olmak zorundadır. Zaten aradaki fark kapitalist üretimin temel amacı olan artı-değerdir. Dolayısıyla piyasaya sunulan ürün kendini gerçekleştiremez yani satılmaz. Aşırı üretim Marx'in sözleriyle: "paraya, değere dönüştürülmesi imkansız bir üretim... dolaşım sınavını geçemeyen bir üretim" demektir.

"Sermayenin amacı, belli gereksinimleri karşılamak olmayıp, kâr üretmek olduğu, bu amacı, üretimin ölçөгünü üretimin kitlesine (satın alma gücü, -bn.) uyduracak yerde, bunun tersini sağlayan yöntemlerle gerçekleştirdiği için, kapitalizm altında sınırlı boyutlarda tüketim ile, durmadan bu kendine özgü engeli aşmaya çalışan üretim arasında bir gedik olması zorunludur." (Marx, Kapital 3, s. 227)

Sermaye, kriz dönemlerinde, birikim sürecinde yani artı-değer yaratma sürecinde sorunlar yaşar. Para-sermaye, artı-değer üretiminde yaşadığı sorunlardan dolayı üretim sürecinden kopar. Kâr oranını yüksek kılabilceği alanlara yönelir. Para sermaye olarak bu tür sermaye bankalar, borsalar vb. finansal ağlar yoluyla işletilmek zorundadır. 1970'li yıllarda başlayan ve giderek

derinleşen kriz bu bahsettiğimiz süreçten kaynaklı, finans sermayesinin hacminin çok büyük miktarlarda artmasına yol açmıştır. Günümüzde bu sermayenin başrolü oynadığı krizlerin varlığı, finans alanındaki politikaların, krizlerin temel nedeni olduğu yanlışlamasını üretmektedir. Oysa açıkladığımız gibi, finans sermayesinin büyüüşü artı-değer üretiminin gerçekleştirildiği üretim alanında yaşanan krizlerin varlığıyla ilişkilidir. Bu anlamda finansal işlemlerin yarattığı krizler aslında artı-değer üretimi alanında yaşanan krizlerin bir türevidir. Yani o, bir sonuçtur. Bu sermaye, riski azaltacak ve karşılaştığı en küçük sorunda varolduğu alandan çekilebilmesini sağlayabilecek koşulların yaratılmasına ihtiyaç duyar. Bu koşullar; sermayenin dünya çapında hareket edebilmesinin önündeki yasal engellerin kaldırılması ve bu hareketin hızlı ve güvenli olabilmesini sağlayacak iletişim teknolojilerinin üretimiydi.

Bütün bu süreç, dünya ekonomisinde teknolojinin ve yeni yatırım araçlarının da katkısıyla çok hızlı hareket edebilen yatırımcılar ve yine çok hızlı hareket eden para sermayeden oluşan bir sermaye piyasası oluşturdu. Bu piyasa uluslararası ekonomiyi onun kırılganlığını son derece arttıran bir yapı içersine soktu. Sermaye piyasalarının entegrasyonu sonucu bu piyasaların birinde ortaya çıkan kriz, hızla yıkılan domino taşlarının etkisi gibi diğer piyasaları da kriz anaförüne çekti. Finansal sermaye girdiği alanda kendisini riske edecek herhangi bir gelişme kokusu aldığında bu piyasadan hızla kaçmakta ve bu da o ülke ekonomisini felç etmektedir. Türkiye'de son günlerde yaşanan kriz de bu çerçevede varlık bulmuştur. "*Krizin sebebi olarak gösterilen likidite darlığı yabancıların kâr transferi amacı ile iki haftada 5 milyar doları yurtdışına çıkarmaları ile oluştu.*" (Evrensel, 29 Kasım 2000)

İletişim teknolojisinin hızla gelişmesi, küreselleşmeci propaganda tarafından küreselleşme sürecinin başlatıcısı gelişmelerde temel nokta olarak ifade edilmektedir. Bu yaklaşım, teknolojik gelişmelerin, tarihsel-toplumsal süreçlerin üzerinde, kendi özerk işleyişleri sonucu gerçekleştiği ve bu işleyişin insanlığın refahını sağlayacak dinamiklerin başında geldiği temel tezinin yansımasıdır. Bu noktada da yüzeysel, sığ yaklaşım kendini göstermektedir. İletişim teknolojisi veya genel anlamda teknolojik gelişmelerin içeriği ve yönü, kapitalist üretim tarzı altında, sermayenin çıkarlarıncı biçimlenmektedir. Ona yön veren

temel dinamik, kapitalist üretim biçiminin dönemsel ihtiyaçlarıdır. Bilgisayarların ve haberleşme araçlarının hızla gelişmesinde, mali sermayenin uluslararası alanda hızla hareket etme ihtiyacı belirleyici olmuştur. Hızlı spekülatif oyunlarına ve dolayısıyla hızla kâr elde etmelerine olanak veren araçlar olarak iletişim teknolojisinin ürünleri ilk olarak bankalarda kullanılmaya başlamıştır. Teknolojik gelişmeler, rekabet ve daha yüksek kâr elde etme amacının oluşturduğu zeminde varlık bulur. Kapitalist sistemde, teknolojik gelişmelerin yaygın olarak kârlılığın yüksek olduğu sektörlerde yaşanması bundandır. Kısaca, günümüzde iletişim ve genel anlamda teknolojideki ilerlemeler, sermayenin sürece ilişkin ihtiyaçlarını yani yeni sömürü yöntemlerinin uygulanmasını gerçekleştirmeye yöneliktir.

Sermayenin uluslararasılaşması kapitalist üretim tarzının ayırtedici özelliklerindedir. Lenin bu gerçeği şöyle ifade etmişti: "*Kapitalist tekel grupları - karteller, sendikalar, tröstler- kendi ülkelerinin bütün üretimine, çok ya da az mutlak ölçüde sahip olarak, dışpazara bağlıdır. Kapitalizm, uzun bir süreden beri dünya pazarını yaratmıştır. Sermaye ihracı arttıkça ve büyük tekel gruplarının yabancı ülkeler ve sömürgelerle ilişkileri ve 'nüfuz bölgeleri' her bakımdan genişledikçe 'pek doğal olarak', işler, bu gruplar arasında genel bir anlaşmaya ve uluslararası kartellerin kurulmasına doğru yöneliyordu.*"

Sermaye ve üretimde görülen evrensel yoğunlaşmanın bu yeni derecesi, daha önceki dönemlerde görülenlerden çok yüksektir." (Emperyalizm, s. 81)

Sermaye ve üretimde görülen evrensel yoğunlaşma, Lenin'in yukarıdaki belirlemeyi yaptığı dönemden beri daha da artmıştır. 1990'ların başlarında en büyük 300 uluslararası kartelin, dolaysız dış yatırımların yüzde 70'ini gerçekleştirdiği ve dünya sermayesinin yüzde 25'ini elinde tuttuğu kabul ediliyordu.

Kapitalizmin uluslararasılaşma eğiliminin günümüzde vardığı aşama, küreselleşmeci propaganda tarafından iki noktada kapitalizmin temel eğilimlerinin değiştiğine dair düşünceye dayanak olarak kullanılmaktadır. Birincisi, sermayenin uluslararası planda artan faaliyetlerinin tüm coğrafyalara zenginlik taşıyan bir hareket olduğu iddiasıdır.

Sermayenin hareketinin temel mantığı, en yüksek kârlılığı sağlamaktır. Sermaye bunun dışında bir amaç tanımaz. Oysa bu iddia, sermayeyi, amacı tüm dünyada

zenginliği arttırmak olan bir hareket gibi göstermektedir. Dünyadaki ekonomik gerçekler, bu iddianın yanlışlığını gözler önüne seriyor. BM'nin "gelişmiş" ve "gelişmekte olan ülkeler" ayrımına dayanan araştırmaları gibi emperyalist-kapitalist ülkeler ile kendilerine bağımlı hale getirdikleri yeni-sömürge ülkeler arasındaki eşitsizliği anlamakta, sergilemede yetersiz olan araştırmaları bile, küreselleşmeci propagandanın çizdiği tablonun masal karakterini ortaya koymaktadır. Bu eşitsizlik her geçen gün artarak büyümektedir.

Sermaye hareketlerinin yönüne ilişkin yakın zaman önce yapılan bir araştırma, sermayenin hangi saiklerle harekete geçtiğine dair temel bir fikir vermektedir. DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü)'nün yaptığı araştırmalarda elde edilen veriler, örneğin hizmet ihracatının %80'inin gelişmiş kapitalist ülkeler arasında olduğunu göstermektedir. "*1999 yılında 1 trilyon 340 milyar dolar olarak gerçekleşen dünya hizmet ihracatının 1 trilyon 47 milyar dolara karşılık gelen %78.1'ini 20 ülke gerçekleştirdi.*" (Cumhuriyet gazetesi, 6 Kasım 2000) Bu örnekte de görüldüğü gibi, sermayenin uluslararasılaşması emperyalist-kapitalist ülkeler lehine işlemektedir.

Üretim alanındaki gelişmelerin yönü de sermayenin yeni döneme uygun ihtiyaçlarıncı belirlenmektedir. Kâr oranının düşme eğilimi, emperyalist kapitalist sistemi uluslararası işbölümüne yeni bir biçim vermeye zorlamıştır. Bu noktada yeniden şekillenen uluslararası işbölümünün temel nitelikleri şöyle ifade edilebilir:

1) Karlılık oranı yüksek ürünler emperyalist-kapitalist ülkelerde üretilirken bunun tersi özelliklere sahip ürünlerin üretimi bağımlı ülkelere transfer edilecektir. Bağımlı ülkelere transfer edilen sektörler; emperyalist-kapitalist ülkelerde toplumsal sorunlar yaratan ya da çevreyi kirleten sektörlerdir aynı zamanda.

2) Bilgi üreten, bilimsel bilgi ve yüksek teknolojiye dayanan üretim kolları emperyalist kapitalist ülkelerde, emek-yoğun üretim dalları ise yeni sömürge ülkelerde olacaktır.

3) Nitelikli işgücü, emperyalist-kapitalist ülkelerde istihdam edilecektir. (Bu işbölümünün sonuçlarını burada tartışmayacağız. Ancak bu gelişme, sömürüyü ve varolan eşitsizliği alabildiğine yoğunlaştıracak olması nedeniyle devrimci gelişmeye hız veren bir yan içermektedir.)

Uluslararasılaşma eğiliminin, kapitalizmin temel niteliklerini değiştirdiği tezinin ikinci alt başlığı ulus devletin

küreselleşmenin boyutlarının gelişmesi oranında etkisizleştiği düşüncesidir. Sermaye hareketleri ulusal devleti gereksizleştirmektedir ona göre. Belirttiğimiz uluslararası nitelikli sermaye bugün her zamankinden fazla dünya üzerinde hareket etmektedir. Bu hareketin gelişkinliği, onun yerel sermaye ve ulus-devletlere ihtiyacını ortadan kaldırmaz. Uluslararası sermayenin, emperyalizmin jandarmalığını yapan ABD'nin askeri gücüne duyduğu ihtiyaç ve ulus devletlerin sermayenin uluslararası rekabetinde üstlendiği rol aksine artmıştır. Bu gerçekliği hiç kimse ABD Dışişleri Bakanı Madelaine Albright'in şu sözleri kadar iyi açıklayamaz herhalde: "*Piyasanın görünmez eli, ABD ordusunun görünmez yumruğu olmaksızın asla işleyemez*" (Radikal, 14 Eylül 1999, Samir Amin'le yapılan bir röportajdan) Albright'in ortaya koyduğu gerçek, kapitalizmin, bir dünya sistemi olarak yaşayabilmesi ve kendini yeniden üretebilmesinde dünya çapında kurumlaşmalara duyduğu ihtiyacı ifade eder. Emperyalist-kapitalist devletlerin kendi aralarındaki ilişki, çatışma ve işbirliğini içeren çelişik bir karakterdedir. Bir yandan sistemin dünya çapında varlığının yeniden üretilmesinde ve korunmasında işbirliği, diğer yandan kârı artırma temelinde yaşanan rekabetin yarattığı çatışma. Sistemin işleyişi ulusal ve bölgesel kapitalist güçler arasındaki rekabeti arttırmaktadır. Bu süreçte ulus devlet hala temel unsurdur.

Dünya bugün her zamankinden fazla ulus devletler dünyasıdır. Emperyalist güçler arası rekabetin yoğunlaşması bu güçleri bölgesel işbirliklerine yöneltilmektedir. Bölgesel ekonomik örgütlenmeler, bu örgütlenmenin sınırları içindeki güçlerin kendi aralarında güçlü olanların lehine bir sonuç yaratırken, bu sınırlar dışındaki sermayenin rekabetini de engeller. NAFTA, AB, Japonya'nın önderlik ettiği Asya'daki bölgesel örgütlenmeler bu türden bir amacın ürünüdür.

Kısaca özetlediğimiz bu sürecin yarattığı değişimler üzerine bina edilen küreselleşme teorisi, toplumsal yapıyı yeniden tanımlamayı gerektirecek hiçbir köklü değişiklik içermemektedir. Açıktır ki, küreselleşme teorinin söz konusu ettiği değişim ve gelişim, kapitalist üretim tarzının temel işleyişi çerçevesinde meydana gelmektedir. Söz konusu değişimleri üreten mantık, kapitalist sistemin hareket yasalarının işleyişince biçimlenmektedir. Kapitalist sistemin bağrında taşıdığı özelliklerin yarattığı süreçlerin sürekliliği ve

yaygınlaşmasından söz edilebilir bu anlamda. Sistem sürekli bir değişime, gelişime ihtiyaç göstermektedir. Küreselleşme adı altında ifade edilen gelişmeler, kapitalist üretim tarzını diğer üretim tarzlarından ayıran temel noktalarda bir değişim yaratmamıştır. Aksine, kapitalizm, gelişmesinin her ileri aşamasında olduğu gibi bugün de ayırtedici özelliklerini çok daha geliştirir/belirginleştirir. Örneğin, toplumun üretim araçlarına sahip olanlar ve yaşamak için emek-gücünü satmak zorunda olanlar biçiminde yaşadığı kutuplaşma, günümüzde daha da artmıştır. Zenginliğin üretim araçlarının sahibi olan burjuvazinin elinde toplanması ve buna karşılık emekçi yığınların gittikçe artan yoksullaşması bugün had safhaya ulaşmıştır.

Dünyanın en zengin üç kişinin servetinin milyarlarca insanın bir yıllık gelirine eşit olduğu ve her yıl bu uçurumun açıldığı türünden sonuçlar içeren araştırmalar artık burjuva yaygın organlarında bile sık sık yer almaktadır. Dünyanın en zengin kişileri listesinin tepesinde yer alan Bill Gates'in yakın zaman önce yaptığı bir konuşmada sarfettikleri, yaşanan gerçekliğin burjuvazi açısından da ne kadar rahatsız edici olduğunu göstermektedir. (Elbette bu rahatsızlık, eşitsizliğin geldiği aşamanın kendi egemenliklerini tehdit etmede ulaştığı boyutla ilgilidir.) Gates söz konusu konuşmada: "*6 milyar insanın yarısı 1 doların altında gelire sahipken onlara su ve yiyecek taşımıyoruz. Bilgisayar değil!*" diyordu. (Yeni Binyıl, 6 Kasım 2000) Gates'in ifade ettiği gerçek; gelişmelerin çelişkili niteliğini ortaya koyuyor. Yani, yaratılan zenginliğin kapitalist sistem içinde çok az sayıda insanın elinde birikirken, milyarlarca insanın bu zenginlikten yararlanamadığı/yararlanamayacağı gerçeğini.

Bu gerçekler ışığında şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; emperyalist-kapitalist sisteme ilişkin Marksist-Leninist çözümleme, açıklayıcılık değerini bugün hâlâ korumaktadır. Hatta, sistemin yapısına ve işleyişine dair yapılan çözümlemenin doğruluğu her geçen gün yeni gelişmelerle kanıtlanmaktadır.

Küreselleşme adı altında ifade edilen ve sermaye hakimiyetini bütün dünyaya yayan, onu tahkim eden gelişmeler doğal bir kanun, karşı konulamaz bir güç gibi ifade edilmektedir. Üstelik, insanlığın bütününü ışıklı yarınlara taşıyacak karşı konulmaz bir güç!... Gerçekte ise varlığını, sömürü ve baskının bütün biçimlerine başvurarak sürdüren insanlık dışı bir güç. Bu gücün tüm politikaları gibi,

küreselleşme adı altında yürüttüğü politikalar da onun sömürsünü artırma amacına hizmet etmektedir. Ve onun iktidarını pekiştirme amaçlıdır. Emperyalist-kapitalist sistemin temel işleyiş kuralları çerçevesinde, gelişen yeni süreçlere yönelik politik tercihlerin ürünüdür. Böyle olduğu için dönemseldir, dolayısıyla değişebilir. Sermaye iktidarının sürekliliğini sağlama amaçlı politikaların akıbeti dünya çapındaki sınıfsal mücadelenin gelişim seyriyle ilgilidir. Son sözü söyleyecek olan, sermaye egemenliğinin büyük bir yıkım ve sefalet sürüklediği emekçi kitlelerin ortak mücadelesidir. Bu mücadele geliştiği oranda, -ki bunun olanakları ve pek çok ülkede kendisi yükselmektedir- sarsılmaz denem burjuva iktidarlarının aslında nasıl birer kumandan kale oldukları görülecektir. İnsanlığı yıkıma sürükleyen güçleri bağrında taşıyan emperyalist-kapitalizm, varolma koşulları ortadan kaldırılmadan yok edilemez. Emperyalist-kapitalizm emekçi sınıflar için açlık, yıkım, sömürü, baskı demektir. Onun işleyiş yasaları, bu sonuçları her geçen gün daha da ağırlaştırarak yeniden üretmektedir.

Küreselleşme adı altında ifade edilenler, yazı içersinde çeşitli yerlerde de değindiğimiz gibi emperyalist-kapitalist sistemin sömürsünü artıran gelişmelerin gerçek niteliğini gizlemeye, bunları bütün insanlığın çıkarına gelişmelermiş gibi göstermeye çalışan bir yan içermektedir.

Küreselleşme propaganda geniş yığınları etkilemekte ve bu arada devrimci saflarda yer alan kimi kişilerde de kafa karışıklığı yaratmaktadır. Bu etkiyi kırmak, gelişmelerin gerçek niteliğini ortaya koymakla mümkün olabilir ancak. "Küreselleşme kötüdür"den ibaret bir eleştiri, "gelişmeleri anlayamayan ve akıntıya karşı kürek çeken" müzmin muhalif bir anlayışın ürünü olmakla itham edilecek ve etkisiz kalacaktır. Küreselleşme propagandanın gerçek niteliğini her somutlukta gösterebilmeli, onun hizmet ettiği amacı yine her somutlukta ortaya koyabilmeliyiz. Elbette bu, kapitalist sistemin işleyişini, onun temel niteliklerini kavramayı öngerektirir. Ancak Marksizm-leninizmin emperyalist-kapitalist sisteme ilişkin çözümlemesini temel alan bir yaklaşım, küreselleşme adı altındaki gelişmeleri anlayabilir, kavrayabilir. Onun, emekçi yığınların kendi iktidarlarına giden yolda yol gösterici olan niteliğini özümseyip, bu silahla kuşananlar sürecin devrimci özneleri olabilirler. Bu noktada teorik faaliyetin önemi daha da artmıştır.

BENCİLLİK KOVULACAK; YÜREKLER BİRBİRİNİ, YENİ BİR KARDEŞLİK TANIMI İÇİN ÇOĞALTACAKTIR

Bahadır DENİZ

İnsanlığı, baharına kavuşturup, tüm mevsimleri bahar kılmanın mümkün olduğunu, maddi verilerle kanıtlayan ve böyle bir sonuç için gerekli olan adımları kararlılıkla atan devrimciler; kapitalizmin insana bulaştırdığı hastalıklar içinde, belki de en çok, **bencillikle** mücadele etmek zorunda kalır.

Bencillik, öyle bir beladır ki, en güçlü tıkaçlara rağmen, sağa-sola sızdığını ve yanibaşınızda varlık gösterdiğini görürsünüz. Bu belayı vareden sistemi tümüyle ortadan kaldırmak için oluşturduğunuz örgütlenmede bile; bencillik, türevler halinde kendini varetme şansı bulur. Bencillikle malûl kişi, örgütün içindeyken; örgütün ne yaptığını değil, kendisinin ne yaptığını önemser. Örgütün kazandığı prestijden önce, kendisinden övgüyle söz edilmesidir önemli olan.

İnsanın kanına karışmışçasına kökleştiği için, önünü kurallarla kestiğinizde, kuralların arasından sızacak bir boşluk arar; bu nedenle, bencillikle mücadele, kişinin kendi içsel denetimi ile de yakından ilintilidir.

Peki, özgürlük içirici özneler, bencillığe nasıl prim verir; kıyıdan-köşeden de olsa, ruhuna sızmasına nasıl müsaade eder; bencillik, bir çeşit özelleşme/yalıtılma olduğuna göre, özgürlük özneleriyle nasıl bağdaşır? Bu soruların kendisi bile, bencillikle mücadelenin kolay olmadığına işarettir.

Ruhundaki yatakları, kardeşleşmeyi güçlendirici imkanlar için ayıran devrimciler; bencillik eğilimini içlerinden, bir hırsız kovar gibi kovabilmelidir. Bir çeşit "kendi içine kapanmak" ve "kendi hesabını tutmak" demek olan bencillik kovulduğunda, bir şeyler kaybediliyormuş gibi görünür. Gerçekte ise, söz konusu olan, bir kazanımdır; **kişiliğin ve geleceğin kazanımıdır;** yaşama, daha geniş ve daha mutlandırıcı ufuklarla dahil olabilme şansının yakalanmasıdır. Bunlar; yapay, hayali veya ucuz hesaplar değildir. Kimseyi yüzüstü de bırakmaz. Öncelikle, devrimci ilişkileri örerken, hangi ilişkileri reddettiğimize bakmalıyız. Babanın anneye, annenin çocuğa, kardeşin kardeşe bencillik yaptığı, içten hesaplarla onunla yarıştığı; elindekine-avucundakine ve hatta tabağındakine göz diktiği; başarısını kıskanıp, ayağını kaydırıldığı bir dünya; kapitalizmin maddi ve ruhsal olarak beslediği dünyadır.

Düşünsenize, kendi karnında taşıdığı, adeta kendi kanıyla ve canıyla beslediği ve kendi içinden çıkan

çocuğa, bir kadın nasıl bencillik eder? Bu doğal mıdır? İnsanca mıdır? Elbette ki değildir. Ve zaten kapitalizm bu nedenle, "insanlık öncesi son toplum biçimidir". Böyle bir sistem aşıldığında, kadınlar bütün çocukları, kendi çocuğu gibi (ayrırımsız) sevecek ve tüm insanlar, birbirlerinde sevecek çok daha güzel nitelikler bulacaktır. **Kaldı ki insanın, sevgi merdivenine basamak ekleme niteliğinin önündeki engeller kalktığında, sevgi sebepleri sadece sayıca değil, nitelik olarak da çoğalacak; estetize olan ilişkiler, insanları, güzelliğin sanatçısı haline getirecektir.**

Bugün biz, önüne böylesi güzellikler koyup yola çıkmışken, neden mi bir anda onbinlerle çoğalamıyoruz? Neden mi, bizim saflarımızda da birbirinin sırtına basmaya kalkışanlar, yalana başvuranlar, paylaşımında büyük dilime gözdikenler, kendilerine "özel muamele" isteyenler oluyor? Belki de bunun cevabını, "başka türlü olması beklenebilir mi?" diye vermek gerekiyor. Yani, aslında ortada karışık bir durum yok. Birbirine kötülük yapan ve hatta bundan zevk alabilen bir insan tipi yaratabilmiş olan kapitalizme karşı, üstelik de kapitalizmin içinde mücadele ederken, bunun izlerine, saflarımıza taşıdığımız insanlarda da rastlanmasına şaşılacak bir yan yok...

Önemli olan, kapitalizmin insanın kişiliğine sırınga ettiği niteliklerin aşılabilirliğine kanaat getirmek ve hareket tarafından bu amaçla geliştirilen yöntemlere güvenerek, sıkı sıkıya sarılmaktır. Bağrında yoğun bir katılımı barındıran hareket, aynı zamanda, uyulması zorunlu olan bir irade eşliğinde varlık gösterir. Her yoldaşın katılımına imkan tanınır ve bu katılım önemsenirken; bunun, keyfiyete ve çokbaşlılığa varan bir kontrolsüzlük olarak algılanmasına izin verilmez. Gerektiğinde bir psikologdan çok daha etkili olabilecek tecrübe ve yetenekle donanmış kadrolara sahip olan hareket; örgütsel yaşamın olağan seyrinde de, bir çeşit müdahale ve tedavi gerektiren olağanüstülüklerde de keyfiyete kapının aralanması için, yöntemini, kalıcı **taşlarla** örer. Masanın üzerine bir hasta yatırıldığında, her yoldaşın bir cerrah olma isteği, güzel ve anlaşılır bir reflekstir. Ne var ki, hastanın sağlığı, duygusal sahiplenmeyi değil, neşterin doğru elde bulunmasını gerektirir. Bu yaklaşımı, örgütsel yaşamın müdahale gerektiren sorunlarına taşıdığımızda, çıkarılması gereken sonuç; hareketin yeterli birikime sahip olduğu ve geliştireceği

çözümlere her koşulda güven duyulması gerektiğidir. Unutulmamalıdır ki, kapitalizmin yıkıcılığını değil, sosyalizmin yapıcılığını kendine rehber edinmiş ve böyle bir atmosferden gıdalanmış olan kadroların birikimi, okullarda verilen derslere sığdırılmayacak nitelikler barındırır. **Yoldaşlarımız, aynı zamanda öğretmenlerimizdir; yolgöstericimiz, doktorumuz; gönül, yürek ve akıl ortağımızdır. Yoldaşlığın hakkını gerçekten verdiğimizde, yeryüzünde hiçbir canlının bizler kadar şanslı olmadığını göreceğiz. Çünkü, devrimcileşmiş yüreklerin, birbirine ne çok şey verebildiğini, yaşamın her an'ını bir aşk heyecanı ile örebilmenin neden, ancak devrimcilikte mümkün olduğunu o zaman daha somut göstergelerle algılayacağız.**

Hiçbir şeyi aceleye getirmeyen; eldeki kazanımları, sabırsızlığa ve özensizliğe kurban etmeyen; yasak-savan değil, isteyerek yapan insanlar; faaliyet alanlarını güzelleştirirken, kendileri de güzelleşirler. **Devrimciler, kendilerine düşen sorumluluğu yerine getirmek üzere yüklendikleri işi, hint yağı içer gibi, gözlerini kapatıp bir çırpıda yapmazlar. Bu tarz, devrimciliğin; kendini ve yaptığın işi sevmek, yüklendiğin işle barışık olmak ve alınan gıdayı sindire sindire büyüme biçimindeki gereklilikleriyle bağdaşmaz.**

Biz, uzaydan geldiğimizi veya "biyonik adam" olduğumuzu söylemiyoruz. Aksine, acıyı daha şiddetli duyan bir ruhsal yapımız var. Ama, "kaderimiz"i elimize aldığımızda, bugüne kadarki tüm "yapıcı"lardan daha iyi ve daha doğru şeyler yapacağımızı iddia ediyoruz. **Bizim çözümümüz var.** Sistemi de insanı da tanıyoruz. Emperyalizm hapşırıldığında, yeni-sömürge Türkiye'nin neden zatürre olduğunu da; sarışın gözyaşlarının, esmer gözyaşlarına neden benzediğini de biliyoruz. Biz, bir aileyiz; üyeleri, yoldaşlarımızdır. Sadece sevinci değil, acıyı da paylaşıyoruz. **Kahkahasını, birbirinin yüreğine dökmenin anlamı, gözyaşlarını birbirinin avucuna dökebilmenin anlamıyla büyüyor.**

Hareketimiz, insanlararası ilişkinin tüm biçimlerini, kendi duruşunun gereği olarak yeniden tanımladı. Kardeşliğin, dostluğun, düşmanlığın, sevginin ve sevgide doruk noktasının bu yeni tanımlarını yaşamlarında somutlayan yoldaşlarımız; değerlerimizin rengini almış bir havuz oluşturmaktadır. Bu havuz giderek büyüyecek, rengi netleşecek ve içinde barınabilmenin kıstasları daha somut göstergelerle izlenebilir hale gelecektir. Ciğerleri oksijene alışanlar, böyle bir ortamda çoğalırken, oksijenle barışmayanlar, süzgecin dışında kalacaktır. Hareket, madem ki bir nehirdir ve insanlık denizine açılmaktadır. O halde, denize karşı umudumuz da aşınmamalıdır. **İnsanlık denizi, kendisine yakışmayan tekneleri mutlaka kusacak ve umuda yelken açmış gemileri bağrına basacaktır.**

BAŞARIYI MÜMKÜN KILACAK OLAN, KENDİ ÖZGÜCÜMÜZDÜR

Milyar dolarlar, akıllı silahlar, nükleer vurucu güç, vb. ile karşımıza dikilen kapitalizmin belini bükeceksek; öncelikle, duruşumuza üstünlük kazandıracak olan nitelikleri doğru tanımlamalıyız. Makinanın en gelişkin olduğu yerde bile, insanın makinaya üstünlüğünü anımsatan ve "biz yine de asıl gücümüzü insandan alacağız." özgüveniyle hareket eden devrimciler, bir burjuvanın ufkuna sığmayacak niteliklerin kazanılabileceğini sadece iddia etmez; kendi yaşamında/şahsında somutlayarak mümkün olduğunu gösterir.

Biz iddialıyız, biz zoru başaracağız. Ateşi bulan insanlık, demiri eritti; erittiği demirden alet yaptı. Yani ihtiyaç, imkansız gibi görünenin üretimini mümkün kıldı. Bizlerin işini kolaylaştıran asıl etmen, sınıfsal düşmanlarımızın, insanlık rüzgarına karşı duruyor olmasıdır. "Bir silkelese, düşecekler" demiyoruz. Ama, **düşünsenize yoldaşlar; denizi dalgasız, yürekleri sevdasız kılmak, ırmakları ters akıtmak mümkün mü?** Mümkünse bile, sürekli kılınabilir mi? Kısacası; insanal refleksler, tarih, doğa, hepsi bizden yanadır. Gücümüzün ve avantajımızın farkına vardığımızda; bunu, doğru kullanabildiğimizde; özellikle de, bünyemizde "çatlak oluşturan" değil, "tamir eden" hale geldiğimizde; kavgayı kaybetmek için hiçbir nedenin olmadığını göreceğiz.

Dava insanları, davayı zafere taşırlar. Yaşamımızı, bir dava insanına yakışacak şekilde düzenlemeli ve unutmamalıyız ki, bizi güçlü kılan **hareketimiz, dava insanların emeği ve teriyle bugüne geldi.** "Dava insanı" deyip, geçmeyelim; Lenin'in, İvan Vasilyeviç Babuşkin için söyledikleri, bir dava insanının bir hareket/parti için ne denli önemli olduğunu anlamaya yeterlidir.

"Babuşkin devrimden 10 yıl önce işçilerin Sosyal-Demokrat Partisi'ni yaratmaya başlayan işçi sınıfının savaşçılarından birisidir. Böylesi savaşçıların, proleter kitleler arasındaki yorulmaz, kahramanca, sebatlı çalışması olmasaydı, RSDİP bırakın 10 yılı, 10 ay yaşayamazdı." (Lenin)

Hepimizin yüreğinde; insan olmanın, güzeli çirkinden, akli akılsızlıktan, yararlıyı zararlıdan ayırabilmenin **mutluluğu**; omuzlarımızda ise, **sorumluluğu** vardır. **Kapitalizm denen cangılda, gerçekler devrimcidir; güzellikler bedel ister.** Suyun en berrak yerini keşfedip; doğayı, su diye avuç avuç içebilmek, yaşamı bir devrimci olarak karşılayabilenlerin işidir. Bu nedenle onlara güzellikler yasak edilir. Ancak, bilinir ki yasak, sevdayı aşındırmaz; aksine, kamçılar. Davalarına, ölümüne sevdalı olan devrimciler; güzellikleri, tüm hücrelerinde kuşanırlar. Düşerler, kalkarlar; ama yollarına devam ederler. Bir **dava insanı**, bir **yoldaş**, bir **sevdalı yürek** olarak kalırlar. Bunun; önündeki engelleri devirmek, yaşamı kazanmak ve yüreğinin çağırdığı yere gidebilme şansını yakalamak olduğunu bilirler.

BEN GİDİYORUM ANNE...

Anne bak gökyüzümüzde,
mevsimlerden yine sonbaharı gösteriyor bulutlar.
Hani kelebekler uzun ömürlü olsun diye
kokularını çaldırmayacaktık çiçeklerin.
Hani gelincikler elveda demeyecekti
en kırmızı yaşta.

Neden böyle anne;
neden bir tek dal papatyaya kıymadığımız halde
bize çiçeksizlik düşüyor?
Biliyorum anne biliyorum;
uçurumlara derinliğin yakışması gibi
bize yüksekliği tırmanarak kazanmak yakışır.

Ama yine de
kendi mor'uyla tanışmadan
göçüp giden menekşelerin
alattıklarını varsaydığım gözyaşları
bana dokunuyor.

Bana dokunuyor anne;
karanlık sevici yarasaların
hala semalarımızda kendilerine yer bulabilmesi.

Bizde bütün gitmeler
daha büyük gelmeler içindir biliyorum.

Ama şu gidenlerimiz
yine de kanlı düğümler atıyor boğazıma.
Şimdi de ben gidiyorum anne;
gidiyorum ki halkın gönül bahçesinde
ihmal edilmiş erguvanlara
rastlanmasın artık...

